

Europeiska unionens officiella tidning

C 299

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

femtionde årgången

18 augusti 2016

Innehållsförteckning

I Resolutioner, rekommendationer och yttranden

REKOMMENDATIONER

Rådet

2016/C 299/01	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Italiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2016	1
2016/C 299/02	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Spaniens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Spaniens stabilitetsprogram 2016	7
2016/C 299/03	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Förenade kungarikets nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Förenade kungarikets konvergensprogram 2016	12
2016/C 299/04	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Polens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Polens konvergensprogram 2016	15
2016/C 299/05	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Tysklands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Tysklands stabilitetsprogram 2016	19
2016/C 299/06	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Tjeckiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Tjeckiens konvergensprogram 2016	23
2016/C 299/07	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Cyperns nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Cyperns stabilitetsprogram 2016	27
2016/C 299/08	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Bulgariens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Bulgariens konvergensprogram 2016	32

SV

2016/C 299/09	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Belgiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Belgiens stabilitetsprogram 2016	36
2016/C 299/10	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Nederländernas nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Nederländernas stabilitetsprogram 2016	41
2016/C 299/11	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Estlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Estlands stabilitetsprogram 2016	45
2016/C 299/12	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Ungerns nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Ungerns konvergensprogram 2016	49
2016/C 299/13	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Sveriges nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2016	53
2016/C 299/14	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Österrikes nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Österrikes stabilitetsprogram 2016	57
2016/C 299/15	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Slovakiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Slovakiens stabilitetsprogram 2016	61
2016/C 299/16	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Irlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2016	65
2016/C 299/17	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Litauens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Litauens stabilitetsprogram 2016	69
2016/C 299/18	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Rumäniens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Rumäniens konvergensprogram 2016	73
2016/C 299/19	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Finlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Finlands stabilitetsprogram 2016	79
2016/C 299/20	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Lettlands nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Lettlands stabilitetsprogram 2016	83
2016/C 299/21	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Danmarks nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Danmarks konvergensprogram 2016	87
2016/C 299/22	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Sloveniens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Sloveniens stabilitetsprogram 2016	90
2016/C 299/23	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Kroatens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2016	96

2016/C 299/24	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Luxemburgs nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Luxemburgs stabilitetsprogram 2016 101
2016/C 299/25	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Maltas nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2016 105
2016/C 299/26	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Portugals nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Portugals stabilitetsprogram 2016 109
2016/C 299/27	Rådets rekommendation av den 12 juli 2016 om Frankrikes nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Frankrikes stabilitetsprogram 2016 114

I

(Resolutioner, rekommendationer och yttranden)

REKOMMENDATIONER

RÅDET

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 12 juli 2016

om Italiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2016

(2016/C 299/01)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Italien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽¹⁾. Med tanke på den täta sammankopplingen mellan ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen bör Italien, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att rekommendationen genomförs fullständigt och i tid.

- (2) 2016 års landsrapport för Italien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Italien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultatet av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Italien har alltför stora makroekonomiska obalanser. I synnerhet hämmar den långsamma produktivitetstillväxten konkurrenskraftens återhämtning och gör det svårare att minska den höga offentliga skuldkvoten. Det finns ett särskilt viktigt behov av att minska risken för negativa effekter på den italienska ekonomin och, med tanke på landets storlek, även för negativa spridningseffekter till den ekonomiska och monetära unionen.
- (3) Den 28 april 2016 lade Italien fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Relevanta landsspecifika rekommendationer har beaktats i planeringen för perioden 2014–2020 av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽²⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Italien omfattas av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet under 2013–2015 och av skuldkriteriet från och med 2016. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten nå sin högsta notering 2015 på 132,7 % av BNP och sedan minska successivt till 123,8 % av BNP under 2019. Enligt kommissionens vårprognos 2016 förväntas den offentliga skuldkvoten stabiliseras under 2016 och börja sjunka något först från 2017. Genomförandet av den italienska regeringens omfattande privatiseringsprogram är en av de största utmaningarna för Italien med tanke på det förväntade bidraget till de skuldminskande insatserna. Privatiseringar har genomförts i linje med 2015 års planer, men målet på 0,5 % privatisering per år under perioden 2016–2018 och på 0,3 % under 2019 förefaller mycket ambitiöst, bland annat med tanke på de förseningar som har drabbat vissa privatiseringsprojekt. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna är rimligt.
- (6) Den 18 maj 2016 utfärdade kommissionen en rapport enligt artikel 126.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eftersom Italien inte gjorde tillräckliga framsteg mot att uppfylla skuldkriteriet under 2015. I analysen, som omfattade alla relevanta faktorer, drogs slutsatsen att skuldkriteriet bör anses vara uppfyllt. Med utgångspunkt i sin höstprognos 2016 kommer kommissionen att se över sin bedömning i en ny rapport enligt artikel 126.3 i fördraget, när ytterligare uppgifter om återupptagandet av anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet för 2017 blir tillgängliga.
- (7) Våren 2015 beviljades Italien en tillfällig avvikelse på 0,4 procentenheter av BNP från den nödvändiga anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet under 2016, för att ta hänsyn till större strukturreformer som ska ge en positiv effekt på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. I sitt utkast till budgetplan för

⁽¹⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

2016 begärde Italien en ytterligare avvikelse på 0,1 procentenheter av BNP från den nödvändiga anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet under 2016, för att ta hänsyn till andra strukturreformer som ska ge en positiv effekt på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Bakgrundsuppgifter om samtliga dessa reformer finns i Italiens nationella reformprogram för 2016, där de planerade reformerna i stort sett bekräftas. De reformområden som enligt programmet förväntas ge en positiv effekt på de offentliga finansernas hållbarhet är bland annat i) den offentliga förvaltningen och en förenkling av denna, ii) produkt- och tjänstemarknaden, iii) arbetsmarknaden, iv) civilrätten, v) utbildningen, vi) en skatteväxling, vii) åtgärder för att minska antalet nödlidande lån och reformera insolvensförfarandena, och viii) utgiftsoversyn som en finansieringsåtgärd. Myndigheterna beräknar att reformernas effekt på BNP kommer att bli 2,2 procentenheter fram till 2020, vilket verkar rimligt. Om reformerna genomförs fullt ut och i god tid kommer de att ge en positiv effekt på de offentliga finansernas hållbarhet. Italien bedöms för närvarande uppfylla kraven för hela den begärda tillfälliga avvikelsen på 0,5 procentenheter av BNP under 2016, under förutsättning att de avtalade reformerna genomförs på ett tillfredsställande sätt, vilket kommer att övervakas inom ramen för den europeiska planeringsterminen, och med förbehåll för de villkor som anges i skäl 10.

- (8) I sitt utkast till budgetplan för 2016 begärde Italien en ytterligare avvikelse på 0,3 procentenheter av BNP från den nödvändiga anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet under 2016, för att ta hänsyn till nationella investeringsutgifter i projekt som medfinansieras av EU. De uppgifter som lämnas genom 2016 års stabilitetsprogram verkar bekräfta att Italiens avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet under 2016 i själva verket används för att öka investeringar. Det finns dock fortfarande vissa tvivel som rör genomförbarheten av alla planerade medfinansierade investeringar under 2016. Italien bedöms för närvarande uppfylla kraven för en tillfällig avvikelse på 0,25 procentenheter av BNP under 2016, under förutsättning att de avsedda investeringarna genomförs på ett tillfredsställande sätt och med förbehåll för de villkor som anges i skäl 10. Kommissionen kommer att göra en efterhandsbedömning för att kontrollera den faktiska storleken på de nationella utgifterna i medfinansierade investeringsprojekt och på den avvikelse som Italien har rätt till enligt den så kallade investeringsklausulen.
- (9) I stabilitetsprogrammet för 2016 anges det att både den exceptionella flyktingströmmen och exceptionella säkerhetsåtgärder kommer att få en betydande inverkan på budgeten och ska betraktas som ovanliga händelser utanför regeringens kontroll, enligt artiklarna 5.1 och 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97. Enligt kommissionen är denna ytterligare inverkan i linje med beräkningarna i stabilitetsprogrammet och uppgår till 0,03 % av BNP under 2015 och 0,04 % under 2016 för flyktingrelaterade utgifter, och till 0,06 % av BNP under 2016 för säkerhetsåtgärder. Italien begärde i samband med detta en tillfällig avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet. Bestämmelserna i artiklarna 5.1 och 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97 gör det möjligt att ta hänsyn till dessa extra utgifter, eftersom både flyktingströmmen och det allvarliga terroristhotet är ovanliga händelser som har stor inverkan på Italiens offentliga finanser, och eftersom den finanspolitiska hållbarheten inte äventyras av att landet tillåts avvika från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet. Den anpassning som krävs för att nå det medelfristiga budgetmålet för 2015 har därför minskats för att beakta ytterligare flyktingrelaterade kostnader. Beträffande 2016 kommer en slutlig bedömning, även av de belopp som undantaget gäller, att göras våren 2017 på grundval av de uppgifter som tillhandahålls av de italienska myndigheterna.
- (10) I sitt yttrande om Italiens utkast till budgetplan för 2016 uppgav kommissionen att den inom ramen för den "samlade bedömningen" av en möjlig avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet skulle beakta Italiens eventuella berättigande att utnyttja flexibilitet inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten, och ägna särskild uppmärksamhet åt huruvida en avvikelse från anpassningsbanan faktiskt utnyttjas för att öka investeringarna. Kommissionen kommer även att ta hänsyn till om det finns trovärdiga planer för återupptagande av anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet, samt vilka framsteg som görs i fråga om strukturreformerna, med beaktande av rådets rekommendationer. Kommissionen bedömer att Italien ska beviljas en ytterligare avvikelse om 0,35 procentenheter av BNP för 2016, med beaktande av framstegen med de planerade strukturreformerna, planerade investeringar samt regeringens åtagande att säkerställa efterlevnad av anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet under 2017, som kommissionen kommer att bedöma igen under hösten.
- (11) Enligt kommissionens vårprognos 2016 visar den beräknade strukturella försämringen på -0,7 % av BNP år 2016 att det finns risk för en viss avvikelse från Italiens åtagande enligt stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del,

efter att den tillåtna avvikelserna för investeringar och genomförandet av strukturreformer har beaktats. För 2017 visar kommissionens prognos en strukturell insats på 0 %, om politiken förblir oförändrad. Detta skulle leda till risk för en betydande avvikelse från den nödvändiga strukturella anpassningen på 0,6 % av BNP. Italien förväntas inte uppfylla skuldskriteriet under 2016 och 2017.

- (12) På det hela taget anser rådet, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet 2016 och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Italien inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Kommissionen kommer att göra en ny bedömning av Italiens efterlevnad av den nödvändiga anpassningen mot det medelfristiga budgetmålet med utgångspunkt i sin höstprognos 2016, när ytterligare uppgifter om Italiens återupptagande av anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet för 2017 blir tillgängliga, däribland utkastet till budgetplan för 2017.
- (13) Initiativ för att reformera det finanspolitiska regelverket har inletts, men man har endast vidtagit begränsade åtgärder för att säkerställa att utgiftsoversynen bidrar till konsolidering av de offentliga finanserna. I synnerhet har målen i utgiftsoversynen minskats ytterligare, och eftersom utgiftsoversynen inte har integrerats helt i budgetförandet blir arbetet med detta mindre effektivt. Den omfattande reform av budgetförandet som har pågått sedan 2009 förväntas åtgärda denna brist och göra budgetförandet mer resultatriktat. För att förbättra statsskuldens hållbarhet är det också viktigt att påskynda genomförandet av privatiseringsprogrammet. Italiens skattesystem hämmar ekonomisk effektivitet och står fortfarande inför flera utmaningar. Dessa är kopplade till en mycket låg efterlevnad av skattelagstiftningen, ett trängande behov av en reform av skatteutgifterna, i synnerhet avseende minskningen av momssatserna, samt av det gamla taxeringsvärdessystemet. Samtliga är aspekter av tillämpningsbestämmelserna för reformen av skattesystemet och har hittills endast genomförts delvis eller också inte alls. Dessutom verkar utvecklingen på senare tid, exempelvis avskaffandet av fastighetsskatt på den första bostaden, strida mot målsättningen att bredda skattebasen och göra en skatteväxling i form av sänkt skatt på produktionsfaktorer och höjd skatt på egendom och konsumtion.
- (14) Reformen av den offentliga förvaltningen är ett viktigt steg som under förutsättning att nödvändiga lagstiftningsdekreter antas och genomförs skulle göra det möjligt för Italien att utnyttja de förväntade fördelarna i form av ökad effektivitet och kvalitet i den offentliga sektorn. De lagstiftningsdekreter som regeringen föreslog i januari 2016 om statsägda företag och lokala offentliga tjänster samt det kommande dekretet om offentlig anställning är särskilt viktiga i arbetet med att angripa de bakomliggande orsakerna till ineffektiviteten. På senare tid har åtgärder vidtagits för att intensifiera kampen mot korruption, inbegripet ökade påföljder och preskriptionstider för vissa korruptionsbrott, men man har ännu inte genomfört den systematiska översyn av bestämmelserna om preskriptionstider som länge har rekommenderats. Bokföringsbrott är också en viktig fråga. Inom rättsväsendet är utdragna domstolsförfaranden och det stora antalet pågående civil- och handelsrättsliga mål fortfarande stora utmaningar. En noggrann övervakning av effekterna av de åtgärder som vidtagits under senare år för att angripa problemen underlättar bedömningen av huruvida de behöver kompletteras med ytterligare åtgärder.
- (15) Vissa framsteg har gjorts mot att förbättra kvaliteten på tillgångarna i banksektorn. Även om inflödet av nya nödlidande lån har avtagit under de senaste månaderna ligger belåningen kvar på en mycket hög nivå och utgör fortfarande en påfrestning på lönsamheten och bankernas resurser. Italiens konkursförfarande och regler för skuldindrivning är dessutom inte tillräckligt gynnsamma för en snabb sanering av osäkra fordringar. Sedan mitten av 2015 har flera lagar antagits i syfte att förenkla och påskynda insolvens- och utmätningsförfaranden, och det har lagts fram ett utkast till tillämpningsbestämmelser för en organisk reform av konkursregelverket. Hur dessa reformer kommer att påverka förfarandenas längd och de återvunna värdena återstår dock att se. Italien har sedan i början av 2015 vidtagit flera åtgärder för att åtgärda svagheter i ägarstyrningen av bankerna, i synnerhet större kooperativa banker, banker med stiftelser som aktieägare och små medlemsbanker. Om dessa reformer genomfördes fullt ut skulle det göra sektorn mer motståndskraftig och säkerställa en effektivare kreditutdelning till den reala ekonomin. Låg kostnadseffektivitet i banksektorn hindrar lönsamhet och intern kapitalgenerering, och låg tillväxt och ränta är ytterligare en utmaning. EU:s nya avvecklingsordning för banker⁽¹⁾ har förändrat riskprofilen för obligationer som emitteras av banker. Många sådana innehas av italienska privatkunder, vilket understryker hur viktigt det är att allmänheten förstår finansiell information.

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (EUT L 173, 12.6.2014, s. 190).

- (16) Under 2015 genomförde Italien en djupgående reform av landets arbetsmarknadsregler och -institutioner genom den så kallade Jobs Act. För att det ska gå att aktivera dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden, särskilt långtidsarbetslösa och yngre personer, är det avgörande att reformen av den aktiva arbetsmarknadspolitiken genomförs. För närvarande finns en rad administrativa, politiska och resursrelaterade utmaningar. Mer specifikt krävs det att de offentliga arbetsförmedlingarna stärks och att tillhandahållandet av tjänster övervakas nog. Lärlingssystemet har reformerats och så att det nu även omfattar vuxna som har blivit arbetslösa och breddar möjligheterna för ungdomar, men genomförandet pågår fortfarande. Löneförhandlingar på lokal nivå inte är tillräckligt utvecklade i Italien och detta gör det svårare att på företagsnivå införa innovativa och potentiellt produktivitetshöjande lösningar och göra lönerna mer anpassningsbara till förhållandena på arbetsmarknaden. Det är nödvändigt att vidta åtgärder på detta område i samråd med arbetsmarknadens parter och i enlighet med nationell praxis. Arbetsmarknadens parter har ännu inte enats om kollektivförhandlingsreformen. I enlighet med det nationella reformprogrammet förväntas en reform före utgången av 2016. Kvinnornas deltagande på arbetsmarknaden är bland de lägsta i EU. Kvinnorna dominerar inom atypiska och osäkra anställningar, utgör merparten av arbetstagarna utan fast anställning och riskerar att påverkas i särskilt hög grad av den informella ekonomin. Skatte- och bidragssystemet avskräcker den andra inkomsttagaren i hushållet från att arbeta och detta problem behandlades inte på ett effektivt sätt i arbetsrättslagen Jobs Act. Även den begränsade tillgången till omsorgstjänster till rimliga priser försvårar deltagandet på arbetsmarknaden för kvinnor med barn och äldre släktingar. Fattigdomen är hög – över en fjärdedel av italienarna är i riskzonen för fattigdom och social utestängning – och tillhandahållandet av socialt bistånd är fortfarande svagt och fragmenterat. Ett antagande och genomförande av den nationella strategin för fattigdomsbekämpning samt en rationalisering av de sociala utgifterna skulle kunna vara första steg på vägen mot att gradvis införa ett fullgott system för socialt bistånd baserat på principen om aktiv integration på nationell nivå och på ett i stort sett budgetneutralt sätt. Betydande framsteg har gjorts med utbildningsreformen. Skolreformen antogs i juli 2015 och genomförandedekret ska antas senast i januari 2017.
- (17) Begränsade framsteg har gjorts mot att främja konkurrens i tjänstesektorn. 2015 års konkurrenslag debatteras fortfarande i parlamentet. Ett antal bestämmelser, exempelvis avseende juridiska yrken, har försvagats under behandlingen i parlamentet. På ett antal områden finns det fortfarande alltför många skydd eller regleringar. Detta gäller framför allt reglerade yrken, hälso- och sjukvård, lokal kollektivtrafik och lokala taxibilar, hamnar och flygplatser. Detaljhandeln hämmas av olika slags ineffektivitet, som orsakats av den stränga marknadsregleringen. Det offentliga förarbetet med beviljande av rättigheter på offentlig domän för ekonomisk verksamhet främjar inte konkurrens, i synnerhet inte som tillstånd beviljas utan konkurrensutsatta och öppna förfaranden. Åtgärder som öppnar marknaden måste stödjas av en företagsvänlig miljö. Inom ramen för förenklingsagendan för 2015–2017 har det skett vissa framsteg mot en förenkling, vilket skapar förutsättningar för enklare och effektivare samarbete mellan statlig och regional förvaltning. Den italienska företagsklimatet är emellertid ännu inte tillräckligt gynnsamt för tillväxt och investering, och systemet av lagar och andra författningar utfärdade på olika myndighetsnivåer är splittrat och skiktat. Administrations- och regleringsbördan påverkar fortfarande de ekonomiska aktörerna. Positiva aspekter som start av företag eller insolvensförfarande neutraliseras av brister kring hantering av bygglov, verkställighet av kontrakt, betalning av skatt eller tillgång till krediter. Ett genomförande av den nationella strategi för offentlig upphandling som antogs i början av 2016 skulle också kunna bidra till att lösa vissa systematiska och utbredda brister.
- (18) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Italiens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer som Italien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Italien utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.
- (19) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (20) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och konvergensprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.

(¹) Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Italien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Under 2016 begränsa den tillfälliga avvikelser från den fastställda anpassningen på 0,5 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet till de 0,75 % av BNP som tillåts för investeringar och genomförandet av strukturreformer, under förutsättning att anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet återupptas under 2017. Uppnå en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på minst 0,6 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet under 2017. Slutföra reformen av budgetförfarandet under loppet av 2016 och säkerställa att utgiftsöversynen utgör en integrerad del av det. Säkerställa ett genomförande i lämplig tid av privatiseringsprogrammet och använda eventuella oförutsedda intäkter till att påskynda minskningen av den offentliga skuldkvoten. Flytta skattebördan från produktionsfaktorer till konsumtion och egendom. Minska skatteutgifternas antal och omfattning och slutföra reformen av taxeringsvärdesystemet senast i mitten av 2017. Vidta åtgärder för att förbättra efterlevnaden av skattelagstiftningen, bland annat genom elektronisk fakturering och betalning.
2. Genomföra reformen av den offentliga förvaltningen genom att anta och genomföra alla nödvändiga lagstiftningsdekreter, särskilt sådana som medför en reform av offentligt ägda företag, lokala offentliga tjänster och förvaltningen av mänskliga resurser. Intensifiera korruptionsbekämpningen, bland annat genom att se över bestämmelserna om preskriptionstider före utgången av 2016. Gör civilrättsliga förfaranden snabbare genom genomdrivande av reformer och en effektiv ärendehantering.
3. Påskynda minskningen av antalet nödlidande lån, vilket innefattar att ytterligare förbättra regelverket för insolvens och skuldindrivning. Påskynda genomförandet av de pågående reformerna av företagsstyrning i banksektorn.
4. Genomföra reformen av aktiva arbetsmarknadsåtgärder, särskilt genom att förbättra arbetsförmedlingarnas effektivitet. Underlätta för en andra inkomsttagare i hushållet att börja arbeta. Anta och genomföra den nationella strategin för fattigdomsbekämpning och rationalisera de sociala utgifterna.
5. Snabbt anta och genomföra den planerade konkurrenslagen. Vidta ytterligare åtgärder för att öka konkurrensen inom reglerade yrken, transport, hälso- och sjukvård, detaljhandel samt systemet med koncessioner.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Spaniens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Spaniens stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/02)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om förvarningsmekanismen, där Spanien konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Spanien, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Spanien 2016 publicerades den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Spanien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EGT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Spanien har makroekonomiska obalanser. Framför allt fortsätter höga utlandsskulder och inhemska skulder, både offentliga och privata, att utgöra sårbarheter mot bakgrund av den höga arbetslösheten. Det är viktigt att det vidtas åtgärder för att minska risken för negativa effekter på Spaniens ekonomi och, med tanke på dess storlek, för negativa spridningseffekter till den ekonomiska och monetära unionen. Trots förbättrad bytesbalans väntas nettoutlandsskulden på kort sikt inte nå säkra nivåer. Skuldnedväxlingen i den privata sektorn är på rätt väg och får stöd av gynnsamma tillväxförhållanden, men behoven av skuldnedväxling är stora och skuldsättningen i den offentliga sektorn är fortsatt hög. Åtgärder har vidtagits inom den finansiella sektorn och i fråga om ramverken för företags och enskildas insolvens, men det krävs fler åtgärder när det gäller innovation och kompetens och efterlevnad av stabilitets- och tillväxtpaktens regler.

- (3) Den 29 april 2016 lade Österrike fram sitt nationella reformprogram för 2016 och den 30 april 2016 sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Spanien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del. Enligt stabilitetsprogrammet för 2016 förutser Spanien att landet kommer att nå underskottsmål på 3,6 % av BNP för 2016 respektive 2,9 % av BNP för 2017. Det alltför stora underskottet är alltså tänkt att korrigeras ett år senare än vad rådet för närvarande rekommenderar och den finanspolitiska insatsen och målen har inte uppnåtts 2014 och 2015. Målen förutsätter ett komplett genomförande av permanenta besparingar på de centrala och regionala förvaltningsnivåerna motsvarande 0,4 % av BNP, vilket meddelats som svar på den fristående rekommendationen från kommissionen från den 9 mars 2016. Underskottet förutspås därefter fortsätta att minska till 1,6 % av BNP 2019. Det finns dock inga planer för att det medelfristiga målet om en budget i balans i strukturella termer ska nås inom stabilitetsprogrammets tidsperspektiv. Det omräknade strukturella saldot väntas emellertid bara förbättras marginellt 2016 och 2017 till cirka -2,5 % av BNP, för att därefter sjunka långsamt och uppgå till -2,75 % av BNP 2019. Skuldkvoten sjönk bara marginellt 2015 till 99,2 % av BNP och väntas minska något under 2016 och 2017 och mer märkbart de kommande två åren, till 96 % av BNP 2019, då primärsaldot övergår i ett överskott. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt för 2016 och 2017 och något optimistiskt därefter. Det har godkänts av Spaniens oberoende finanspolitiska institut (AIReF). Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas underskottet uppgå till 3,9 % av BNP för 2016 och till 3,1 % av BNP för 2017, vilket är högre än målen i stabilitetsprogrammet. Spanien väntas alltså inte korrigeras det alltför stora underskottet 2016 såsom rådet har rekommenderat. Riskerna för underskottsmålen i programmet härrör framför allt från den osäkerhet som råder i fråga om de besparingar som vidtas till följd av åtgärderna i mars och april 2016. Eftersom det strukturella underskottet väntas öka något båda åren är den finanspolitiska insatsen inte i linje med stabilitets- och tillväxtpaktens krav. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk att Spanien inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Därför kommer det att krävas ytterligare åtgärder för att landet ska följa reglerna 2016 och 2017.
- (6) Enligt artikel 10.1 i rådets förordning (EG) nr 1467/97⁽²⁾ kommer kommissionen att regelbundet övervaka de åtgärder som Spanien vidtar som svar på rådets senaste rekommendation enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget. Kommissionen kommer att rekommendera rådet vilka steg som är lämpliga att vidta inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott.]
- (7) Sedan 2012 har Spaniens finanspolitiska regelverk stärkts för att bland annat förhindra avvikelser och säkerställa att alla förvaltningsnivåer uppnår sina respektive mål för underskott, skulder och utgifter. Dessutom godkändes

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Rådets förordning (EG) nr 1467/97 av den 7 juli 1997 om påskyndande och förtydligande av tillämpningen av förfarandet vid alltför stora underskott (EGT L 209, 2.8.1997, s. 6).

i mitten på 2015 en regel som (på frivillig basis och, sedan 2016, obligatoriskt för de flesta regioner) ska tillämpas på regional nivå för att begränsa ökningen av vård- och läkemedelsutgifter, och ett avtal mellan staten och läkemedelsbranschen undertecknades i november 2015 som ska bidra till att rationalisera läkemedelsutgifterna. Trots detta misslyckades de flesta regioner liksom socialförsäkringssektorn med att uppnå sina interna budgetmål för 2015. Stabilitetslagens utgiftsregel iaktogs inte av delsektorerna i den centrala, regionala och lokala förvaltningen och utgifterna för läkemedelsprodukter, bland annat på sjukhusen, fortsatte att öka, även om man inte räknar med effekten av nya hepatit C-behandlingar.

- (8) Spanien uppvisar goda resultat inom offentlig upphandling när det gäller lagstiftningens kvalitet och tillgången på prövningsförfaranden. Man har arbetat för att rationalisera offentliga inköp, särskilt via gemensamma upphandlingsmekanismer. Det råder dock skillnader mellan hur offentlig upphandling hanteras i olika förvaltningar och otillräckliga kontrollmekanismer gör att upphandlingsreglerna inte tillämpas rätt. Antalet misstänkta överträdelse av EU-lagstiftningen om offentlig upphandling som kommissionen uppmärksammat har varit på ett relativt högt på senare år. Dessutom har den spanska riksrevisionen lyft fram vissa problem, t.ex. återkommande användning av förhandlade förfaranden utan föregående meddelande, upprepade avtalsändringar, uppdelning av avtal i flera mindre samt otydliga upphandlingsdokument och förvaltningsbeslut.
- (9) Spanien har gjort stora framsteg när det gäller att omstrukturera den finansiella sektorn. Till exempel har man genomfört en sparbankslag som ska stärka bankernas styrning och minska bankstiftelsernas kontrollerande innehav. Genomförandet av omstruktureringsplaner för statsstödda banker går framåt. Spaniens centralbank har ändrat det gällande redovisningssystemet för kreditinstitut och antagit ett nytt regelverk för Sareb, bolaget för förvaltning av tillgångar från bankomstruktureringar. Det nya regelverket gör att Sareb kan behandla nedsättningar korrekt och anpassa bolagets strategier för skuldnedväxling till trovärdiga marknadsantaganden.
- (10) De senaste årens arbetsmarknadsreformer har gjort att sysselsättningen svarar bättre på tillväxten, och nya jobb skapas åter, med stöd av ökad flexibilitet och fortsatt återhållsam löneutveckling. Kollektivavtalen har stött den här utvecklingen, också tack vare det branschöverskridande avtal som undertecknades i juni 2015. Den senaste tidens ökning i den totala sysselsättningen bygger i första hand på tillfälliga anställningar, även om antalet nya tillsvidareanställningar ökar långsamt. Incitament för nya permanenta anställningar utnyttjas fortfarande dåligt, och andelen tillfälligt anställda är en av de högsta i unionen, medan chanserna för tillfälligt anställa att få en fast anställning är fortsatt små. Kortvariga anställningar kringskar incitamenten att investera i humankapitalet, vilket hämmar produktivitetstillväxten. Arbetslösheten sjunker visserligen snabbt, men är ändå mycket hög, i synnerhet för unga, och de genomsnittliga arbetslöshetsperioderna är också mycket långa. Ihållande hög långtidsarbetslöshet tyder på att arbetslösheten riskerar att bli inrotad, vilket påverkar arbetsförhållandena och de sociala förhållandena negativt. Nästan 60 % av de långtidsarbetslösa är lågutbildade, vilket kräver rätt aktiva och passiva arbetsmarknads- och utbildningsåtgärder för att komma till rätta med varaktiga kompetensglapp och förhindra att gruppens kompetens svoholkas. Arbetsgivarnas delaktighet i utformningen av utbildningsprogram är fortfarande dålig.
- (11) Hur effektiva aktiveringsåtgärderna och de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna är beror i hög grad på arbetsförmedlingarnas förmåga att utforma och erbjuda mottagarna skräddarsytt stöd. Genomförandet av nya reformer av de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna går långsamt och den offentliga arbetsförmedlingens förmåga att ge effektiv och skräddarsydd rådgivning och hjälp med jobbetande är fortfarande begränsad. Samarbetet mellan regionala offentliga arbetsförmedlingar och privata rekryteringsföretag är fortfarande begränsat. Dessutom skiljer sig samarbetet mellan arbetsförmedlingen och socialtjänsten åt mellan regionerna, vilket hindrar samordnad hjälp till dem som har det svårast att ta sig in på arbetsmarknaden, i synnerhet personer med minimiinkomster. Skillnaderna mellan regionerna är stora när det gäller system för inkomststöd, t.ex. i fråga om regler om utbetalning, krav för stödberättigande, täckning och ändamålsenlighet, medan problem med att överföra sociala förmåner stör arbetskraftens rörlighet mellan regionerna. Dessutom är informationen om övergången från minimiinkomstsystem till sysselsättning ganska begränsad. Spanien håller på att sammanställa en översikt över landets nationella och regionala inkomststödssystem. Trots att vissa åtgärder har införts är familje- och bostadsförmånernas förmåga att minska fattigdomen ännu begränsad, och bristen på lämplig och billig barnomsorg och långvarig vård och omsorg avskräcker framför allt kvinnor från att börja arbeta.
- (12) Den allt snabbare förändringen av sysselsättningens sammansättning i olika sektorer som Spanien upplevt sedan 2008 åtföljs av ökande kompetensglapp. Den låga totala kompetensnivån är en bromskloss för övergången till

verksamheter med högre förädlingsvärde och hämmar produktivitetstillväxten. Trots att många har högre utbildning är kompetensutbudet inte tillräckligt anpassat till arbetsmarknadens behov. De nyutexaminerades anställbarhet är bland de sämsta i Europa, med en stor andel som har jobb som inte kräver universitetsexamen. Trots vissa förbättringar de senaste fem åren som delvis fått stöd av initiativ för att öka antalet näringslivsförträdare i universitetens styrelser, är samarbetet mellan universiteten och näringslivet fortfarande litet. Forskarnas minskade rörlighet, stelheten i universitetens ledningssystem och de administrativa hindren för kontoret för överföring av forskningsresultat (*Oficinas de transferencia de resultados de investigación*) skapar ytterligare hinder för närmare samarbete.

- (13) Forsknings- och innovationspolitiken i Spanien har flera problem. Samspelet mellan offentlig och privat forskning fungerar dåligt. Spaniens FoU-intensitet (FoU-utgifternas andel av BNP) och innovationsresultat fortsätter att sjunka, mot bakgrund av det relativt låga antalet innovativa företag och de begränsade incitamenten för samarbete mellan offentlig forskning och näringslivet. Spanien underpresterar när det gäller de flesta av indikatorerna för företagets innovation. Skillnaden i utgifter för FoU-intensitet jämfört med EU är särskilt markant när det gäller den privata sektorns FoU (0,6 % i Spanien jämfört med 1,3 % för unionen totalt sett). Användningen av riskkapital är ännu inte utbredd i Spanien, särskilt inte i startfasen. Den svaga samordningen av FoI-strategier i Spanien och att många olika organ och program i regionerna ska främja innovationsverksamhet och samarbete mellan forskare och företag skapar betydande problem för företagen, särskilt de mindre. Lågt företagsdeltagande i innovationsverksamhet kan tyda på att det saknas absorptionsförmåga, innovationsvänliga förhållanden och incitament. I den genomgång av det spanska forsknings- och innovationssystemet som kommittén för det europeiska forskningsområdet och innovation gjorde 2014 framhöll man att de flesta framgångsrika offentliga forskningssystem har en högre grad av utvärdering och ansvarighet än vad som finns i Spanien. Fördelningen av den offentliga institutionella finansieringen till universitet och offentliga forskningsorgan görs oftast inte på grundval av FoI-resultat och detta sporrar inte till förbättringar av forskningsresultatens kvalitet och relevans.
- (14) De spanska företagen är i genomsnitt små, vilket är en förklaring till ekonomins varaktigt låga produktivitet. Större företag, tillsammans med förbättringar av humankapitalet, innovation, teknik, tillgång till finansiering och effektiv rättsskipning, kan få fart på den totala produktiviteten. Under 2015 ökade företagsinvesteringarna, med stöd i dynamiska efterfrågeförhållanden, låga lånekostnader och den pågående saneringen av balansräkningarna i företags- och hushållssektorerna. Spanien har vidtagit olika åtgärder för att underlätta tillväxten i företagen. En ny lag om företagsfinansiering väntas exempelvis underlätta de små och medelstora företagens tillgång till finansiering. Det har dessutom blivit obligatoriskt att bedöma hur ny lagstiftning kan påverka småföretagen. Men tidsåtgången och antalet tillstånd som krävs för att starta ett företag och viss ekonomisk verksamhet är fortfarande relativt omfattande.
- (15) De stora skillnaderna i regleringspraxis mellan de spanska regionerna, t.ex. i fråga om näringstillstånd, kan kringskära företagets förmåga att växa. Lagen om en enhetlig marknad ska minska hindren för att få tillträde till och utöva ekonomisk verksamhet i de spanska regionerna samt förbättra regleringen. Den kan potentiellt få stort genomslag och få bort hindren för investeringar och underlätta näringstillstånd, affärsverksamhet och tillväxt i företagen. Genomförandet av lagen om en enhetlig marknad kräver fullt deltagande av alla förvaltningar. Men lagen är inne på sitt tredje tillämpningsår och håller bara långsamt på att genomföras av de regionala myndigheterna. På samma sätt hänger framgången för 2014 års reform av detaljhandeln på att de regionala myndigheterna antar de nödvändiga genomförandeakterna. Om hindren för tillträde till fria yrken kan minskas kommer det troligtvis att förbättra produktiviteten i andra sektorer som använder deras tjänster. Förutom införlivande av tjänstedirektivet i spansk lagstiftning har det inte gjorts några framsteg med en övergripande reform av regelverket för reglerade yrken och yrkesorganisationer förutom när det gäller godkännande av projekt av yrkesorganisationer. Den reform som planerats enligt flera nationella reformprogram har inte antagits. Syftet med reformen var att fastställa vilka yrken som kräver medlemskap i en yrkesorganisation, öka insynen i yrkesorganisationerna och öka deras ansvarighet, avreglera verksamheter som är reserverade utan goda skäl och säkra enhetligheten på marknaden i fråga om tillgång till och utövande av fria yrken i Spanien.
- (16) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Spaniens ekonomiska politik och redogjort för den i 2016 års landsrapport. Den har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Spanien fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Spanien utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut

fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–4 nedan.

- (17) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (18) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–4.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Spanien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa en varaktig korrigerig av det alltför stora underskottet senast 2017 och minska det offentliga underskottet till 3,7 % av BNP 2016 och till 2,5 % av BNP 2017, genom att vidta nödvändiga strukturåtgärder och genom att använda alla oförutsedda intäkter till att minska underskott och skulder. Detta är förenligt med en förbättring av det strukturella saldot på 0,25 % av BNP 2016 och på 0,5 % av BNP 2017. På alla förvaltningsnivåer införa de verktyg som fastställs i den finanspolitiska ramlagen. Stärka kontrollmekanismerna vid offentlig upphandling och samordningen av upphandlingsstrategier mellan olika förvaltningsnivåer.
2. Vidta ytterligare åtgärder för att förbättra integrationen på arbetsmarknaden, genom att fokusera på skräddarsytt stöd och effektivisera utbildningsåtgärderna. Stärka de regionala arbetsförmedlingarnas kapacitet och förbättra deras samordning med socialtjänsten. Ta itu med skillnader och olikheter i minimiinkomstsystem och förbättra stödssystemen för familjer, inklusive tillgång till barnomsorg och långvarig vård och omsorg av god kvalitet.
3. Vidta ytterligare åtgärder för att göra den högre utbildningen mer relevant för arbetsmarknaden, däribland genom att stimulera samarbetet mellan universitet, företag och forskningsinstitutioner. Öka den resultatbaserade finansieringen av offentliga forskningsorgan och universitet och främja den privata sektorns investeringar i forskning och innovation.
4. Påskynda genomförandet på regional nivå av lagen om en enhetlig marknad. Se till att de autonoma regionerna genomför de antagna reformåtgärderna för detaljhandeln. Anta den planerade reformen av de fria yrkena och yrkesorganisationerna.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Förenade kungarikets nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Förenade kungarikets konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/03)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där Förenade kungariket konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) 2016 års landsrapport för Förenade kungariket offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Förenade kungariket hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultatet av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Förenade kungariket inte har några makroekonomiska obalanser. Hushållens skuldsättning och bostadspriserna är höga och bytesbalansunderskotten är stora, och detta kan utgöra sårbarheter. Samtidigt är hushållens balansräkningar starka totalt sett, och banksektorns motståndskraft fortsätter att förbättras. På kort sikt verkar förmågan att hantera risker som ränte- eller sysselsättningschocker ha förbättrats i hushållssektorn och hos ekonomin i allmänhet. Flera statliga initiativ

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306 23.11.2011, s. 25).

har i någon mån påverkat tillgången på bostäder, men obalansen mellan utbud av och efterfrågan på bostäder är fortfarande ansevärd. Riskerna med det stora bytesbalansunderskottet minskas av gynnsamma institutionella ramar och låga skulder i utländsk valuta. Det ökade underskottet har drivits på av ökningen av underskottet för primära inkomster och förväntas minska i takt med att de negativa konjunkturförhållandena avtar.

- (3) Den 24 mars 2016 lade Förenade kungariket fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Relevanta landsspecifika rekommendationer har beaktats i planeringen för perioden 2014–2020 av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Förenade kungariket omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del. Förutsatt att en varaktigt korrigerande av det alltför stora underskottet uppnås under 2016–2017 kommer Förenade kungariket att omfattas av den förebyggande delen och övergångsreglerna för skuldskriteriet från och med 2017–2018. I konvergensprogrammet för 2015–2016 förväntar sig regeringen att det totala underskottet kommer att vara lägre än 3 % av BNP 2016–2017, och förutser att det minskar ytterligare under 2017–2018, till 2,0 % av BNP. Det omräknade⁽²⁾ strukturella underskottet tyder på en strukturell förbättring med 0,6 procentenheter av BNP 2015–2016, 0,9 procentenheter av BNP 2016–2017 och 0,7 procentenheter av BNP 2017–2018. Konvergensprogrammet innehåller inte något medelfristigt budgetmål. Enligt konvergensprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten falla från 88,9 % av BNP 2015–2016 till en högsta notering på 88,3 % av BNP 2016–2017, innan den sjunker ytterligare till 87,1 % av BNP 2017–2018. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna är rimligt. De åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen 2016–2017 och 2017–2018 har beskrivits i tillräcklig utsträckning. Påverkan från vissa av åtgärderna under 2017–2018, vars inverkan på budgeten beräknas uppgå till omkring 0,2 % av BNP, är mer osäker. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas Förenade kungariket under 2015–2016 ha uppnått det rekommenderade totala underskottet på 4,1 % av BNP och ha genomfört den rekommenderade finanspolitiska insatsen. Förenade kungariket beräknas korrigera sitt alltför stora underskott före tidsfristen 2016–2017 enligt rådets rekommendation, dock utan att klara det rekommenderade målet på 2,7 % av BNP för det totala underskottet. En finanspolitisk insats som är marginellt mindre än den rekommenderade förväntas göras kumulativt under den period då förfarandet för det alltför stora underskottet pågår. Förenade kungariket förväntas under 2017–2018 följa den rekommenderade justeringen mot det medelfristiga minimibudgetmålet om politiken förblir oförändrad. Förenade kungariket beräknas även följa övergångsreglerna för skuldskriteriet under 2017–2018. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Förenade kungariket i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (6) Produktiviteten i Förenade kungariket har stagnerat sedan 2008. Detta kan bero på olika faktorer såsom låga kapitalinvesteringar, kompetensbrist, kompetensglapp och en omställning av ekonomin mot sektorer med lägre produktivitet. Utmaningarna relaterade till ett otillräckligt bostadsutbud, särskilt i geografiska områden med hög ekonomisk tillväxt, måste också beaktas i detta sammanhang. I regeringens policydokument från juli 2015, "Fixing the foundations: Creating a prosperous nation", fastställs en rad olika insatser. Med tanke på vissa investeringshinder som fortfarande finns och på den låga nivån av offentliga och privata investeringar i Förenade kungariket kommer regeringens politiska åtgärder för att höja kompetensnivån och öka innovation och infrastrukturinvesteringar vid rätt tidpunkt, även om ett verkningsfullt genomförande blir viktigt. En av de främsta investeringsutmaningarna är att tillhandahålla en ändamålsenlig nätinфраstruktur. Den nationella infrastrukturplanen, som uppdaterades i mars 2016, innehåller en utförlig beskrivning av utvecklingen av infrastrukturprojekt inom enhetliga ramar. Planen bygger på att en ökning av den privata finansieringen säkerställs för en stor del av investeringen. Tillhandahållande och övervakning är av avgörande betydelse, och insyn och redovisningsskyldighet är centrala element. Trots regeringens olika initiativ överstiger efterfrågan på bostäder alltjämt utbudet, vilket återspeglas i höga bostadspriser som fortsätter att stiga. Bostadsbristen är allra störst

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldouträknet av kommissionen på grundval av uppgifterna i konvergensprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

i London och den sydöstra delen av landet, som är snabbväxande regioner. Markanvändningen styrs av principerna i den nationella planeringsramen, och ett effektivt genomförande av det reformerade planeringssystemet skulle kunna leda till ökat bostadsbyggande.

- (7) Den brittiska arbetsmarknaden är fortsatt dynamisk. År 2015 uppgick sysselsättningsgraden (i åldersgruppen 20–64) till 76,9 %, medan arbetslösheten fortsatte att sjunka och stannade på 5,3 %. Ungdomsarbetslösheten och andelen ungdomar som varken arbetar eller studerar har också minskat ytterligare. Det finns emellertid utrymme för att förbättra utsikterna för icke-yrkesverksamma personer liksom för undersysselsatta och lågutbildade arbetstagare. Bättre möjligheter till framsteg på arbetsmarknaden och en tydligare väg till kompetenshöjning skulle hjälpa dem som har ett lågavlönat arbete och/eller få arbetstimmar. Det skulle även vara ett sätt att komma till rätta med den kompetensbrist som är tydlig inom vissa delar av ekonomin, som byggsektorn. Det kommer att krävas särskild omsorg för att framgångsrikt använda de medel som inkommer genom lärlingsutbildningsavgiften. Förslag som syftar till att förbättra tillgången till barnomsorg kommer att behöva genomföras utan dröjsmål, eftersom tillgången till och kostnaden för barnomsorg fortfarande är ett problem.
- (8) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Förenade kungarikets ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Förenade kungariket fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Förenade kungariket utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (9) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Förenade kungariket att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Sträva efter att korrigera det alltför stora underskottet på ett hållbart sätt senast 2016–2017. Efter korrigeringen av det alltför stora underskottet uppnå en finanspolitisk korrigering på 0,6 % av BNP under 2017–2018 i riktning mot det medelfristiga minimibudgetmålet.
2. Åtgärda brister i investering i nätinfrastruktur, bland annat genom att förverkliga prioriteringarna i den nationella infrastrukturplanen. Vidta ytterligare åtgärder för att öka utbudet av bostäder, bland annat genom att genomföra reformerna i den nationella planeringsramen.
3. Avhjälpa kompetensglapp och skapa förutsättningar för kompetensutveckling, bland annat genom att stärka kvaliteten på lärlingsplatser. Ytterligare förbättra tillgången till bra barnomsorg på heltid till rimlig kostnad.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍŘ
Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Polens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Polens konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/04)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, i vilken Polen inte angavs som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten 2016 för Polen offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Polen hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 28 april 2016 lade Sverige fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen bedömdes samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.

- (5) Polen omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Enligt konvergensprogrammet 2016 förutses regeringen en ökning av det totala underskottet från 2,6 % av BNP 2015 till 2,9 % av BNP 2017, innan det sjunker igen till 1,3 % av BNP 2019. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 1 % av BNP – förväntas inte nås 2019, dvs. inte under den tid som omfattas av programmet. Enligt konvergensprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten i förhållande till BNP öka från 51,3 % 2015 till 52,5 % 2017, innan den sjunker till 50,4 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt för 2016 och därefter optimistiskt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det en risk för en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningen 2016 och, om politiken förblir oförändrad, även 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Polen inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad 2016 och 2017.
- (6) Polen är den enda medlemsstaten som inte har ett fullvärdigt oberoende finanspolitiskt råd och som inte heller har några kända planer på att inrätta ett sådant. Det finns dock oberoende finanspolitiska institutioner vilkas verksamhet omfattar vissa av funktionerna i ett finanspolitiskt råd. Utöver den skuldbroms som är inbyggd i den polska författningen införde Polen 2013 en bestämmelse om att stabilisera utgifterna, som tillämpades fullt ut för första gången i 2015 års budget. Bestämmelsen ändrades dock i december 2015 för att möjliggöra högre utgifter, framför allt i den nuvarande läget med låg inflation. Finanspolitiken riskerar att bli ohållbar på längre sikt på grund av de offentliga finansernas ogynnsamma utgångsläge och den förväntade ökningen av kostnaderna för den åldrande befolkningen, främst i fråga om hälso- och sjukvårdsutgifter. Ur ett skuldållbarhetsperspektiv och med en oförändrad politik är den medelfristiga finanspolitiska risken hög på grund av skuldstockens förväntade ökning.
- (7) Momsintäkterna för 2015 har enligt prognoserna fortsatt att vara låga räknat som en andel av BNP, trots de åtgärder som hittills införts, t.ex. förfarandet för omvänd betalningsskyldighet samt företagets solidariska ansvar inom känsliga sektorer. Att öka momsutbetalningarna och bekämpa momsbedrägerier är prioriteringar för regeringen och man håller på att utarbeta en strategi på detta område. Strategin förväntas omfatta bl.a. nya it-verktyg för att upptäcka och bekämpa momsbedrägerier och en reform av skatteförvaltningen. En lägre gräns för kontantbetalningar mellan företag kommer att införas i januari 2017. En av Polens stora utmaningar sedan länge är den ineffektiva skatteförvaltningen. Uppbördskostnaderna, dvs. administrativa kostnader per uppburen skatteintäkt (netto), är de högsta i unionen.
- (8) Polen fortsätter att tillämpa sänkta moms satser på ett stort antal varor och tjänster. Detta leder till förlorade intäkter och minskar moms systemets effektivitet. Det finns indikationer på att sänkta moms satser inte är ett effektivt socialpolitiskt instrument, särskilt eftersom de inte specifikt har utformats för att gynna utsatta hushåll. De tenderar i stället att leda till betydande subventioner för rika skattebetalare. Exempel på bättre riktade åtgärder är sociala förmåner och inkomstskatt och dessa åtgärder är därför ändamålsenligare när det gäller att uppnå omfördelningsmålen. De intäkter som potentiellt förloras på grund av sänkta moms satser och frivilliga undantag är bland de högsta i unionen.
- (9) Trots förbättringar på senare tid står den polska arbetsmarknaden står inför betydande utmaningar – en åldrande arbetskraft, låg produktivitet och en stark segmentering av arbetsmarknaden. Samtidigt finns det också brister i utbildningssystemet. Även om utbildningssystemet har förbättrats avsevärt under de senaste åren lyckas det fortfarande inte ge eleverna de övergripande färdigheter som krävs på den snabbt föränderliga arbetsmarknaden och för innovation. Den polska universitetsutbildningens och forskningens relativt sett låga anseende har en negativ effekt på kvaliteten på utbildningen. Graden av internationalisering inom den högre utbildningen i Polen är mycket begränsad både när det gäller antalet utländska studenter och universitetens och högskolornas deltagande i internationella forskningssamarbeten. Finansieringsmodellen för högre utbildning främjar inte kvalitet i tillräckligt hög grad eftersom den i stor utsträckning baserar sig på universitetens tidigare placeringar på rankinglistor och kvantitativa indikatorer, t.ex. antal studenter och akademisk personal. Enligt arbetsgivarerna

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

saknar de utexaminerade från den högre utbildningen övergripande färdigheter t.ex. problemlösningsförmåga, kritiskt tänkande eller förmåga att arbeta i team. Deltagandet i livslångt lärande är lågt och yrkesutbildningen motsvarar inte marknadens behov.

- (10) Tillgången till och utnyttjandet av förskoleplatser har ökat markant under senare år men trots detta är tillgången till barnomsorg för de allra minsta bland de lägsta i unionen. Höjningen av den obligatoriska skolåldern till sju år och avskaffandet av obligatorisk förskoleverksamhet för femåringar kan i kombination med det nya barnbidraget få negativa konsekvenser för arbetsmarknadsdeltagandet, särskilt för kvinnor, och detta bör övervakas noga.
- (11) Trots att andelen tillsvidareanställda ökade kraftigt under 2015 är andelen visstidsanställda i Polen bland de högsta i unionen. Polen har nyligen vidtagit en rad åtgärder för att ta itu med segmenteringen av arbetsmarknaden. Arbetsrätten har ändrats, de sociala avgifter som är kopplade till vissa civilrättsliga anställningsavtal har utökats och en minimitjänst för de som har civilrättsliga anställningsavtal förväntas införas i januari 2017. Vissa bestämmelser i arbetsrätten skapar dock negativa incitament för arbetsgivare att tillsvidareanställa personal, och denna anställningsform är fortfarande begränsad. Detta beror främst på att arbetsrätten är komplicerad och på de höga indirekta kostnaderna i samband med uppsägning av tillsvidareanställd personal. Det rör sig bl.a. om höga kostnader för rättsliga förfaranden, kostnader för långdragna och osäkra tvistlösningsmekanismer och bestämmelserna om äldre arbetstagares särskilda skydd från uppsägningar.
- (12) Antalet personer som omfattas av det särskilda sociala trygghetssystemet för jordbrukare har sakta minskat sedan 2007 och regeringen förväntar sig att det 2019 kommer att omfatta 1,18 miljoner människor medan antalet mottagare av pensionsförmåner, som i dag omfattar 1,229 miljoner människor, förmodligen kommer att stiga fram till 2018. De statliga budgetutgifterna för jordbrukarnas sociala trygghetssystem KRUS har sedan 2011 konstant legat på 1 % av BNP. Jordbrukarna har ingen allmän skatteplikt eller någon skyldighet att ha ett redovisningssystem, och KRUS självfinansiering är ganska obetydlig. År 2014 fanns det 1 382 miljoner jordbruk i Polen och 52 % hade en areal av under 5 ha (Polens statistikmyndighet, GUS). Gruvarbetare är undantagna från det allmänna avgiftsbestämda offentliga pensionssystemet och omfattas i stället av särskilt förmånliga multipliceringskoefficienter, vilket motsvarar en betydande årlig kostnad för de offentliga finanserna på över 0,5 % av BNP. De ogynnsamma demografiska utsikterna har redan medfört en krympande befolkning i arbetsför ålder. Det är därför viktigt att bevara den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden, särskilt för äldre arbetstagare, och även för att skydda det offentliga pensionssystemets tillräcklighet och hållbarhet. Även om den genomsnittliga faktiska pensionsåldern ökat under de senaste åren är den fortfarande betydligt lägre än den lagstadgade pensionsåldern. En höjning av den faktiska pensionsåldern är avgörande för socialt tillräckliga framtida pensioner och för stabila offentliga finanser, samt för att öka arbetsmarknadsdeltagandet.
- (13) Trots betydande investeringar under de senaste åren finns det fortfarande flaskhalsar och brister i transport-, energi- och kommunikationsnät. Investeringarna hämmas av hinder inom den offentliga förvaltningen, av skatter, den ogynnsamma forskningsmiljön, utvecklings- och innovationsverksamhet och det långdragna förfarandet för tillsyn av att avtal efterlevs. Brister i förvaltning och administration gör att investeringsprojekt inom järnvägssektorn och andra projekt inom transport-, energi- och telekommunikationsinfrastruktur inte genomförs inom utsatt tid. Den polska ekonomin är fortfarande energi- och koldioxidintensiv och de potentiella vinsterna av ökad energieffektivitet är betydande. Anläggningarna för elproduktion blir allt äldre och är i stor utsträckning beroende av kol. Kraftnäten är inte knutna till grannländerna i tillräckligt stor utsträckning. Systemet till stöd för förnybar energi, som var tänkt att träda i kraft den 1 januari 2016, har försenats vilket skapar osäkerhet för investerarna. Viktiga faktorer som hindrar investeringar, särskilt i byggsektorn, är den fysiska planeringens mycket begränsade omfattning och instabilitet, särskilt på lokal nivå, samt överreglering och rättsliga och administrativa inkonsekvenser som hindrar utfärdandet av bygglov.
- (14) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Polens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års ländrapport. Kommissionen har också bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Polen fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Polen, utan också i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut

fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.

- (15) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Polen att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Uppnä en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på 0,5 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet 2016 och 2017. Förstärka det finanspolitiska ramverket, bl.a. genom att inrätta ett oberoende finanspolitiskt råd. Förbättra skatteuppbörden genom att se till att momsreglerna följs och begränsa den utbredda tillämpningen av sänkta momsoträkningar.
2. Säkerställa ett hållbart och tillräckligt pensionssystem och öka deltagandet på arbetsmarknaden genom att börja reformera de förmånliga pensionsordningarna, undanröja hinder för mer permanenta anställningsformer och förbättra utbildningens arbetsmarknadsrelevans.
3. Vidta åtgärder för att undanröja hinder för investeringar inom transportsektorn, byggsektorn och sektorn för energiinfrastruktur samt öka räckvidden för fysisk planering på lokal nivå.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Tysklands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Tysklands stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/05)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Tyskland var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Tyskland, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Tyskland offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Tyskland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 antog kommissionen ett meddelande om resultatet av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Tyskland har makroekonomiska obalanser. I synnerhet tyder det stora och ihållande överskottet i bytesbalansen på överdrivet sparande och låg investeringsvilja i både den privata och den offentliga sektorn. Svaga inhemska investeringar hämmar den potentiella tillväxten och det starka beroendet av extern efterfrågan medför makroekonomiska risker mot bakgrund av dämpad utländsk efterfrågan. Överskottet i bytesbalansen har också, på grund av storleken, negativa effekter på euroområdets ekonomiska resultat. Att ta itu med det genom att öka investeringarna skulle öka Tysklands tillväxtpotential och stödja återhämtningen i euroområdet.

- (3) Den 15 april 2016 lade Tyskland fram sitt stabilitetsprogram för 2016 och den 29 april 2016 sitt nationella reformprogram. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Tyskland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av skuldkriteriet. I stabilitetsprogrammet för 2016 planerar regeringen en totalt sett balanserad budget under 2016–2020. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – kommer att upprätthållas med marginal under hela programperioden. Enligt stabilitetsprogrammet kommer den offentliga skuldkvoten att sjunka gradvis till 59,5 % 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna, som inte har godkänts av något oberoende organ, är rimligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas det strukturella saldot ligga på ett överskott på 0,4 % av BNP 2016 och 2017, vilket är över det medelfristiga budgetmålet. Eventuella framtida avvikelser, inklusive dem förorsakade av offentliga investeringsbehov, kommer att bedömas mot bakgrund av kravet på att hålla det strukturella saldot i nivå med det medelfristiga budgetmålet. Bruttoskulden förväntas sjunka successivt till en nivå under vad skuldkriteriet kräver. Detta skapar utrymme för ökade offentliga investeringar. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Tyskland kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (6) Förbundsregeringen har visserligen beslutat om flera åtgärder för att öka investeringarna i infrastruktur under de kommande åren, men anslagen förefaller fortfarande varken ge någon varaktig uppåtgående trend i de offentliga investeringarna eller svara mot behoven av investeringar i infrastrukturen. Den fasta nettoinvesteringen har varit fortsatt markant negativ på kommunal nivå, vilket tyder på underinvestering. De totala utgifterna för utbildning och forskning har endast ökat något under de senaste åren och når kanske inte ens upp till det nationella målet på 10 % av BNP 2015. Fortsatta investeringar i utbildning, forskning och innovation är av avgörande betydelse för att trygga Tysklands framtida konkurrenskraft. Eftersom budgeten förväntas förbli balanserad sett såväl totalt som strukturellt 2016–2017, finns det fortsatt finanspolitiskt utrymme för större offentliga investeringar utan att man bryter mot reglerna för stabilitets- och tillväxtpakten eller utlöser den nationella skuldbromsen. En reform av pensionssystemet skulle bidra till att säkerställa den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna. Skatteutjämnings nuvarande utformning är komplicerad och förefaller leda till sämre incitament att förbättra intäkterna i enskilda delstater. Den pågående översynen av de federala finanspolitiska relationerna innebär en möjlighet att stärka regelverket, även genom att säkerställa tillräckliga offentliga investeringar på alla förvaltningsnivåer, särskilt för kommuner. Det aktuella kompromissförslaget som delstaterna enats om skulle innebära ett enklare system för övergripande skatteutjämnning. Förslaget är dock fortfarande otydligt om vem som har ansvar för vilket utgiftsområde, och det misslyckas med att skapa ökat oberoende på egen skattebas. Parallellt används alternativ till traditionell statlig finansiering av transportinfrastrukturen, bland annat genom offentlig-privata partnerskap, endast i begränsad omfattning. Vidare utgör faktorer som en komplicerad fördelning av planeringsansvaret över olika förvaltningsnivåer, flaskhalsar kopplade till förvaltningens kapacitet och krångliga tillståndsförfaranden

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

hinder för investeringar. En mer effektiv användning av offentlig upphandling kunde vidare inverka positivt på investeringsviljan, eftersom den andel av upphandlingarna som offentliggörs i hela EU fortfarande ligger långt under EU-genomsnittet.

- (7) Det krångliga systemet för företagsbeskattning hämmar fortfarande investeringsviljan i den privata sektorn, och det totala inkomstskattetrycket på företag, inklusive den lokala bolagsskatten (*Gewerbesteuer*) och solidaritetsavgiften, är fortfarande högt. Den lokala bolagsskatten framkallar effektivitetsförluster på grund av att icke-vinstgivande komponenter ingår i skattebasen. Skattesystemet gynnar lånefinansiering framför finansiering med eget kapital, och indikatorn för lånegynnande beskattning är den åttonde högsta i unionen under 2015. Förhållandevis tillväxtvänliga konsumtionsskatter och periodiskt återkommande fastighetsskatter som andel av det totala skatteintaget låg mellan 2007 och 2014 stilla på cirka 28–29 %, vilket är lågt jämfört med unionsgenomsnittet på 32–33 %. Dessutom har trenden mot ökat skatteuttag vid fastighetsöverlåtelser fortsatt, i stället för en ökning av mindre snedvridande periodiska fastighetsskatter. Åtgärder vidtagna för att modernisera skatteförvaltningen inskränktes till att den federala regeringen antog lagstiftning om att göra skatteförvaltningens förfaranden enklare. Ett automatiskt utbyte av skatteuppgifter mellan skatteförvaltningarna i de 16 delstaterna, vilket hade kunnat underlätta effektiviteten vid skatterevisioner, existerar fortfarande inte. Totalt sett leder strukturella brister och fördröjd modernisering till relativt sett otillräckliga resultat för skatteförvaltningen och ineffektiv skatteuppbörd.
- (8) I Tyskland är möjligheterna att anskaffa kapital i allmänhet goda. Internationellt sett är dock riskkapitalmarknaden fortfarande underutvecklad, och skattebetingade ramvillkor kan begränsa dess storlek. Förbättrad tillgång till riskkapital är en viktig faktor när det gäller att främja företagsverksamhet, även i högteknologiska sektorer och kunskapsintensiva tjänster. Förbundsregeringen har beslutat om en rad åtgärder för att förbättra villkoren för riskkapital och ytterligare åtgärder är under diskussion. Dessutom skulle en översyn av regelverket för riskkapital kunna bidra till att stimulera den privata investeringsviljan, även hos utländska investerare.
- (9) De politiska åtgärderna för att främja konkurrensen inom tjänstesektorn, särskilt de fria yrkesutövarnas tjänsteutbud, har varit begränsade. Tyskland hör till de medlemsstater vars regelverk skapar höga hinder i tjänstesektorn. Restriktiv varumarknadsreglering har påverkat priserna och produktiviteten. Låg produktivitet och stora påslag ger en fingervisning om att det i Tyskland finns stort utrymme för bättre prestanda i tjänsteutbudet från de fria yrkesutövarna. Problemen för företagstjänster orsakas av tillståndskrav, restriktioner rörande verksamheter på flera olika områden, krav på försäkringar och prisreglering. Krav på juridisk form och aktieinnehav upprätthålls också fortfarande. Den handlingsplan som Tyskland lämnade in efter den ömsesidiga utvärderingen och som gäller tillträde till och utövande av reglerade yrken innehåller endast ett begränsat antal förslag på åtgärder, men det finns uppenbart utrymme för mer ambitiösa förslag.
- (10) Sett i ett helhetsperspektiv är arbetsmarknaden visserligen mycket stark, i synnerhet ligger arbetslösheten på historiskt låga nivåer, men åldersrelaterad brist på arbetskraft och kompetens hotar och manar till fullt utnyttjande av den nu tillgängliga arbetskraften. Eftersom tendenserna inte bara är en utmaning för arbetsmarknaden utan också för hållbarheten och tillräckligheten i pensionssystemet förefaller starkare incitament för senarelagd pensionering oundvikligt. Fattigdomsriskerna bland äldre (16,3 % 2014) ligger över genomsnittet i unionen (13,8 %) och det lagstadgade pensionssystemets ersättningsnivå sänks successivt, samtidigt som graden av anslutning till andrahands- och tredjehandsystem är för låg för att risken ska minska väsentligt. Antalet förmånstagare som fick en behovsprövad minimiinkomst för pensionärer fördubblades nästan mellan 2003 och 2014. Förslag på bättre incitament att senarelägga pensionering (*Flexi-Rente*) har dock ännu inte formaliserats. Det återstår att se hur effektiva de blir på att motverka de incitament till förtida pensionering som infördes 2014.
- (11) Arbetsmarknadspotentialen hos vissa grupper, särskilt kvinnor och personer med invandrarbakgrund, underutnyttjas fortfarande, och motivationssänkare när det gäller arbete, särskilt för andreförsörjaren i hushållen, kvarstår. Särdrag hos skattesystemet och sjukförsäkringen avhåller andreförsörjaren från att arbeta eller utöka antalet arbetade timmar. Detta bidrar till att andelen heltidsarbetande kvinnor är liten och till att antalet arbetade timmar i genomsnitt per kvinna är bland de lägsta i unionen, trots hög sysselsättningsgrad för kvinnor. Som biprodukt till att minimilönen infördes kan en viss övergång från minijobb till vanliga arbeten konstateras, men sju miljoner människor är fortfarande sysselsatta med minijobb (av vilka omkring fem miljoner människor har ett minijobb som sitt enda avlönade arbete). Den omständigheten att minijobben är befriade från inkomstskatt – i många fall från alla socialförsäkringsavgifter från arbetstagaren – kan avhålla arbetstagare från att flytta till arbeten med löner över taket för minijobben på 450 euro per månad. Den avhållande faktorn är i många fall starkare för makar underkastade gemensam inkomstbeskattningen. Den positiva effekten på hushållens inkomster och konsumtion till följd av den lilla höjningen av flera bidrag och utjämnningen av de inflationsbetingade marginalskatteeffekterna kan väsentligen utplånas av de högre socialförsäkringsavgifterna för arbetstagarna. Skattekilen på minimilönens nivå är hög i jämförelse med andra medlemsstater, vilket leder till lägre inkomster

i den nedre delen av löneskalan. Genom att sänka arbetstagarnas socialförsäkringsavgifter och den personliga inkomstskatten, även genom riktade bidrag eller återbäring, kan man minska skatteken och öka låginkomsttagarnas disponibla inkomst, och därigenom öka konsumtionsmöjligheterna.

- (12) Det stora inflöde av flyktingar som Tyskland upplevt under det senaste året har ett antal ekonomiska och sociala följdverkningar för landet. På kort sikt kommer inflödet av flyktingar att öka de offentliga utgifterna och skapa större inhemsk efterfrågan, vilket leder till ökad BNP, men på medellång sikt är effekten på sysselsättning och tillväxt avhängig av hur väl flyktingarna integreras i samhället och på arbetsmarknaden, inklusive med hjälp av extra utbildning. Frågan står högt upp på den politiska agendan både på EU-nivå och på medlemsstaternas nivå, och den kommer att följas och analyseras noggrant, även i landsrapporten 2017.
- (13) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Tysklands ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Tyskland har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Sverige utan också i vilken mån EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (14) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och anser ⁽¹⁾ att Tyskland kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpakten.
- (15) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Tyskland att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Skapa en varaktig uppåtgående trend i de offentliga investeringarna, särskilt i infrastruktur, utbildning, forskning och innovation, med bibehållen respekt för det medelfristiga målet. Förbättra utformningen på de federala finanspolitiska relationerna, i syfte att öka offentliga investeringar, särskilt på kommunal nivå.
2. Minska de ineffektiva inslagen i skattesystemet, särskilt genom att se över företagsbeskattningen och den lokala bolagsskatten, modernisera skatteförvaltningen och se över regelverket för riskkapital. Intensifiera åtgärderna för att stimulera konkurrens i tjänstesektorn, särskilt för företagstjänster och reglerade yrken.
3. Förbättra incitamenten att senarelägga pensionering och undanröja motivationssänkare som avhåller andreförsörjaren i hushållen från arbete. Krympa den stora skatteken för låginkomsttagare och underlätta övergången från minijobb till vanliga arbeten.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Tjeckiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Tjeckiens konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/06)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, i vilken Tjeckien inte angavs som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten 2016 för Tjeckien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Tjeckien hade lyckats genomföra de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och uppnå sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 11 maj 2016 lade Tjeckien fram sitt konvergensprogram för 2016 och den 12 maj 2016 sitt nationella reformprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.

- (5) Tjeckien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I sitt konvergensprogram för 2016 förutser regeringen en liten försämring av det nominella saldot till -0,6 % av BNP 2016 och en allmän stabilisering på -0,5 % av BNP från och med 2017. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 1 % av BNP – kommer att upprätthållas under hela programperioden. Enligt konvergensprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten att ligga kvar på 41,1 % av BNP under 2016 och därefter minska till 39,3 % av BNP under 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. De åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas det strukturella saldot ligga på -0,7 % för 2016 och -0,9 % av BNP för 2017, vilket överskrider det medelfristiga budgetmålet. Möjliga framtida avvikelser kommer att bedömas mot bakgrund av kraven att hålla det strukturella saldot vid det medelfristiga budgetmålet. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Tjeckien kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (6) På längre sikt står Tjeckien inför medelhöga risker i fråga om den finanspolitiska hållbarheten. Riskerna är framför allt en följd av de åldersrelaterade offentliga utgifternas förväntade effekter, särskilt inom hälso- och sjukvården men även på pensionsområdet. Nyligen genomförda eller planerade förändringar av pensionssystemet skulle långsiktigt, om dessa genomfördes, leda till försämrade offentliga finanser. I februari 2016 antog regeringen lagstiftning som gav regeringen befogenhet att justera mekanismen för indexreglering av pensioner på ett mer flexibelt sätt. Därefter inleddes diskussioner om ett förslag att sätta ett tak på 65 år för den lagstadgade pensionsåldern samt inrätta en mekanism för regelbunden översyn av pensionsåldern. Det finns för närvarande inga planer på att höja den låga lagstadgade pensionsåldern. Den förväntade långsiktiga kostnadsökningen inom hälso- och sjukvården är också en anledning till oro. Tjeckien står inför utmaningen att förbättra hälso- och sjukvårdssystemets förvaltning och göra systemet mer kostnadseffektivt, även om ett antal åtgärder redan nu håller på att genomföras. Uppgifter visar att en stor del varor och tjänster förbrukas och att man i relativt hög grad förlitar sig på sjukhusvård, som är dyrare än öppen vård. Tillgänglig medicinsk information verkar inte användas på ett effektivt sätt för att planera och på ett rationellt sätt använda sig av tillgänglig kapacitet inom slutenvård. Återbetalningssystemet för sjukhusvård håller på att ses över på grund av flera olika problem, t.ex. de få sjukhus som ingår vid beräkningen av referensräntorna. Det behövs grundligare undersökningar av alternativen för att samordna den öppna vården bättre, se till att allmänläkarna har bättre kontroll över vem som får sjukhusvård och begränsa onödigt utnyttjande av öppen vård.
- (7) Tjeckiens budgetramverk är bland de svagaste i unionen. Regeringen antog i februari 2015 ett reformpaket för att åtgärda de största bristerna i systemet, men paketet väntar fortfarande på ratificering i parlamentet. Paketet har som syfte att införliva rådets direktiv 2011/85/EU⁽²⁾ i den nationella lagstiftningen. Den föreslagna reformen förutses stärka utgiftsramarna och länka dem till det medelfristiga budgetmålet. Enligt reformen skulle regeringen behöva anta en budget som säkrar de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet och inrätta ett oberoende finanspolitiskt råd för att se över de offentliga finanserna och förbättra transparensen.
- (8) Investeringsnivån i Tjeckien ligger per capita fortfarande under EU-genomsnittet och är ytterst koncentrerad till huvudstadsregionen. Administrativa och rättsliga hinder gör fortfarande företagsklimatet ineffektivt och orsakar problem för investeringar. Det finns vissa specifika flaskhalsar i genomförandet av projekt inom transport- och energiinfrastruktur. Dessutom har utnyttjandet av EU-medel från programperioden 2007–2013 gått långsamt, framför allt på grund av komplicerade förfaranden, brister i förvaltnings- och kontrollsystemen, ineffektiva system för offentlig upphandling och dålig administrativ kapacitet hos de organ som är involverade i att genomföra projekten. Vad gäller transportinfrastrukturen består de administrativa hindren för investeringar bl.a. i långsamma

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

(2) Rådets direktiv 2011/85/EU av den 8 november 2011 om krav på medlemsstaternas budgetramverk (EUT L 306, 23.11.2011, s. 41).

förfaranden för tillstånd till markanvändning och förseningar på grund av överklaganden vid antimonopolbyrån. När det gäller energieffektivitet har de offentliga programmen för att minska energiintensiteten blivit splittrade och kostnadsineffektiva. Det finns tecken på att energibesparingarna inte följer den nationella åtgärdsplanen för energieffektivitet. På tjänstemarknaden pekar vissa uppgifter på begränsningar orsakade av regler. Detta gäller särskilt en del av de fria yrkesutövarnas tjänsteutbud, där hindren för att ta sig in på marknaden och utöva yrket tycks vara högre än EU-genomsnittet. Företagsklimatet begränsas även av att välfungerande nätbaserade offentliga tjänster utnyttjas i liten utsträckning, något som återspeglar bristerna i utbudet. E-förvaltningstjänster utnyttjar inte tekniska möjligheter fullt ut för att underlätta för användaren och tjänsterna är bland de sämst utvecklade i unionen. Tillgängliga uppgifter pekar på att skatteundandragande är ett relativt stort problem i Tjeckien. Att hitta en lösning på detta, särskilt i fråga om mervärdesskatten, står högt på den politiska agendan. Å andra sidan har inga åtgärder planerats för att minska de relativt höga kostnader som hänger ihop med skattebetalningar eller för att förenkla skattesystemet. Den tjeckiska skattemyndigheten erbjuder relativt begränsade möjligheter till hjälp med förarbetet. Skattebetalarna är dåliga på att använda sig av digitala verktyg för att skattedeklarerat, även om det nu har gått framåt en del för momsinsbetalningar. Enligt de senaste internationella rapporterna är dessutom kostnaden för skatteuppbörd relativt hög. Höga arbetsgivaravgifter bidrar till generellt sett höga skatter på arbete, samtidigt som det inte har skett någon större spridning till andra områden, t.ex. fastighetsbeskattnings.

- (9) Ett antal indikatorer visar på betydande brister inom den offentliga förvaltningen. Man har kommit närmare antagandet av de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som ingick i 2015 års antikorrupsionsplan. I november 2015 godkände parlamentet en lag om att registrera avtal. Om den införs i tid och därefter utvecklas ytterligare, skulle den kunna leda till mer transparenta och kostnadseffektiva offentliga upphandlingar. Vissa av de viktigaste lagarna mot korrupsion, t.ex. en ändring av lagen om intressekonflikter och en ny lag om finansieringen av politiska partier, väntar fortfarande på att genomföras. Flera antagna åtgärder är svåra att driva igenom och har en begränsad inverkan, medan ett antal planerade åtgärder flera gånger har lagts över på nästkommande handlingsplaner. Trots vissa insatser för att ta itu med tillkortakommandena i det tjeckiska systemet för offentliga upphandlingar, finns det fortfarande utrymme för förbättringar när det gäller konkurrens och, kopplat till detta, relationen mellan pris och kvalitet. Det hänger bland annat samman med att de upphandlingsansvariga saknar lämplig utbildning och att kvalitetskriterier spelar en alltför liten roll vid upphandlingen. Den offentliga sektorn förlitar sig till stor del på icke konkurrensutsatta förfaranden, med en begränsad möjlighet att locka till sig anbudsgivare, och det görs sällan gemensamma upphandlingar. Genomförandet av de nyligen införlivade direktiven om uppdaterade metoder för offentliga upphandlingar förväntas dock bli ett bra tillfälle att införa strategiska och evidensbaserade arbetsmetoder vid upphandlingar som lyfter fram professionalism, samlade offentliga inköp, större fokus på kvalitetskriterier och de upphandlingsansvarigas yrkesintegritet.
- (10) Under de senaste åren har investeringarna i forskning och utveckling ökat betydligt. Detta har dock inte gett något större resultat ännu, och infrastrukturen för forskning och utveckling tycks inte vara hållbar. Det tjeckiska forskningssystemet är för närvarande i ett skede där man håller på att tillämpa sedan länge uppskjutna, men viktiga, styrningsreformer för framför allt utvärdering och finansiering. Den befintliga finansieringsmekanismen är splittrad, samordningen mellan viktiga organ är otillräcklig och uppdelningen mellan ansvar och prioriteringar är otydlig. Tjeckien håller på att ta fram en omfattande utvärderingsram för forskning och utveckling som hänger samman med finansieringen, men arbetet går långsamt. Försök att länka den akademiska världen till näringslivet har endast gett små resultat. Dessa länkar försvagas av en utvärderingsram för offentliga forskningsinstitut som inte tar hänsyn till graden av samarbete med företag.
- (11) I januari 2016 antog parlamentet en reform av den högre utbildningen. Det är fortfarande svårt att få fler att utbilda sig till lärare, och en av anledningarna till detta anses vara den låga lönen. Samtidigt blir den befintliga lärarkåren allt äldre. För att göra läraryrket mer lockande utvecklas just nu ett nytt karriärsystem för lärare och pedagogisk personal, men tillämpningen av systemet har skjutits på framtiden. Utbildningsresultatet är generellt sett bra, men de påverkas mycket av elevernas socioekonomiska bakgrund. De sämre utbildningsresultaten hos elever från utsatta grupper, särskilt romer, är en uppenbar anledning till oro. Uppskattningar visar att en mycket stor andel romer slutar skolan i förtid. Många barn till romer får utbildning utanför det allmänna skolsystemet och uppnår därmed en lägre utbildningsstandard än barn från den övriga befolkningen. Lärarna får inte tillräcklig vidareutbildning för att hantera detta problem, och endast en liten del av lärarna deltar i fortbildning för utbildning av blandade målgrupper och inkluderande undervisning. Ett betydande antal lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder för inkluderande undervisning har antagits, och nu börjar de att tillämpas. Åtgärderna förväntas bidra till att minska gapet mellan barn till romer och övriga barn i utbildningsnivå och utbildningsresultat. I mars 2016 antog parlamentet ändringar i utbildningslagen som utvidgade den obligatoriska utbildningsstarten till förskolans sista år och fastställde att yngre barn har rätt till en plats på daghem. Trots detta

leder ojämlikheter i utbildningssystemet till svårigheter att höja kvaliteten på humankapitalet, och de hämmar även framtida möjligheter på arbetsmarknaden.

- (12) Situationen på den tjeckiska arbetsmarknaden har förbättrats, men för att sysselsättningen ska öka ytterligare måste fler från underrepresenterade grupper hitta arbete. Bland dessa grupper återfinns kvinnor med små barn, lågutbildade arbetstagare och romer. Genom att kombinera den tjeckiska arbetsförmedlingens möjligheter att nå ut till arbetssökande med lämpliga och riktade aktiva arbetsmarknadsåtgärder och individanpassade tjänster, kan fler arbetssökande från utsatta grupper få hjälp att hitta arbete. Kvinnor med små barn jobbar mindre på grund av att det fortfarande råder stor brist på högkvalitativ barnomsorg till en rimlig kostnad, särskilt för barn upp till tre år, och en begränsad möjlighet till flexibla lösningar gällande arbetstider. Under de senaste åren har det gjorts en del insatser för att åtgärda detta, men det finns utrymme för mer omfattande insatser.
- (13) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Tjeckiens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har även bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer som Tjeckien har fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Tjeckien, utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (14) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet, och anser ⁽¹⁾ att Tjeckien förväntas följa stabilitets- och tillväxtpakten.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Tjeckien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Vidta åtgärder för att säkerställa långsiktigt hållbara offentliga finanser mot bakgrund av de framtida riskerna inom hälso- och sjukvården. Anta lagstiftning för att förbättra budgetramverket.
2. Minska hinder för investeringar orsakade av lagstiftning och administration, framför allt inom transport- och energisektorerna, och öka tillgången till e-förvaltningstjänster. Anta de utestående antikorrupsionsreformerna och förbättra praxis för offentliga upphandlingar.
3. Förbättra förvaltningen inom systemet för forskning och utveckling och underlätta kopplingar mellan den akademiska världen och näringslivet. Göra läraryrket mer attraktivt och vidta åtgärder för ökad inkludering av barn från utsatta grupper, bl.a. romer, i de allmänna skolorna och förskolorna. Undanröja hindren för underrepresenterade gruppers ökade deltagande på arbetsmarknaden, särskilt för kvinnor.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Cyperns nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Cyperns stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/07)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Fram till den 31 mars 2016 omfattades Cypern av ett makroekonomiskt anpassningsprogram i enlighet med artikel 1.2 i rådets genomförandebeslut 2013/463/EU ⁽³⁾. Enligt artikel 12 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 472/2013 ⁽⁴⁾ var Cypern därför så länge som det programmet pågick undantaget från övervakningen och bedömningen inom ramen för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken. Eftersom Cypern avslutat programmet inbegrips landet på nytt fullt ut i den europeiska planeringsterminen.
- (2) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, i vilken den angav att Cyperns situation kommer att bedömas inom förfarandet vid makroekonomiska obalanser när det makroekonomiska anpassningsprogrammet avslutats. Samma dag antog kommissionen också en

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ Rådets genomförandebeslut 2013/463/EU av den 13 september 2013 om godkännande av det makroekonomiska anpassningsprogrammet för Cypern och om upphävande av beslut 2013/236/EU (EUT L 250, 20.9.2013, s. 40).

⁽⁴⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 472/2013 av den 21 maj 2013 om förstärkning av den ekonomiska övervakningen och övervakningen av de offentliga finanserna i medlemsstater i euroområdet som har, eller hotas av, allvarliga problem i fråga om sin finansiella stabilitet (EUT L 140, 27.5.2013, s. 1).

rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽¹⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Cypern, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.

- (3) Landsrapporten för Cypern 2016 offentliggjordes den 7 april 2016. I den bedömdes Cyperns ekonomiska och sociala situation, dess utmaningar efter det att landet lämnat det makroekonomiska anpassningsprogrammet den 31 mars 2016 och dess framsteg med att uppnå sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 7 april 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Cypern har alltför stora makroekonomiska obalanser. Framför allt är det viktigt att ta itu med de många obalanserna i form av alltför hög privat skuldsättning, alltför stor statsskuld och utlandsskuld samt en stor andel nödlidande lån.
- (4) Den 28 april 2016 lade Cypern fram sitt nationella reformprogram 2016 och den 13 maj 2016, efter att tidsfristen löpt ut, sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (5) Relevanta landsspecifika rekommendationer har beaktats i planeringen för 2014–2020 av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽²⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (6) Efter upphävandet av förfarandet vid alltför stora underskott omfattas Cypern för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. Det strukturella saldot för 2015 beräknas nå ett överskott på 1,7 % av BNP, och överstiga det medelfristiga budgetmålet med lika mycket. På grundval av kommissionens vårprognos 2016, förväntas det medelfristiga budgetmålet vara uppfyllt även 2016. Med oförändrad politik finns det dock en risk för en viss avvikelse från det medelfristiga målet under 2017. Cyperns strukturella saldo förväntas försämrans mer än vad som är tillåtet enligt övergångsreglerna för skuldkriteriet. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Cypern inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att reglerna ska följas under 2017.
- (7) Cyperns har genomfört betydande finanspolitiska strukturreformer inom det makroekonomiska anpassningsprogrammet. Vissa författningar måste antas när det gäller budgetarbetet, krav på budgetjusteringar under året och vilket ansvar de tjänstemän har som kontrollerar utgiftsåtaganden. Den offentliga sektorn kännetecknas fortfarande av ineffektivitet. Framför allt utmärker sig den offentliga förvaltningen genom att ha de högsta lönekostnaderna (som andel av BNP) i euroområdet, medan effektivitetsindikatorerna är genomsnittliga vilket kan förklaras med bristande rörlighet och avsaknad av resultatincitament. De statliga verken (telekommunikation och energi) kännetecknas av höga priser och är fortfarande relativt väl skyddade från konkurrens. Inom det makroekonomiska anpassningsprogrammet har Cypern åtagit sig att införa ett bindande system för att begränsa löneökningarna för offentliganställda, så att de offentliga finanserna blir hållbara på lång sikt. Lagförslaget har utarbetats och lagts fram för representanthuset, men har inte antagits ännu. En bred reform av den offentliga förvaltningen, en reformplan för lokala myndigheter och en ny lag om styrning av statsägda organisationer har föreslagits enligt det makroekonomiska anpassningsprogrammet för att göra den offentliga sektorn effektivare, men dessa har ännu inte antagits.

⁽¹⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (8) Skuldsättningen i den privata sektorn i Cypern är fortfarande alltför hög. Det reformerade regelverket för obestånd och insolvens är ett viktigt steg på väg mot en balans mellan låntagares och långivares rättigheter, men det finns utrymme för förbättrad effektivitet och ökad tillämpning. En rad brister i hur regelverket fungerar gör det svårt att varaktigt vända utvecklingen av den privata skuldsättningen nedåt och snabbare minska de nödlidande lånen snabbare. Detta påverkar även möjligheterna att erbjuda företagare en andra chans. En rad brister kvarstår också när det gäller hur skuldsaneringen fungerar i den privata sektorn. Vidare är det viktigt att alla civilprocessrättsliga regler och förordningar antas för att lagstiftningen för insolvens ska kunna genomföras och få verkan. För att insolvenskontoret ska kunna inleda sin verksamhet krävs tillräckligt med personal, it-infrastruktur och tillräckligt många väl utbildade jurister med kompetens på området. Dessutom behövs tillförlitliga och snabba system för utfärdande och hantering av lagfarter för att undvika eftersläpning och skydda köpare, så att rätten till fast egendom fastställs på korrekt sätt och förtroendet för fastighetsmarknaden återställs.
- (9) Cypern står även inför viktiga utmaningar inom rättsväsendet. Ineffektiva domstolsförfaranden och begränsad kapacitet leder till betydande förseningar av behandlingen av rättsfall, vilket utgör ett hinder för tillämpningen av regelverket för obestånd och insolvens och försvagar företagsklimatet i allmänhet. Så länge som civilprocessrätten inte reformeras kommer behandlingen och verkställandet av domstolsbeslut fortsätta att ta lång tid och därmed kvarstår eftersläpningen.
- (10) Stora framsteg har gjorts inom det makroekonomiska anpassningsprogrammet för att omstrukturera och återställa förtroendet för det cypriotiska finanssystemet. Cypern måste emellertid fortfarande återgå till normal utlåning i ekonomin och minska de nödlidande lånen, som utgör ungefär 55 % av den totala utlåningen till hushållen och icke-finansiella företag. Företagens höga skuldsättning minskar deras konkurrensförmåga och påverkar deras möjligheter att investera och växa. Framsteg har visserligen gjorts, men bankernas ansträngningar för att omstrukturera livskraftiga låntagares skulder har ännu inte gett några konkreta resultat och avsättningarna till deras nödlidande exponeringar är fortfarande relativt små. Svag avtalsefterlevnad och betalningsdisciplin påverkar möjligheterna att åtgärda strategiska brister och förebygga nödlidande lån. Bankerna har begränsad tillgång till information om låntagarnas inkomster och tillgångar, trots att ett kreditregister har inrättats.
- (11) Cypern har kommit långt när det gäller att styra ekonomin ut ur recessionen, men investeringsnivån är fortfarande låg och den potentiella tillväxten i ekonomin är dämpad. Inom programmet antog Cypern en åtgärdsplan för tillväxt, som var avsedd att öka konkurrensen, stärka incitamenten till innovation och underlätta investeringar genom att skapa ett mer öppet och effektivt klimat för företagande och mjuka upp tillståndsförfaranden. Privatiseringsplanen genomförs och de nationella tillsynsmyndigheterna stärks för att locka utländska investeringar som ökar produktiviteten. Uppstartsföretag och små och medelstora företag har mycket begränsade möjligheter att få finansiering, eftersom kraven för banklån är strikta och det saknas alternativa finansieringskällor. Tillgången till finansiering skulle kunna underlättas genom förstärkt samordning av olika EU-instrument som Europeiska struktur- och investeringsfonderna, Europeiska fonden för strategiska investeringar och EU:s konkurrensprogram.
- (12) Arbetsmarknaden började återhämta sig under 2015 men arbetslösheten är fortfarande hög, även om den minskar. Framför allt är ungdoms- och långtidsarbetslösheten bekymmersam. Vissa åtgärder har vidtagits inom den aktiva arbetsmarknadspolitiken och den offentliga arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen saknar dock fortfarande kapacitet att möta efterfrågan, erbjuda bra hjälp och rådgivning till arbetssökande och nå ut till arbetslösa som inte är registrerade som arbetssökande. Planer på att stärka den offentliga arbetsförmedlingens administrativa kapacitet, som inbegriper en specialisering och ett ökat antal rådgivare som direkt hjälper de arbetssökande, har försenats. De aktiva arbetsmarknadsåtgärderna har begränsad effekt, eftersom det saknas en effektiv kvalitetskontroll av de pågående programmen.
- (13) Unga människors deltagande i yrkesutbildning är fortfarande lågt, något som utmärks av arbetsgivarnas bristande engagemang för elevernas utbildning. Åtgärder vidtas för närvarande i enlighet med strategin för yrkesutbildning.

- (14) Cypern saknar allmän hälso- och sjukvård och vårdssystemet ger i praktiken inte tillräcklig tillgång till vård. Den låga offentliga finansieringen av hälso- och sjukvård medför att de otillfredsställda behoven är avsevärt högre än i andra av EU:s medlemsstater, på grund av såväl kostnader som patientavgifter. Det finns utrymme för effektivare resursanvändning. Mer självstyre för offentliga sjukhus och införande av ett nationellt vårdssystem är bland de åtgärder som har ansetts relevanta, men som ännu inte har vidtagits, för ett mer ändamålsenligt och kostnads-effektivt hälso- och sjukvårdssystem i Cypern.
- (15) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Cyperns ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Den har bedömt Cyperns stabilitetsprogram och nationella reformprogram. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Cypern utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.
- (16) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (17) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Cypern att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Efter att ha korrigerat det alltför stora underskottet, respektera det medelfristiga budgetmålet under 2016 och 2017. Senast i slutet av 2016 införa ett bindande system som håller tillbaka löneökningarna för offentliganställda. Senast i slutet av 2016 anta den breda reformen av den offentliga förvaltningen och lagen om styrning av statsägda organisationer samt genomföra reformen av lokala myndigheter. Senast i slutet av 2016 anta de författningar som krävs för att göra det nya budgetregelverket fullständigt.
2. Senast i juni 2017 undanröja hindren för ett fullständigt genomförande av regelverket för obestånd och insolvens och avsätta tillräckliga resurser för insolvenskontoret. Införa tillförlitliga och snabba system för utfärdande av lagfarter och överföring av rättigheter till fast egendom. Öka domstolsväsendets effektivitet och kapacitet. Reformera civilprocessrätten.
3. Senast i slutet av 2016 vidta ytterligare åtgärder för att minska de nödlidande lånen och sörja för korrekt värdering av säkerheter vid avsättning. Förbättra långivarnas tillgång till information och utöka den information som tillhandahålls för närvarande så att kreditregistret kan fungera fullt ut.
4. Undanröja investeringshinder, framför allt genom att genomföra handlingsplanen för tillväxt, fullfölja privatiseringsplanen och stärka de nationella tillsynsmyndigheterna. Vidta åtgärder för att förbättra tillgången till finansiering för små och medelstora företag.

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

5. Öka de offentliga arbetsförmedlingarnas kapacitet och deras service för långtidsarbetslösa samt se till att de i större utsträckning når arbetslösa som inte är registrerade som arbetssökande. Anta lagstiftning om en sjukhusreform och gå vidare med det planerade genomförandet av ett allmänt hälso- och sjukvårdssystem.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Bulgariens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Bulgariens konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/08)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Bulgarien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten 2016 för Bulgarien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Bulgarien hade lyckats genomföra de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och uppnå sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 antog kommissionen ett meddelande om resultatet av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Bulgarien har alltför stora makroekonomiska obalanser. Framför allt kännetecknas ekonomin av fortsatta svagheter i den finansiella sektorn och hög skuldsättning i företagssektorn mot bakgrund av hög arbetslöshet.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

- (3) Den 15 april 2016 lade Bulgarien fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Bulgarien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Enligt konvergensprogrammet för 2016 planerar regeringen en successiv förbättring av det nominella underskottet till – 1,9 % av BNP 2016 och därefter till – 0,2 % av BNP under 2019. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 1 % av BNP – planerar man att uppnå 2017. Enligt konvergensprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten nå en topp på 31,8 % av BNP under 2018 och därefter minska till 30,8 % av BNP under 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är något optimistiskt. De åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det en risk för vissa avvikelser från anpassningsbanan för att nå det medelfristiga budgetmålet under både 2016 och 2017 om politiken förblir oförändrad. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Bulgarien i stora drag kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer dock att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad både 2016 och 2017.
- (6) Bulgarien har gjort vissa framsteg när det gäller att följa förra årets rekommendation för att göra sina utgifter för hälso- och sjukvård mer effektiva, särskilt genom att ta fram en nationell "sjukvårdskarta" som gör det möjligt att planera utgifterna enligt territoriella kriterier och befolkningens behov. Det bulgariska hälso- och sjukvårdssystemet står inför stora utmaningar, bl.a. begränsad tillgång, underfinansiering och dåliga hälsoresultat. Trots ansträngningar på senare tid för att förbättra skatteuppbörden är den svarta ekonomin fortfarande ett stort problem som påverkar de offentliga intäkterna. Odeklarerat arbete, inklusive underrapporterade inkomster och undvikande av inbetalningar till socialförsäkringssystemet snedvrider villkoren på arbetsmarknaden och leder till minskade skatteintäkter.
- (7) Fall av oförsiktiga affärsmetoder inom finanssektorn, framför allt banksektorn, i kombination med en ineffektiv tillsyn har skapat en miljö där obalanser ackumuleras. Nyligen inleddes flera översyner inom banksektorn, försäkringar och pensionsfonder. Om dessa genomförs på ett transparent sätt och enligt internationell bästa praxis och om man därefter vidtar nödvändiga uppföljande åtgärder kommer de att leda till ett ökat förtroende för den finansiella sektorn. Dessutom skulle fortsatta ansträngningar att förbättra den finansiella tillsynen, både inom banksektorn och icke-banksektorn, spela en viktig roll för att stärka det finansiella systemet och skapa ett läge där det kan stödja den begynnande makroekonomiska återhämtningen.
- (8) En blygsam återhämtning har skett på arbetsmarknaden men kvarvarande svagheter fortsätter att utgöra hinder för tillväxten och begränsar ekonomins anpassningsförmåga. Anpassningarna på arbetsmarknaden hämmas av den strukturella långtidsarbetslösheten, en krympande och åldrande arbetskraft, lågt arbetskraftsdeltagande och kompetensglapp. Arbetslösheten förbättras gradvis, men stora utmaningar kvarstår, t.ex. när det gäller långtidsarbetslösa och unga som varken arbetar eller studerar. Det skulle behövas mer aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att hjälpa dessa grupper att komma in på arbetsmarknaden. Uppdelningen på olika byråer som erbjuder ersättning och tjänster för integration på arbetsmarknaden och det bristande samarbetet mellan dem är ett problem när

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

man vill aktivera människor som får sociala förmåner. Särskilda centrum för sysselsättning och sociala tjänster, som är en kombination av arbetsförmedlingar och byråer för socialt bistånd, har utvecklats inom ett pilotprojekt men inga beslut har ännu fattats om projektet ska fortsätta i större skala när det avslutats i december 2016.

- (9) Minimilönen i Bulgarien är fortfarande den lägsta i unionen men har ökat avsevärt sedan 2011. Det saknas dock objektiva kriterier för att bestämma minimilönens storlek, vilket skapar osäkerhet. Trots att regeringen och arbetsmarknadens parter har gjort insatser på området finns det fortfarande inga tydliga riktlinjer eller transparenta kriterier för hur man fastställer minimilönen som tar hänsyn till hur den påverkar skapandet av nya arbetstillfällen, de sociala förhållandena och konkurrenskraften.
- (10) Risken att drabbas av fattigdom eller social utestängning är fortfarande mycket hög i Bulgarien, liksom ojämlikheten. Arbetet mot fattigdom och social utestängning hindras av det fortfarande är mycket svårt att integrera romerna i arbetskraften, att underlätta övergången från skola till arbete och att göra social-, hälso- och arbetsmarknadspolitiken mer omfattande och effektiva. Det allmänna systemet för minimiinkomst ger ett väldigt begränsat stöd och når inte ut till befolkningen. Stödnivån ligger under fattigdomsgränsen och har inte höjts i takt med höjningarna av genomsnittslönen och minimilönen de senaste åren. Uppskattningar av täckningen visar att en stor andel av de avsedda mottagarna inte får några förmåner. Om man kunde nå ut bättre till målgrupperna, samtidigt som man fortsätter att föra en ansvarsfull budgetpolitik, skulle det bidra till att lindra fattigdomen.
- (11) Utbildningssystemet har en begränsad kapacitet att inkludera utsatta grupper och att ge eleverna relevanta färdigheter. Utsatta grupper, t.ex. romer och elever från fattiga familjer, har fortfarande svårt att få tillgång till och att avsluta en utbildning. På alla utbildningsnivåer är deltagandet betydligt lägre för romer än för övriga invånare. Andelen unga med högst grundskoleutbildning fortsätter att öka och är särskilt hög i landsbygdsområden och i mindre utvecklade regioner. Det är mycket viktigt att undanröja hinder för missgynnade barns deltagande i förskoleverksamhet, för att förbättra utbildningsresultaten och förebygga avhopp. Den nya lag om förskola och skola som antogs av parlamentet i september 2015 är ett viktigt steg på vägen mot en omfattande reform av skolsystemet. Genomförandet av lagstiftningen, tillsammans med riktade åtgärder för att undanröja icke-rättsliga hinder för missgynnade gruppers deltagande i utbildning i full utsträckning, borde kunna bidra till att förbättra den bulgariska ekonomins tillväxtpotential och den sociala sammanhållningen på lång sikt. Andelen som deltar i och avslutar högre utbildning stiger, och sysselsättningsgraden bland nyutexaminerade återhämtar sig långsamt, fast den fortfarande ligger betydligt under EU-genomsnittet.
- (12) Företagens höga skuldsättning och hinder för skuldminskning medför fortfarande stora risker. De nuvarande insolvensreglerna lämnar inte mycket utrymme för en skulduppställningsprocess och bidrar knappast till att minska den stora skuldsättningen i företagssektorn. Reformen för att underlätta insolvensförfarandena för företagen skulle kunna påskynda skuldminskningen och öppna vägen för ny utlåning och investeringar.
- (13) Bulgariens system för offentlig upphandling har fortfarande strukturella brister, vilket inkluderar systematiska oegentligheter i upphandlingsförfarandena, brist på administrativ kapacitet och bristfälliga kontrollmekanismer, i kombination med systematiska överklaganden i domstol som ofta fördröjer det konkreta arbetet. Endast begränsade framsteg har gjorts vad gäller övergången till ett helt elektroniskt upphandlingsförfarande. Bristerna i Bulgariens system för offentlig upphandling har lett till att utbetalningarna avbrutits och finansiella korrigeringar gjorts i EU:s finansieringsprogram, vilket också påverkar också hela företagsklimatet.
- (14) En instabil politik och en brist på förtroende för viktiga offentliga institutioner, som domstolsväsendet, verkar i hög grad avskräckande för investeringar i den bulgariska ekonomin. Det långsamma genomförandet av reformerna av den offentliga förvaltningen och av vissa sektorer, t.ex. forskning, innovation och energi, utgör hinder i arbetet med att förbättra investeringsklimatet. Bulgarien har visserligen antagit en strategisk ram för att reformera och modernisera sin förvaltning, men arbetet går långsamt och genomförandet skjuts ofta upp. Det görs inte systematiskt några konsekvensbedömningar av ny lagstiftning, även om vissa ansatser gjorts för att ändra på detta. Regelverket ändras ofta, vilket skapar osäkerhet och påverkar affärsklimatet negativt. Korruptionen är fortfarande ett stort bekymmer och de nationella myndigheternas försök att hantera problemet hindras ofta av det faktum att institutionerna är svaga och fragmenterade. Inom ramen för samarbets- och kontrollmekanismen får Bulgarien rekommendationer om reform av rättsväsendet och kamp mot korruption och organiserad brottslighet. Dessa områden är visserligen av stor betydelse för företagsklimatet i dess helhet, men omfattas av den anledningen inte av de landsspecifika rekommendationerna för Bulgarien.

- (15) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Bulgariens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Bulgarien fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i den bulgariska finanspolitiken och socioekonomiska politiken utan även i vilken utsträckning de följer EU:s regler och riktlinjer, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att låta EU tillhandahålla underlag för framtida nationella beslut. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–4 nedan.
- (16) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (17) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och konvergensprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–4 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Bulgarien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Uppnå en finanspolitisk korrigerings på 0,5 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet 2016 och 2017. Ytterligare förbättra skatteuppbörden och vidta åtgärder för att minska den informella ekonomins omfattning, inklusive odeklarerat arbete.
2. Till slutet av 2016 avsluta översynen av tillgångarnas kvalitet och stresstestet för bankerna. Till slutet av 2016 avsluta översynen av balansräkningarna och stresstestet för försäkringsbolagen samt översynen av de privata pensionsfondernas tillgångar. Vidta de uppföljande åtgärder som är nödvändiga inom alla de tre sektorerna och fortsätta att förbättra tillsynen av banksektorn och icke-banksektorn.
3. Förstärka och integrera socialt bistånd, bland annat relevanta sociala tjänster och aktiva arbetsmarknadsåtgärder, särskilt för långtidsarbetslösa och unga som varken arbetar eller studerar. Öka utbudet av utbildning av hög kvalitet för missgynnade grupper, inklusive romer. Effektivisera hälso- och sjukvårdssystemet genom att förbättra tillgången och finansieringen samt hälsoresultaten. I samråd med arbetsmarknadens parter, fastställa riktlinjer för hur minimilönen ska bestämmas. Se till att systemet för minimiinkomst är tillräckligt och att det omfattar fler.
4. Reformera insolvensreglerna för att påskynda förfarandena för återkrav och avveckling och göra dem mer effektiva och transparenta. Öka domstolarnas kapacitet när det gäller insolvensförfaranden. Öka kapaciteten hos myndigheten för offentlig upphandling och hos upphandlande myndigheter och förbättra utformningen och kontrollen av upphandlingsförfarandena, framför allt genom att till fullo genomföra den nationella strategin för utveckling av sektorn för offentlig upphandling (2014–2020). Påskynda införandet av e-upphandling.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Belgiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Belgiens stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/09)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där Belgien konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Belgien, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Belgien 2016 publicerades den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Belgien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 14 juli 2015. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

att Belgien inte har några makroekonomiska obalanser. Ett svagt externt resultat tillsammans med hög offentlig skuldsättning kan innebära risker framöver. Men den senaste utvecklingen pekar på en förbättring av konkurrenskraften. Korrigeringar – bland annat återhållsam lönesättning och sänkta sociala avgifter – har bidragit till en långsammare ökning av arbetskostnaden. Statsskuden sjunker inte, men de kortsiktiga riskerna förefaller vara under kontroll.

- (3) Den 29 april 2016 lade Belgien fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Enligt stabilitetsprogrammet 2016 har den exceptionella flyktingtillströmningen 2015 och 2016 och de exceptionella säkerhetsåtgärderna 2016 fått stora effekter på budgeten, och man ger tillräckliga bevis på de extra budgetutgifternas omfattning och natur. Enligt kommissionen uppgår de berättigade extra utgifterna för flyktingarna till 0,03 % av BNP för 2015, medan merkostnaderna för 2016 beräknas till 0,17 % av BNP för flyktingrelaterade utgifter och 0,12 % av BNP för säkerhetsåtgärder. Bestämmelserna i artikel 5.1 och artikel 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97 gör det möjligt att hantera de här extrautgifterna, eftersom flyktingtillströmningen och det allvarliga terrorisshotet är extraordinära händelser och deras effekt på Belgiens offentliga finanser stora och eftersom hållbarheten inte torde äventyras av att man tillåter en tillfällig avvikelse från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet. Därför har den efterfrågade anpassningen på väg mot det medelfristiga budgetmålet för 2015 sänkts för att ta hänsyn till de extra flyktingrelaterade kostnaderna. I fråga om 2016 kommer en slutbedömning, också av de berättigade beloppen, att göras våren 2017, på basis av de belgiska myndigheternas faktiska data.
- (6) Belgien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. Den 18 maj 2016 utfärdade kommissionen en rapport enligt 126.3 i EUF-fördraget, eftersom Belgien 2015 inte hade gjort tillräckliga framsteg med att iaktta skuldkriteriet. Enligt analysen antas skuldkriteriet vara uppfyllt. Enligt stabilitetsprogrammet för 2016 förutser regeringen en gradvis förbättring av budgetsaldot från ett underskott på 2,6 % av BNP för 2015 till -0,2 % av BNP för 2019. Det reviderade medelfristiga budgetmålet, dvs. en balanserad budget i strukturella termer, väntas nås 2018. Det omräknade strukturella saldot⁽²⁾ tyder dock fortfarande på ett strukturellt underskott på 0,4 % av BNP för 2018. Enligt stabilitetsprogrammet väntas den offentliga skuldkvoten nå sin topp på 106,2 % av BNP 2016 för att därefter minska till 99,6 % av BNP 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. De åtgärder som krävs för att stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har dock ännu inte beskrivits tillräckligt. På grundval av kommissionens vårprognos 2016 finns det en risk för en betydande avvikelse från den anpassning som krävs 2016, samt sammantaget 2016 och 2017, vid oförändrad politik. Om budgeteffekterna av den exceptionella flyktingtillströmningen och de exceptionella säkerhetsåtgärderna undantas från bedömningen är avvikelsen för 2016 enligt prognosen inte längre betydande. Belgien väntas inte iaktta övergångsreglerna för skuldkriteriet under 2016 och, efter övergångsperioden, riktmärket för skuldminskning 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns risk för att Belgien inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Därför kommer ytterligare åtgärder att krävas för att reglerna ska följas under 2016 och 2017.
- (7) Den höga offentliga skuldsättningen går hand i hand med svaga export- och konkurrenskraftsresultat. Det externa resultatet har försämrats sedan 2000, vilket framgår av förlusten i total marknadsandel, och utvecklingen har

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldot, så som det räknats om av kommissionen utifrån uppgifterna i stabilitetsprogrammet enligt en gemensamt avtalad metod.

förvärrats av att exporten främst varit inriktad på mindre dynamiska marknader. På senare år har visserligen den negativa trenden för marknadsandelen avstannat, men den totala förlusten är fortfarande stor. Landets exportkapacitet hämmas också av en specialisering inom marknadssegment med högre exponering för priskonkurrens. Detta är särskilt svårt att förena med Belgiens höga arbetskostnad. Enhetsarbetskostnaden har stigit snabbt fram till nyligen till följd av låg produktivitetstillväxt och, framför allt, snabba löneökningar. Ökningarna kan förklaras av vissa inslag i lönebildningssystemet. Dels sätts marginalerna för reala löneökningar gång på gång för högt. Dels blir inflationen gång på gång högre än förväntningarna och inflationen i grannländerna. De strukturella skillnaderna i kärninflation mellan Belgien och grannländerna beror främst på att priserna på tjänster ökar mer i Belgien och att detaljhandeln fungerar sämre. Inflationen har förts vidare i form av löneökningar via praxisen med automatisk löneindexering. Tillsammans urholkade de här faktorerna effektiviteten hos det mycket samordnade lönebildningssystemet. För att få stopp på förlusterna i konkurrenskraft och dess negativa effekter på exportresultatet och sysselsättningen har de belgiska myndigheterna på senare år ingripit i lönebildningen. Åtgärder för återhållsamma löneökningar har införts, däribland tak för reala löneökningar och tillfälligt upphävande av löneindexeringssystemen. Dessutom har man sänkt de sociala avgifterna. Men för att se till att korrigeringen blir varaktig krävs strukturella reformer av lönebildningen i linje med rådets rekommendationer från tidigare år. Regeringen tänker se över 1996 års lag om främjande av sysselsättningen och förebyggande skydd av konkurrenskraften, som utgör grunden för den "lönenorm" som arbetsmarknadens parter fastställer vartannat år, men få framsteg har gjort hittills. Att säkerställa en mer formell koppling mellan löner och produktivitet skulle bidra till att bevara den senaste tidens vinster och förebygga att tidigare problem återkommer.

- (8) Vissa framsteg har gjorts för att se till att arbetsmarknaden fungerar bättre totalt sett. Incitamenten för att arbeta har stärkts genom åtgärder för att minska skattekillen och ändringar i systemet för arbetslöshetsförmåner. Men stora sysselsättningskillnader mellan specifika grupper i befolkningen fortsätter att leda till ett kroniskt underutnyttjande av arbetskraften, särskilt bland lågutbildade, unga, äldre och personer med invandrabakgrund. Dessutom skapar marginalskatterna när man börjar arbeta eller återgår till arbetslivet bidrags- och låglönefallor för den som inte är den huvudsakliga familjeförsörjaren och för särskilda typer av hushåll, t.ex. ensamstående och ensamstående föräldrar. Det är därför viktigt att finjustera och genomföra strategier som stimulerar till en övergång från inaktivitet eller arbetslöshet till arbete. Ojämligheten i utbildning med koppling till socioekonomisk bakgrund är bland de största i EU och dåliga utbildningsresultat kan delvis förklara varför personer med invandrabakgrund underpresterar på arbetsmarknaden. De utbildningsreformer som håller på att genomföras ska särskilt komma till rätta med förtida skolavhopp samt förbättra tillgången till barnomsorg och förskola. Berörda myndigheter ska förbättra yrkesutbildningens kvalitet och relevans. Åtgärderna kan bidra till en smidigare övergång till en kunskapsintensiv och alltmer serviceorienterad ekonomi och åtgärda kompetensglapp och varaktig arbetskraftsbrist inom vissa yrken. Dessutom kräver äldre arbetstagares mycket låga arbetskraftsdeltagande strategier för att främja aktivt åldrande och stimulera arbetsmarknadens efterfrågan på äldre arbetstagare. Det kan också behövas ytterligare skatteåtgärder för att uppmuntra människor att ta ett jobb.
- (9) Det finns fortfarande stora möjligheter att förbättra icke-kostnadsdimensionen av den externa konkurrenskraften. För att säkra och höja välfärdens nuvarande nivå bör större tonvikt läggas vid produktivitetssökningar och investeringar i kunskapsbaserat kapital. Det kräver en varaktig satsning på produkter och tillhörande tjänster längre upp i värdekedjan och bygger på ett bättre innovationsresultat och på att man använder resultaten av FoU. Trots att Belgien har ett offentligt forskningssystem av hög kvalitet finns relativt få snabbväxande företag i innovativa branscher. Dessutom tyngs företagsklimatet av byråkrati och regelbördor, vilket hindrar företag från att grundas och växa. Krav på aktieinnehav och begränsningar av rösträtten, juridisk form och verksamhet på flera områden stävjar marknadsdynamiken för företagstjänster. Begränsningar av detaljhandelsföretagens verksamhet och var de får etablera sig har samma effekt inom detaljhandeln. Rättssystemet kännetecknas dessutom av bristande effektivitet och man använder inte IT i så stor utsträckning. Dessa faktorer sammantaget utgör stora hinder för privata investeringar. Undermålig infrastruktur och stora flaskhalsar undergräver också produktivitetstillväxt och investeringar. Transportnätet är det mest överhängande investeringsgapet. Med sitt geografiska läge och de internationella organisationer som finns i landet har Belgien lockat till sig många distributionscentraler, logistikbaser och olika företags internationella huvudkontor. Men trafikproblemen i rusningstid växer och gör landet mindre attraktivt för utländska investerare och de medför också stora ekonomiska och ekologiska kostnader. Belgien tros inte heller nå sitt 2020-mål för minskade utsläpp av växthusgaser och har allvarliga problem med luftföroreningar. Med tanke på att den ekonomiska verksamheten är koncentrerad till huvudstaden och hamnarna är nu det mest brådskande att uppgradera den grundläggande järnvägs- och väginfrastrukturen och bygga de förbindelser som saknas mellan de viktigaste ekonomiska knutpunkterna. Det är samtidigt viktigt att ta itu med trafikstockningarna i rusningstid genom att förbättra kollektivtrafiken, optimera

trafikledningen och få bort snedvridningar på marknaden och negativa skatteincitament, till exempel den förmånliga behandlingen av tjänstebilar.

- (10) En annan utmaning är den inhemska kraftförsörjningen och försörjningstryggheten i allmänhet. Oplanerade driftavbrott i flera kärnkraftverk har skapat oro kring frågan om hur efterfrågan på och tillgången till elektricitet ska vägas mot varandra, medan den ständigt reviderade tidtabellen för utfasningen av kärnkraften har skapat ett ogynnsamt klimat för långsiktiga investeringsbeslut. Den ökande energiimporten och den allt osäkrare energiförsörjningen är tecken på detta. Trots att de kortsiktiga riskerna för energitillgången har minskat är de långsiktiga investeringsbehoven fortfarande stora. Förutom omfattande ny inhemsk produktionskapacitet och ytterligare utbyggnad av förbindelser för sammankoppling, behövs smarta nät för utveckla efterfrågestyrningen. Med tanke på de långa ledtiderna för större energiprojekt och det stora behovet av ersättningskapacitet det kommande årtiondet, krävs det att man agerar snabbt, i synnerhet i form av ett lämpligt regelverk som stimulerar till ökad produktionskapacitet.
- (11) Belgien har i viss mån lyckats reformera skattesystemet, i synnerhet genom att skatteväxla från arbete till andra skattebaser och det kommer att gradvis minska skattekillen på arbete. Sänkta inkomstskatter för privatpersoner och sänkta arbetsgivaravgifter kommer också att bidra till en minskad skattekill. Men skattesystemet är fortfarande komplext, med skattebaser som urholkas av specifika undantag, avdrag och reducerade skattesatser. Några av dessa inslag innebär intäktsbortfall, ekonomiska snedvridningar och stora administrativa bördor. Skatteväxlingen verkar dessutom inte vara budgetmässigt neutral. Det finns fortfarande stort utrymme att förbättra skattesystemets utformning genom att ytterligare bredda skattebasen, vilket banar väg för både lägre lagstadgade skattesatser och färre snedvridningar. Potentialen för en grön skatteväxling är också stor, bland annat på grund av den förmånliga skattemässiga behandlingen av tjänstebilar och bränslekort, vilket bidrar till föroreningar, trafikstockningar och utsläpp av växthusgaser.
- (12) Belgien har på senare år gjort stora framsteg med att reformera sitt pensionssystem. I lagen av den 10 augusti 2015 om höjning av pensionsåldern, villkoren för förtida pension och minimiåldern för efterlevandepensioner fastställs nya kriterier för lägsta pensionsålder och antal arbetade år för vanliga pensioner. Men även efter den senaste reformen är den förväntade ökningen av pensionsutgifterna fortfarande betydande. En automatisk koppling till den ökande medellivslängden, såsom tidigare rekommenderats, skulle minska riskerna för hållbarheten på medellång och lång sikt. Regeringen har i detta avseende meddelat att sin avsikt att införa ett poängbaserat pensionssystem med en mekanism för automatiska anpassningar till befolkningsutvecklingen. Dessa frågor kommer att fortsätta att följas noggrant inom den europeiska planeringsterminen.
- (13) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Belgiens ekonomiska politik och redogjort för den i 2016 års landsrapport. Den har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Belgien fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Belgien utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3.
- (14) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1.

(¹) Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Belgien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Åstadkomma en årlig finanspolitisk korrigerings på minst 0,6 % av BNP 2016 och 2017 för att närma sig det medelfristiga målet. Använda oförutsedda intäkter till att snabbare minska den offentliga skuldkvoten. Komma överens om en verkställbar fördelning av budgetmålen mellan alla förvaltningsnivåer. Förenkla skattesystemet och ta bort snedvridande skatteutgifter.
2. Genomföra den planerade översynen av 1996 års lag om främjande av sysselsättningen och förebyggande skydd av konkurrenskraften i samråd med arbetsmarknadens parter. Se till att löneökningarna följer produktivitetsutvecklingen. Se till att aktiveringsåtgärder på arbetsmarknaden är effektiva. Gå vidare med utbildnings- och yrkesutbildningsreformerna och ge utbildningsstöd till missgynnade grupper, särskilt personer med invandrarbakgrund.
3. Få fart på innovationsförmågan, framför allt genom att främja investeringar i kunskapsbaserat kapital. Skärpa konkurrensen i sektorn för företagstjänster och detaljhandeln genom att få bort omotiverade begränsningar för verksamhet och etablering. Ta itu med de bristande investeringarna i transportinfrastrukturen och kapaciteten för energiproduktion.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Nederländernas nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Nederländernas stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/10)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Nederländerna var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Nederländerna, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Nederländerna offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Nederländerna hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Nederländerna har makroekonomiska obalanser. Det är särskilt viktigt att ta itu med hushållens mycket stora skuldsättning. Det stora och ihållande

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

bytesbalansöverskottet, som återspeglar strukturella drag i ekonomin och de politiska ramarna för icke-finansiella företag, utgör fortfarande en utmaning, även med tanke på spridningseffekterna på andra medlemsstater i euroområdet.

- (3) Den 28 april 2016 lade Nederländerna fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. Båda programmen bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Nederländerna omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. Enligt stabilitetsprogrammet för 2016 förutser regeringen en successiv förbättring av det totala saldot till 0,1 % av BNP 2019. Regeringen förutser också att det omräknade strukturella saldot⁽²⁾ 2016 kommer att sjunka till -1,4 % av BNP och därefter förbättras. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – räknar man med att nå 2019. Baserat på det omräknade strukturella saldot kommer dock det medelfristiga budgetmålet att nås redan 2018. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten uppgå till 65,4 % 2016 och därefter successivt minska till 58,9 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det en risk för att Nederländerna kommer att avvika något från kraven i den förebyggande delen både under 2016 och under 2016 och 2017 tillsammans, om politiken förblir oförändrad. Nederländerna förväntas följa övergångsreglerna för skuldkriteriet under 2016 och, efter övergångsperiodens slut, uppnå riktvärdet för skuldminskning under 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Nederländerna i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer dock att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad både 2016 och 2017.
- (6) Den senaste tidens ökande sysselsättning beror helt och hållet på att antalet visstidsanställda och antalet egenföretagare har ökat. Nederländerna har vidtagit åtgärder för att åtgärda detta, men det saknas fortfarande en övergripande strategi. Få övergångar från visstidsavtal till tillsvidareanställningar innebär att arbetsmarknaden riskerar att segmenteras. Den stora och ökande andelen visstidsanställningar ska ses mot bakgrund av att det finns stora skillnader i fråga om anställningsskydd mellan visstidsanställningar och tillsvidareanställningar. Egenföretagare utan anställda är oftare underförsäkrade, såväl när det gäller funktionsnedsättning som i fråga om arbetslöshet och pension, och detta skulle kunna äventyra det sociala trygghetssystemets hållbarhet på lång sikt. Flera åtgärder har vidtagits som minskade skillnaderna mellan tillsvidare- och visstidsanställda. Gynnsamma skatteregler och inga skyldigheter att betala vissa sociala avgifter utgör fortfarande ekonomiska incitament till egenföretagande.
- (7) En stor utmaning när det gäller att ta itu med hushållens skuldsättning är bostadsmarknaden. Stelbenthet och snedvridande incitament har byggts upp över årtionden och präglar nu bostadsfinansieringen och sparmönstren inom sektorn. Hushållens tendens att öka sina bolån i takt med stigande fastighetsvärden speglar i stort de skatteincitament som länge erbjödits, särskilt att räntan på bolån är avdragsgill. Sedan 2012 har en rad åtgärder vidtagits för att delvis åtgärda detta, men insatserna har inte intensifierats i linje med rådets rekommendation 2015. Subventioner i andra delsektorer på bostadsmarknaden hämmar utvecklingen av en välfungerande privat hyresmarknad. Sektorn för subventionerat boende är en av de största i unionen men bostäder ges inte alltid på ett effektivt sätt till de mest behövande. Mer inkomstbaserade hyresskillnader har införts i sektorn för subventionerat boende. Bostadsbolag kommer att bli tvungna att separera verksamhet av allmänt ekonomiskt intresse (dvs. subventionerat boende) från annan verksamhet. Eftersom vissa snedvridande incitament när det

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldot, omräknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i stabilitetsprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

gäller anpassning av hyrorna till inkomsterna på marknaden för subventionerat boende har åtgärdats, är det lämpligt att ändra denna del av rådets rekommendation 2015 till övervakning av situationen. Samtidigt är bostadsmarknaden dock alltjämt snedvriden och fortsätter att locka hushållen att ta lån. Ytterligare framsteg krävs i dessa frågor.

- (8) Förutom snedvridningen av bostadsmarknaden belastar obligatoriska icke skatteavgifter till den andra pelaren i pensionssystemet hushållens disponibla inkomster. Den andra pelaren i pensionssystemet fungerar väl i fråga om kvalitet och tillräcklighet, men har brister i fråga om rättvisa mellan generationer, öppenhet och motståndskraft mot ekonomiska chocker. Under de senaste åren har pensionssystemets långsiktiga hållbarhet förbättrats genom att pensionsåldern från och med 2021 höjs till 67 år och sedan koppas till den förväntade livslängden. I genomsnitt har pensionsavgifterna sänkts sedan den maximala skattebefriade tillväxtprocenten sänktes. En lämplig fördelning av kostnader och risker inom och mellan generationer, utöver de regler som antagits i fråga om indexreglering och finansiella reserver (ramverk för finansiell bedömning) skulle hjälpa hushållen att placera sina ekonomiska resurser på ett mer tillväxtvänligt sätt. Regeringen har tillkännagett sina avsikter att tillsammans med arbetsmarknadens parter reformera den andra pelaren i pensionssystemet avsevärt för att skapa ett mer öppet och försäkringstekniskt rättvisare system.
- (9) Investeringarna sjönk markant under den ekonomiska krisen och har endast delvis återhämtat sig sedan dess. Svagheten hos de investeringar som omfattar hela ekonomin tycks vara cyklisk. Det berodde på en nedgång på bostadsmarknaden och de val som gjorts i fråga om konsolidering av de offentliga finanserna. Det verkar inte finnas några större hinder för investeringar men den låga investeringstakten inom byggsektorn och förnybar energi verkar vara knuten till osäkerheten på marknaden och regleringen. Trots förbättrade kreditvillkor ökar riskerna vid ny utlåning i den nuvarande finansiella situationen. De offentliga utgifterna för forskning och utveckling har minskat sedan 2014 och de privata satsningarna på inom detta område ligger kvar på en låg nivå. Nederländerna rekommenderades 2015 av rådet att satsa offentliga utgifter på att främja investeringar i forskning och utveckling och arbeta för att förbättra privata satsningar inom detta område. De offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling är låga i förhållande till utbildningsnivån, studieresultaten och den ekonomiska utvecklingen i Nederländerna.
- (10) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Nederländernas ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Nederländerna fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Nederländerna utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (11) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (12) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 3 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Nederländerna att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Begränsa avvikelserna från det medelfristiga budgetmålet 2016 och uppnå en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på 0,6 % av BNP 2017. Satsa offentliga utgifter på att främja investeringar inom forskning och utveckling.
2. Undanröja de sista hindren för rekrytering av tillsvidareanställd personal och underlätta övergången från visstidsanställning till tillsvidareanställning. Ta itu med den stora ökningen av egenföretagare utan anställda, bland annat genom att minska de skattesnedvridningar som främjar egenföretagande utan att för den skull äventyra entreprenörskapet, och göra det lättare för egenföretagare att få tillgång till ett socialt trygghetssystem till överkomligt pris.

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

3. Vidta åtgärder för att göra den andra pelaren i pensionssystemet öppnare och mer motståndskraftig mot chocker samt att öka rättvisan mellan generationer. Vidta åtgärder för att minska de kvarvarande snedvridningarna på bostadsmarknaden och incitamenten för hushållen att ta lån, i synnerhet genom att begränsa möjligheterna till skatteavdrag för bolåneräntor.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Estlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Estlands stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/11)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Estland var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Estland, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Estland offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Estland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultatet av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Estland inte har makroekonomiska obalanser.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 28 april 2016 lade Estland fram sitt stabilitetsprogram för 2016 och den 10 mars 2016 sitt nationella reformprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Estland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I stabilitetsprogrammet för 2016 förutser regeringen ett totalt underskott på cirka 0,5 % av BNP under 2016–2018 som därefter övergår i budgetbalans. I strukturella termer uppnår Estland det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt saldo – under hela programperioden. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten ligga kvar på ungefär 10 % av BNP under 2017 och därefter minska till ungefär 9,5 % av BNP under 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa finanspolitiska prognoser är realistiskt för 2016 men optimistiskt för 2017. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas det strukturella saldot utvecklas från ett överskott på 0,6 % av BNP under 2015 till budgetbalans 2016 och ett litet underskott på 0,2 % av BNP 2017, vilket kan anses ligga nära det medelfristiga budgetmålet. Ytterligare avvikelser kommer att bedömas mot bakgrund av kravet på att det strukturella saldot ska vara i nivå med det medelfristiga budgetmålet. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Estland kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (6) Estland har vidtagit betydande åtgärder för att öka deltagandet på arbetsmarknaden, bland annat genom arbetskapacitetsreformen. Reformen trädde i kraft i januari 2016 och kommer att genomföras fullt ut från och med januari 2017, och den kommer att leda till att det totala arbetskraftsutbudet ökar. Det kommer att vara en utmaning att hjälpa personer som stått utanför arbetsmarknaden under en längre tid att återintegreras. Nya aktiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder håller på att införas för att hjälpa de personer som omfattas av arbetskapacitetsreformen att komma in och stanna kvar på arbetsmarknaden, och bidragssystemet har också ändrats.
- (7) Estland har vidtagit åtgärder för att öka incitamenten till arbete genom att minska skattetrycket på arbete för alla inkomstgrupper, inbegripet låginkomsttagare. Detta kan ha bidragit till att man i Estland har en lägre arbetslöshet och en högre sysselsättningsgrad för lågutbildade personer än genomsnittet i EU. Till de åtgärder som redan antagits hör en ytterligare skatteåterbäring för låginkomsttagare som enligt planerna ska införas 2017. Detta leder dock till höga effektiva marginalsattesatser, vilket kan skapa låglönefallor och uppmuntra svarta löner. Det går inte att säga vilka effekter dessa åtgärder får innan de har utvärderats.
- (8) Genomförandet av strategin för livslångt lärande 2020 samt yrkesutbildningsprogrammet 2015–2018 har bidragit till ett ökat deltagande i yrkesutbildning och till en utbildning som är mer relevant för arbetsmarknaden. Andelen studerande som deltar i lärlingsutbildning förväntas öka, men antalet avhopp inom yrkesutbildningen är fortfarande ett problem.
- (9) Det råder fortfarande brist på platser i förskoleverksamheten och barnomsorgen för 0–3-åringar, men situationen håller på att förbättras och ytterligare platser skapas varje år.
- (10) Löneskillnaderna mellan män och kvinnor i Estland var 28,3 % år 2014, vilket är högst i unionen. Detta innebär en risk för att kvinnors potential inte utnyttjas fullt ut. Löneskillnaderna beror bland annat på den könsuppdelade

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

arbetsmarknaden inom vissa yrken och branscher, den bristande insynen i lönebildningen i den privata sektorn och kvinnors längre avbrott i karriären på grund av omsorgsansvar. Regeringen har tillkännagett en rad åtgärder för att utjämna löneskillnaderna mellan kvinnor och män. De planerade åtgärderna har ännu inte antagits eller genomförts, men de handlar bland annat om att förbättra insamlingen av uppgifter, ge yrkesinspektionerna i uppdrag att övervaka hur arbetsgivare tillämpar likalönsprincipen, främja insynen i lönebildningen, ge fäder incitament att ta ut en del av föräldraledigheten och öka tillgången till barnomsorg. Planen för social trygghet 2016–2023 innehåller jämställdhetsmål samt åtgärder mot könsuppdelningen på arbetsmarknaden och mot stereotypa föreställningar. Man planerar även åtgärder för att lätta på omsorgsansvaret i familjerna och få ut omsorgsgivare på arbetsmarknaden, vilket förväntas få positiva effekter för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden.

- (11) I Estland kan inte alla kommuner garantera tillgång till offentliga tjänster, och tillhandahållandet av högkvalitativa lokala tjänster på områden som transport, utbildning, långvarig vård och omsorg för äldre samt andra sociala tjänster är fortfarande en utmaning. I mars 2016 överlämnade regeringen ett utkast till lag om förvaltningsreform till parlamentet för att bana väg för reform av den lokala förvaltningen. Reformen kommer att innebära både frivilliga och offentligt initierade sammanslagningar i syfte att erbjuda tillgängliga och högkvalitativa tjänster och säkerställa en effektivare och mer kompetent förvaltning. I den ändrade lagen om social trygghet fastställs minimikrav för nio sociala tjänster, men genomförandet av den är osäkert på grund av bristerna i de tjänster som tillhandahålls av kommunerna. Förslaget till reform av den lokala förvaltningen har ännu inte antagits.
- (12) Andelen privata och offentliga investeringar i förhållande till BNP i Estland är bland de högsta. Vissa utmaningar kvarstår dock, och investeringsklimatet i landet behöver förbättras ytterligare. Estland har vidtagit åtgärder för att genomföra forsknings-, utvecklings- och innovationsstrategin "Ett kunskapsbaserat Estland" och tillväxtstrategin för entreprenörskap, som tillsammans utgör landets ram för smart specialisering. Säkerställande av goda synergier mellan dessa strategier kan bidra till att främja privata investeringar i forskning, utveckling och innovation, särskilt med tanke på att företagens investeringar i forskning och teknik minskade till 0,6 % av BNP 2014, och Estland kommer sannolikt inte nå sitt mål för forskning, utveckling och innovation, dvs. 3 % av BNP till 2020. Bara ett fåtal företag samarbetar med forskningsinstitutioner och antalet patentansökningar är därför lågt. Under de senaste åren verkar dessutom industrivaruexportens struktur ha skiftat till mindre värdefulla varor. Brist på arbetskraft och kompetens kan utgöra ett hinder för ökande investeringar i högteknologibranscher.
- (13) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Estlands ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Estland har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Estland utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återsepglas i rekommendationerna 1 och 2 nedan.
- (14) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och anser att Estland förväntas följa stabilitets- och tillväxtpakten.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Estland att under 2016–2017 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa tillhandahållande av och tillgång till högkvalitativa offentliga tjänster på lokal nivå, framför allt sociala tjänster, bland annat genom att anta och genomföra en reform av den lokala förvaltningen. Anta och genomföra åtgärder för att minska löneskillnaderna mellan könen, inbegripet de som anges i planen för social trygghet.

2. Främja privata investeringar i forskning, utveckling och innovation bland annat genom att stärka samarbetet mellan universitet och företag.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Ungerns nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Ungerns konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/12)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där Ungern konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) 2016 års landsrapport för Ungern offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Ungern hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultatet av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Ungern inte har några makroekonomiska obalanser. I synnerhet har riskerna kopplade till extern och inhemsk skuldsättning minskat, trots att behovet av att omsätta utlandsskulden fortfarande är ett problem, liksom andelen nödlidande lån.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306 23.11.2011, s. 25).

- (3) Den 29 april 2016 lade Ungern fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Relevanta landsspecifika rekommendationer har beaktats i planeringen för perioden 2014–2020 av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i sina riktlinjer för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) I konvergensprogrammet anges det att den exceptionella flyktingströmmen kommer att få en betydande inverkan på budgeten, och i ett tillägg av den 6 maj finns uppgifter som styrker dessa extra budgetkostnaders art och omfattning. Enligt kommissionens bedömning uppgick de aktuella extra utgifterna till 0,04 % av BNP 2015 och för närvarande förväntas inga ytterligare tilläggskostnader under 2016. Bestämmelserna i artiklarna 5.1 och 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97 lämnar utrymme för att ta hänsyn till dessa extra utgifter, eftersom flyktingströmmen är en ovanlig händelse som har stor inverkan på Ungerns offentliga finanser och den finanspolitiska hållbarheten inte äventyras av att medlemsstaten tillfälligt tillåts avvika från anpassningsbanan för att nå det medelfristiga budgetmålet. Den anpassning som krävs för att nå det medelfristiga budgetmålet för 2015 har därför minskats med beaktande av dessa kostnader. En slutlig bedömning för 2016, även av de belopp som undantaget gäller, kommer att göras våren 2017 på grundval av de uppgifter som tillhandahålls av de ungerska myndigheterna.
- (6) Ungern omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av skuldkriteriet. Enligt konvergensprogrammet för 2016 förutser regeringen att det totala saldot ökar till 2,4 % av BNP till 2017 och att det sedan minskar successivt till 1,2 % senast 2020. Regeringen förutser en successiv förbättring av det strukturella saldot, så att det reviderade medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 1,5 % av BNP – nås senast 2019. Det omräknade⁽²⁾ strukturella underskottet skulle emellertid fortfarande vara högre än det medelfristiga budgetmålet. Enligt konvergensprogrammet väntas den offentliga skuldkvoten sjunka successivt från 75,3 % av BNP 2015 till under 65 % av BNP 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är i stort sett rimligt fram till 2017 och blir därefter alltmer optimistiskt. De åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt noga, särskilt inte för perioden efter 2017. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det hög risk för en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningen under 2016 och, om politiken förblir oförändrad, även under 2016 och 2017 tillsammans. Ungern förväntas ändå följa riktvärdet för skuldminskning under både 2016 och 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Ungern inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder under båda åren för att säkerställa efterlevnad.
- (7) De interna ekonomiska obalanserna har minskats och banksystemet har blivit mindre sårbart, men det finns fortfarande utmaningar. Det har gjorts betydande framsteg när det gäller att minska skuldsättningen i den privata sektorn, som tidigare främst bestod av utländsk valuta. Utlåningen till hushåll har visat tecken på återhämtning, men i fråga om utlåning till företag har utvecklingen ännu inte vänt. Lönsamheten i banksektorn har börjat återhämta sig, bland annat tack vare det förbättrade ekonomiska klimatet och en återhållsamhet i den tidigare politiken mot skatter på banker. Trots det är bankerna fortfarande försiktiga i sin utlåning, även om de är välkapitaliserade och har mycket god likviditet. Den största återstående utmaningen för bankerna är att minska den fortsatt höga andelen nödlidande lån, vilken hindrar ny utlåning och pressar vinsterna. Riskerna kopplade till ansvarsförbindelser vid ökat statligt ägande inom banksektorn är fortfarande höga.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldot, omräknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i konvergensprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

- (8) Trots att det har skett avsevärda förbättringar i skattepolitiken och skatteförvaltningen på senare tid är Ungerns beroende av sektorsspecifika skatter alltjämt ett potentiellt hinder för investeringar. Dessa skatter har en selektiv utformning som orsakar snedvridning mellan olika sektorer. Flera sektorsspecifika skatter finns kvar, men avgiften på kreditinstitut har sänkts avsevärt och de progressiva satserna i avgifterna för livsmedelskontroll har avskaffats. Skattekillen för låginkomsttagare är fortfarande hög, särskilt för dem som inte har barn. Detta kan påverka deras anställbarhet negativt och även utgöra ett hinder för investeringar. Åtgärder har vidtagits för att minska skattekillen (bland annat en nedskärning med en procentenhet av den enhetliga inkomstskattesatsen, och för familjer en ökad skattelättnad för inkomsttagare med två barn). Åtgärderna är dock inte tillräckligt målinriktade för att få någon betydande effekt för låginkomsttagarna. Det finns potential för en skatteväxling från skatt på arbete till skatt på områden som inte har en lika snedvridande effekt på tillväxten. Flera åtgärder har vidtagits för att förbättra efterlevnaden av skattelagstiftningen och minska de fortfarande höga kostnaderna för denna efterlevnad. Trots att det på senare år har gjorts förbättringar för att effektivisera skatteuppbörden står Ungern fortfarande inför utmaningar på detta område. Regeringen har presenterat en omfattande institutionell reform som ska inledas under 2016 och som syftar till att effektivisera skatteförvaltningen.
- (9) Det har gjorts begränsade framsteg när det gäller att främja konkurrens och insyn vid offentlig upphandling (bland annat har en ny lag om offentlig upphandling antagits, men dess förenlighet med EU:s lagstiftning har ännu inte utvärderats). Samtidigt hämmas privat företagsamhet och investering av oförutsägbara lagändringar och administrativa bördor. Det stora antalet förhandlade förfaranden utan föregående meddelande om upphandling och tilldelning av kontrakt med ett enda anbud visar att konkurrensnivån inom upphandlingar fortfarande är låg. I maj 2016 lade regeringen fram en strategi för e-upphandling. Genomförandet och inverkan när det gäller att förbättra effektiviteten och insynen behöver övervakas, och risken för korruption kvarstår. Det skulle behövas ändringar för att göra den nya nationella handlingsplanen mot korruption för 2015–2018 effektivare när det gäller att förebygga korruption inom offentliga institutioner och tillämpa avskräckande sanktioner. Regeringen har inte förnyat sitt tidigare åtagande att se över 2013 års lag om visselblåsning, där det saknas bestämmelser som ger visselblåsare ett fullgott skydd mot repressalier. Det saknas ambitioner i den nationella handlingsplanens åtgärder för översyn av systemet för redovisning av tillgångar, och nya lagändringar som antogs 2015 innebär vissa ytterligare begränsningar av allmänhetens tillgång till information. Regeringen har vidtagit åtgärder för att minska den administrativa bördan, men Ungerns stränga bestämmelser inom tjänstesektorerna och dess instabila regelverk är alltjämt ett problem för företag och skapar därmed osäkerhet för investerare. Begränsningar beträffande etablering och drift inom detaljhandeln utgör betydande hinder för tillträde till och expansion i denna sektor. Påläggen i den ungerska detaljhandeln är de tredje högsta i unionen och har under det senaste årtiondet hela tiden ökat, samtidigt som indikatorn för allokeringseffektivitet är bland unionens lägsta.
- (10) På senare tid har utvecklingen på den ungerska arbetsmarknaden varit gynnsam och arbetslösheten har sjunkit till samma nivå som före krisen. Det börjar skapas fler arbetstillfällen i den privata sektorn, men även programmet för offentliga arbeten har bidragit till att minska arbetslösheten. Programmet är den viktigaste aktiva arbetsmarknadsåtgärden i Ungern. Budgetkostnaden för det har mer än fyrdubblats under de senaste fem åren. Programmet verkar dock inte förbättra deltagarnas återintegration på den öppna arbetsmarknaden i tillräcklig utsträckning. Under första halvåret 2015 kunde 13,1 % av deltagarna lämna programmet och övergå till reguljär sysselsättning, men omkring 60 % av dem återvände till programmet inom 180 dagar. Detta medför en betydande risk att deltagarna blir fast i programmet, i synnerhet lågutbildade arbetstagare och personer i mindre gynnade regioner. Trots att programmet riktar sig till långtidsarbetslösa, lågutbildade och arbetslösa som bor i mindre gynnade områden hade 47 % av deltagarna 2015 en utbildning på gymnasie- eller högskolenivå. Andelen arbetslösa som deltar i offentliga arbeten är också betydande i regioner med välfungerande arbetsmarknader. Den nyligen genomförda reformen av den offentliga arbetsförmedlingen kommer sannolikt att göra förmedlingen mindre effektiv. Den komplicerade administrationen av förvaltningen – ansvaret för den offentliga arbetsförmedlingen delas för närvarande mellan fyra ministerier – kan betydligt äventyra en effektiv styrning och ökad resultatriktning. Arbetslöshetsersättningsperioden på maximalt tre månader är unionens kortaste och betydligt kortare än den tid som i genomsnitt behövs för att hitta ett arbete. Fattigdomsindikatorerna har förbättrats men är fortfarande höga, särskilt bland de mest utsatta grupperna som i synnerhet romer och barn. Det sociala biståndets täckning och ändamålsenlighet är alltjämt en utmaning, och de nyligen genomförda reformerna skulle kunna begränsa villkoren för tillgång till en rad förmåner ytterligare.
- (11) Ungerska elevers genomsnittresultat i grundläggande färdigheter låg under EU-genomsnittet i 2012 års Pisaundersökning (OECD:s program för internationell utvärdering av elevprestationer), och andelen lågpresterande ökade mellan 2009 och 2012. Den socioekonomiska bakgrunden och skolans belägenhet påverkar utbildningsresultaten mer än i de flesta andra EU-länder. Utbildningssystemet är selektivt vilket ökar resultatkillnaderna mellan elever i olika typer av skolor, och skillnaderna ökar med tiden. Bristen på lika tillgång till bra

grundläggande utbildning är särskilt stor bland romer. Med undantag för förskoleverksamheten, där avsevärda förbättringar har skett under senare år, är det fortfarande stora skillnader mellan romer och icke-romer när det gäller slutförd utbildning på alla andra utbildningsnivåer, dvs. grundskole-, gymnasie- och högskolenivå. Andelen romer med högst grundskoleutbildning är fortfarande hög. Ungern har infört ett antal åtgärder för att försöka lösa problemet med låg grundkompetens på ett mer effektivt sätt. Viktiga uppgifter om genomförandet av dessa åtgärder är emellertid inte tillgängliga, vilket gör det svårt att bedöma deras potentiella effekter. Det har ännu inte tagits fram någon systematisk strategi för att främja grundläggande utbildning för alla. Den utlovade genomförandeplanen för att förebygga att ungdomar lämnar skolan med enbart grundskoleutbildning har ännu inte offentliggjorts. Övergången mellan olika former och stadier av utbildning är fortfarande svår, och genomförandet av nya reformer av yrkesutbildningen bör inriktas på att underlätta denna övergång.

- (12) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Ungerns ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års ländsrapport. Kommissionen har också bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Ungern fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Ungern utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (13) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Ungern att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Mot bakgrund av den höga risken för en betydande avvikelse uppnå en finanspolitisk korrigerings på 0,3 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet under 2016 och på 0,6 % av BNP under 2017, såvida inte det medelfristiga budgetmålet uppnås med en mindre insats genom att nödvändiga strukturåtgärder vidtas.
2. Minska de sektorsspecifika skatterna ytterligare och minska skattekillen för låginkomsttagare. Öka insynen och konkurrensen vid offentlig upphandling genom e-upphandling, ökat offentliggörande av anbudsinfordringar och ytterligare förbättringar av regelverket mot korruption. Förbättra regelverket i tjänstesektorn och detaljhandelssektorn genom att ta itu med stränga bestämmelser och säkerställa förutsägbarhet.
3. Förenkla övergången från programmet för offentliga arbeten till den reguljära arbetsmarknaden och förstärka andra aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Förbättra det sociala biståndets och arbetslöshetsförmånernas täckning och tillräcklighet. Vidta åtgärder för att förbättra utbildningsresultaten och öka mindre gynnade grupper, särskilt romer, deltagande i grundläggande utbildning.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Sveriges nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Sveriges konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/13)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om förvarningsmekanismen, där Sverige konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten för Sverige 2016 offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Sverige hade lyckats med den landsspecifika rekommendation som rådet antog den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Sverige har makroekonomiska obalanser. Framför allt är hushållens skuldsättning hög och ökar på grund av höga och stigande bostadspriser samt positiva kreditflöden, vilket utgör en risk för en oordnad korrigering med återverkningar på den reala ekonomin och banksektorn. Makrotillsynsåtgärder har vidtagits, men de kan vara otillräckliga. Det finns brister i politiken för bostadsrelaterad beskattning, amortering av bostadslån och bostadsutbudets och hyresmarknadens funktion.

- (3) Den 28 april 2016 lade Sverige fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för 2016. För att beakta deras inbördes samband har de båda programmen bedömts samtidigt.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ser över och föreslår ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Sverige omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Enligt konvergensprogrammet för 2016 förutser regeringen ett budgetsaldo på -0,4 % av BNP och ska under programperioden fortsätta att ligga kvar på det medelfristiga budgetmålet, dvs. ett strukturellt underskott på 1 % av BNP. Enligt konvergensprogrammet väntas den offentliga skuldkvoten sjunka till 42,5 % av BNP under 2016 och fortsätta att sjunka till 39,1 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt för 2016 och försiktigt därefter. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas det strukturella saldot ligga på -0,5 % av BNP för 2016 och -0,9 % för 2017, över det medelfristiga budgetmålet. Möjliga framtida avvikelser kommer att bedömas mot bakgrund av kraven att hålla det strukturella saldot vid det medelfristiga budgetmålet. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Sverige kan väntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (6) De svenska hushållens skuldsättning är mycket hög och har det senaste årtiondet ökat i en takt som är en av de snabbaste i unionen. Enligt Riksbankens (den svenska centralbanken) beräkningar var hushållens låneskulder i förhållande till den disponibla årsinkomsten 175 % 2015, och i förhållande till BNP 87 %. Sverige har ett av de starkaste skatteincitamenten att äga sin bostad i unionen till följd av relativt låga fastighetsskatter och generös avdragsrätt för bostadsrätor. Hushållens höga skuldsättning utgör en risk för den makroekonomiska stabiliteten. Regeringen har vidtagit vissa åtgärder för att bromsa hushållens skuldsättning, däribland ny lagstiftning som ska införa ett obligatoriskt amorteringskrav för nya bostadslån, som riksdagen antog den 23 mars 2016. Den nya åtgärden försenades kraftigt eftersom det uppstod frågor kring Sveriges makrotillsynsmyndighets mandat att införa kravet. Det finns risk att de ytterligare åtgärder som kan komma att krävas för att ta itu med Sveriges ökande obalanser kan försenas på samma sätt, om man inte ser över regelverket för makrotillsynsmyndighetens uppdrag. Regeringen har inte vidtagit några åtgärder för att korrigera skatteincitamenten, till exempel genom att minska avdragsrätten för bostadslån eller se över fastighetsbeskattningen.
- (7) Den svenska bostadsmarknaden är en potentiell källa till instabilitet. Bostadspriserna har stigit nästan konstant de senaste 20 åren, särskilt i Stockholms och Göteborgs storstadsområden. Bostadspriserna fortsätter att öka inte bara till följd av starka fundament, som till exempel ökande disponibla inkomster, utan också på grund av bostadsmarknadens strukturella brister. Bostadsutbudet hämmas av en ineffektiv användning av det befintliga bostadsbeståndet, en hög grad av hyreskontroll, svag konkurrens i byggsektorn, otillräckligt utbud av mark för nybyggnation och omfattande och komplexa planprocesser. Den nuvarande utformningen av beskattningen av

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

kapitalvinster vid bostadsförsäljningar begränsar möjligheterna att använda det befintliga bostadsbeståndet på ett effektivare sätt. Strukturella brister leder till otillräckliga bostadsinvesteringar och utbredd bostadsbrist, och bidrar till ständigt stigande bostadspriser. Bristen på bostäder till rimliga priser begränsar också rörligheten på arbetsmarknaden och gör det svårare att effektivt integrera migranter på arbetsmarknaden. Regeringen har vidtagit åtgärder, bland annat ökad offentlig finansiering av investeringar i bostadssektorn och några förenklade planprocesser. I december 2015 kom en utredning om konkurrensen i byggsektorn som förslog en serie möjliga åtgärder, till exempel att öka öppenheten inom offentlig upphandling av bostadsbyggande. Regeringen har dock inte gjort några framsteg med att reformera hyressättningsystemet.

- (8) Sverige uppvisar ett relativt gott investeringsresultat, men står inför problem som kan påverka landets långsiktiga konkurrenskraft. Strukturella brister på bostadsmarknaden hämmar särskilt investeringarna på detta område. Infrastrukturinvesteringar för att förbättra förbindelserna inom och mellan tätorterna är otillräckliga med tanke på de problem som bostadsbristen skapar.
- (9) Svenska 15-åringars skolresultat har enligt Pisa-undersökningen sjunkit mest i alla OECD-länder det senaste årtiondet och resultaten ligger nu under både EU- och OECD-genomsnittet. Försämrade skolresultat riskerar att sätta press på Sveriges konkurrenskraft och innovationsförmåga på lång sikt. Det är stor skillnad i resultat mellan elever med invandrarbakgrund och andra elever, vilket bidrar till utmaningen för utbildningssystemet. Den skillnaden måste särskilt uppmärksammas med tanke på det stora antalet nyanlända barn och ungdomar som ska integreras i skolsystemet. Otydliga finansieringsmekanismer för skolan tillsammans med osystematisk tillsyn av hur finansieringen används på olika nivåer i skolsystemet hindrar en effektiv resursanvändning. Regeringen har tillfört ytterligare medel för att förbättra skolresultaten och öka rättvisan, och har vidtagit åtgärder för att integrera de nyanlända i utbildningssystemet.
- (10) Den stora tillströmningen av flyktingar under det senaste året får många sociala och ekonomiska följder för Sverige. Medan tillströmningen kommer att leda till högre offentliga utgifter på kort sikt och öka den inhemska efterfrågan, vilket i sin tur ökar BNP, kommer effekterna för sysselsättning och tillväxt på medellång sikt att bestämmas av om flyktingarna kan integreras på arbetsmarknaden och i samhället, däribland med hjälp av utbildningsstöd. Den frågan står högt på både EU:s och medlemsstaternas politiska dagordning och kommer att följas och analyseras noggrant, bland annat i landsrapporten 2017.
- (11) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Sveriges ekonomiska politik och redogjort för den i 2016 års landsrapport. Den har även bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Sverige har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Sverige utan också i vilken mån EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendation 1 nedan.
- (12) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet och anser ⁽¹⁾ att Sverige väntas följa stabilitets- och tillväxtpakten.
- (13) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och konvergensprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Sverige att 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Ta itu med hushållens ökande skuldsättning genom att korrigera skatteincitamenten, särskilt genom att stegvis begränsa avdragsrätten för utgiftsräntor för bostadslån eller genom att höja fastighetsskatten. Säkerställa att makrotillsynsmyndigheten har mandat att i god tid genomföra åtgärder för att värna den finansiella stabiliteten. Främja

⁽¹⁾ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

bostadsinvesteringar och effektivisera bostadsmarknaden, bland annat genom att införa större flexibilitet i hyressättningen och genom att se över utformningen av beskattningen av kapitalvinster för att underlätta bostadstransaktioner.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Österrikes nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Österrikes stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/14)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där Österrike konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Österrike, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Österrike offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Österrike hade lyckats genomföra de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och uppnå sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Österrike inte har makroekonomiska obalanser.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 26 april 2016 lade Österrike fram sitt nationella reformprogram för 2016 och den 27 april 2016 sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) I stabilitetsprogrammet anges att den exceptionella flyktingströmmen kommer att få en betydande inverkan på budgeten, och i programmet ingår uppgifter som visar på dessa extra budgetkostnaders art och omfattning. Enligt kommissionen uppgick de aktuella extra utgifterna till 0,09 % av BNP 2015, och för närvarande beräknas de uppgå till 0,26 % av BNP 2016. Beloppen innebär en höjning av de beräknade kostnaderna i den preliminära budgetplanen för 2016, där det ingick ytterligare utgifter på cirka 0,08 % av BNP 2015 och 0,16 % av BNP 2016. Bestämmelserna i artiklarna 5.1 och 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97 lämnar utrymme för att ta hänsyn till dessa extra utgifter, eftersom flyktingströmmen är en exceptionell händelse som har stor inverkan på Österrikes offentliga finanser och den finanspolitiska hållbarheten inte äventyras av att medlemsstaten tillåts avvika från anpassningsbanan för att nå det medelfristiga budgetmålet. Österrike låg 2015 på sitt medelfristiga budgetmål men utnyttjade då inte möjligheten till en tillfällig avvikelse. För att säkerställa likabehandling mellan Österrike och länder som ännu inte har uppnått sina medelfristiga budgetmål, kommer Österrike tillåtas att avvika från sitt medelfristiga budgetmål under 2016 och 2017 med det belopp som ansågs berättigat för 2015. Vad gäller möjliga ytterligare avvikelser under 2016 görs den slutliga bedömningen, som inkluderar de berättigade beloppen, under våren 2017 utifrån uppgifter från de österrikiska myndigheterna.
- (6) Österrike omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldriteriet. I stabilitetsprogrammet 2016 förväntar sig regeringen att det totala underskottet kommer att försämrats till 1,6 % av BNP 2016, och därefter gradvis förbättras till 0,4 % av BNP 2020. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,45 % av BNP fram till 2016 och därefter reviderat till ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP från och med 2017 – förväntas uppnås från 2018 och framåt. Baserat på det omräknade strukturella saldot kommer dock det medelfristiga budgetmålet att nås först 2019. Enligt stabilitetsprogrammet förväntades den offentliga skuldkvoten nå en topp på 86,2 % av BNP 2015 och därefter successivt minska till 76,6 % av BNP 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. Men de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt. På grundval av kommissionens vårprognos 2016 finns det en risk för en viss avvikelse 2016. Om den ytterligare inverkan på grund av den exceptionella flyktingström som beräknas för 2016 också räknas bort från bedömningen, kan Österrike förväntas följa bestämmelserna i stabilitets- och tillväxtpakten 2016. Om inga politiska förändringar görs finns det risk för en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningen 2017. Den förväntade avvikelsen 2017 skulle dock inte längre vara av betydelse med hänsyn till den ytterligare beviljade avvikelsen på grund av den exceptionella flyktingströmmens inverkan på budgeten. Österrike förväntas följa övergångsreglerna för skuldriteriet under 2016 och, efter övergångsperiodens slut, uppnå riktvärdet för skuldminskning under 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Österrike inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnaden under 2016 och 2017.
- (7) Det är fortfarande otydligt vilken effekt den nyligen genomförda skattereformen kommer att ha på budgeten. När åtgärder vidtas för att säkerställa finanspolitisk hållbarhet bör man ta hänsyn till det faktum att skattetrycket på arbete, trots senare tids reformer, är fortsatt högt och att Österrike har en hög skattekil i jämförelse med andra

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

EU-länder. Samtidigt under används mer tillväxtvänliga skattekällor som gör det möjligt att lätta på skattetrycket på arbete. Detta problem skulle kunna minskas om man sänker skattetrycket på arbete och lägger över en del av detta på andra källor med mindre negativ inverkan på tillväxten.

- (8) Sysselsättningen bland personer i åldersgruppen 55–64 år låg 2015 på 46,3 % (EU-genomsnittet var 53,3 %) och Österrike hamnade på nittonde plats i jämförelse med andra EU-länder. Sedan 2014 har det vidtagits ytterligare åtgärder för att höja den faktiska pensionsåldern, och dessa har haft en viss effekt. Det återstår att se om de här åtgärderna kan vända på tendensen i Österrike där den faktiska pensionsåldern på medellång sikt släpar efter unionsgenomsnittet. I och med att den förväntade livslängden ökar, blir även pensionstiden längre. Höjningen av den lagstadgade pensionsåldern för kvinnor, som ska bli densamma som för män, kommer att göras stegvis mellan 2024–2033. I Österrike är den lagstadgade pensionsåldern inte knuten till den ökande förväntade livslängden. Kommissionen beräknar att pensionskostnaderna 2040 kommer att ha ökat med 0,8 % av BNP i jämförelse med 2013. Långsiktigt (2060) förväntas pensionskostnaderna att öka med 0,5 % av BNP. Även hälso- och sjukvårdskostnaderna förväntas öka under perioden 2013–2040 med 1 % av BNP, och fram till 2060 med 1,3 % av BNP. Detta i kombination med den förväntade kostnadsökningen för långvarig vård och omsorg innebär en medelhög risk för Österrikes finanspolitiska hållbarhet.
- (9) Budgetsystemen inom de olika nivåerna av den offentliga förvaltningen (federal, statlig och lokal nivå) är komplicerade, och inom flera olika politikområden, t.ex. hälso- och sjukvård, är ansvarsområdena för inkomster och utgifter inte anpassade till varandra. Samtidigt som uppgifter från OECD (2014) visar att de regionala och lokala myndigheterna har politiska ansvarsområden som motsvarar utgifter som uppgår till 16 % av BNP, motsvarar andelen regionala och lokala skatter bara 2 % av BNP. Det här är kostsamt och kan ha en negativ inverkan på budgetdisciplinen. Det förs just nu förhandlingar om fördelningen av inkomster mellan de tre förvaltningsnivåerna för perioden som inleds 2017, vilket ger tillfälle att åtgärda detta.
- (10) Österrike är historiskt sett ett av de länder som har lägst arbetslöshet i unionen. Arbetslösheten har dock ökat sedan 2011, och 2015 nådde den 5,7 %. Även ungdomsarbetslösheten är låg: 10,6 % av arbetskraften i åldern 15–24 år 2015. Österrike har dessutom en hög sysselsättningsgrad. Men trots att andelen kvinnor som arbetar (70,2 %) ligger över EU-genomsnittet, är det en relativt stor andel kvinnor som arbetar deltid på grund av att de måste ta hand om barn eller äldre. Detta bidrar till en av EU:s största löneskillnader mellan kvinnor och män, och ger en stor skillnad i kvinnors och mäns pensioner. För äldre arbetstagare (55–64 år) ligger sysselsättningsgraden under EU-genomsnittet.
- (11) Österrike har redan överskridit sina nationella Europa 2020-mål för utbildning. Andelen unga med högst grundskoleutbildning var 7,3 % 2015 och andelen invånare med högre utbildning var 38,7 %. Dock påverkas utbildningsresultatet i hög grad av den socioekonomiska bakgrunden. Rörligheten mellan generationer inom utbildning är bland de lägsta bland de OECD-länder där uppgifter finns om detta. Andelen elever som hoppar av skolan bland elever med invandrarbakgrund är nästan tre gånger så hög som bland elever som inte har invandrarbakgrund, och integrationen av unga flyktingar och migranter i skolpliktig ålder och uppåt i utbildningssystemet är en utmaning.
- (12) Samtidigt som de österrikiska bankerna står inför svårigheter på både inhemska och utländska marknader, har tillsynsätgärder på nationell och europeisk nivå varit till hjälp för att ta itu med risker orsakade av sämre kvalitet på tillgångarna i centrala, östra och sydöstra Europa. I fråga om omstruktureringen och avvecklingen av krisdrabbade finansinstitut, har de finanspolitiska riskerna redan räknats in i de offentliga finanserna. Även om det inte är möjligt att utesluta ytterligare risker, verkar dessa begränsade till efterdyningar från krisen och endast beröra ett fåtal specifika institut.
- (13) Österrikes investeringsnivå är högre än EU-genomsnittet för samtliga delar av BNP utom bostäder. Men investeringarna har varit låga i Österrike sedan 2012, trots att företagens likviditet är stabil och finansieringsvillkoren goda. För att stimulera investeringar och tillväxt bör administrativa svårigheter och hinder åtgärdas. Till exempel verkar rättsliga hinder och administrativa bördor för tillhandahållande av tjänster inte uppmuntrande för den som vill starta ett nytt företag. Vad gäller de hinder som finns för att starta flertjänstföretag, en punkt som togs upp i de landsspecifika rekommendationerna för 2015, har Österrike börjat titta på förbättringar men ännu inte fattat några beslut. Inom företagstjänster uppstår specifika utmaningar genom de begränsande tillståndskraven och, när det gäller vissa yrken, begränsningar för rättslig form och aktieinnehav, vilket leder till en låg marknad dynamik och negativ produktionsstillväxt. Den handlingsplan som Österrike lämnade in efter den ömsidiga utvärderingen, och som gäller tillträdet till och utövandet av reglerade yrken, innehåller bara ett fåtal förslag på åtgärder, men det finns uppenbart utrymme för mer ambitiösa förslag.

- (14) Den stora flyktingströmmen till Österrike under det senaste året har fått ett antal sociala och ekonomiska följdverkningar för landet. På kort sikt kommer flyktingströmmen att öka de offentliga utgifterna och skapa större inhemsk efterfrågan, vilket leder till ökad BNP, men på medellång sikt kommer dess effekt på sysselsättningen och tillväxten att bero på hur väl flyktingarna integreras i samhället och på arbetsmarknaden, även genom utbildningsstöd. Frågan står högt på den politiska agendan både på unionsnivå och på nationell nivå, och kommer att övervakas och utvärderas ingående, även i landsrapporten för 2017.
- (15) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Österrikes ekonomiska politik, och offentliggjorde den i landsrapporten för 2016. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Österrike har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Österrike utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (16) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Österrike att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa att avvikelsen från det medelfristiga budgetmålet 2016 och 2017 begränsas till vad som tillåts på grund av den exceptionella flyktingströmmens inverkan på budgeten 2015 och därmed uppnå en årlig finanspolitisk korrigerings om 0,3 % av BNP 2017, såvida inte de medelfristiga budgetmålen kan uppnås med mindre ansträngning. Säkerställa hållbarheten i hälso- och sjukvårdssystemet och pensionssystemet genom att koppla den lagstadgade pensionsåldern till den förväntade livslängden. Förenkla, rationalisera och effektivisera de finanspolitiska sambanden och ansvarsområdena mellan de olika nivåerna inom den offentliga förvaltningen.
2. Förbättra kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Vidta åtgärder för att förbättra utbildningsnivån hos ungdomar från utsatta grupper, särskilt de med utländsk bakgrund.
3. Minska de administrativa och rättsliga hindren för investeringar, t.ex. begränsande tillståndskrav och begränsningar i fråga om rättsliga former och aktieinnehav, och hinder för att skapa flertjänstföretag, särskilt inom tjänstesektorn.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Slovakiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Slovakiens stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/15)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, i vilken Slovakien inte angavs som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Slovakien, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Slovakien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Slovakien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 29 april 2016 lade Sverige fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Slovakien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I sitt stabilitetsprogram 2016 planerar regeringen att förbättra det nominella saldoto till -1,9 % av BNP 2016 och sedan stegvis ytterligare till -1,3 % av BNP 2017. Enligt stabilitetsprogrammet kommer det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – att uppnås 2019. Den offentliga skuldkvoten väntas enligt samma program sjunka till 52,9 % av BNP under 2016 och fortsätta att sjunka till 47,3 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt. Däremot har de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt inte beskrivits tillräckligt. Med hänvisning till kommissionens vårprognos 2016 riskerar Slovakien en viss avvikelse från det medelfristiga budgetmålet 2016, samtidigt som landet förväntas uppnå de rekommenderade korrigeringsåtgärderna 2017 om politiken förblir oförändrad. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Slovakien i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Ytterligare åtgärder kommer dock att krävas för att säkerställa efterlevnad 2016. I detta syfte är det mycket viktigt att genomföra det länge framskjutna antagandet av bindande utgiftstak och tillämpningen av programmet för valuta för pengarna, som genom planerade kontroller ska säkerställa att de offentliga medlen spenderas på ett effektivt sätt och visa vad medlen används till inom vissa områden.
- (6) De offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet fortsätter att vara en utmaning för Slovakien. Detta beror på den förväntade ökningen i åldersrelaterade kostnader, t.ex. hälso- och sjukvård och pensioner. Ökningen i Slovakiens pensionskostnader fram till 2060, orsakad av en åldrande befolkning och låga födelsetal, förväntas bli en av de högsta inom unionen. Den lagstadgade pensionsåldern i Slovakien är jämförelsevis låg, delvis på grund av den förväntade livslängden. Det är framför allt hälso- och sjukvårdsutgifterna som driver upp de åldersrelaterade kostnaderna. De offentliga hälso- och sjukvårdsutgifterna förväntas växa kraftigt på lång sikt, även om de för tillfället ligger på en relativt låg nivå. Trots att det har skett vissa förbättringar, ligger hälsoindikatorerna fortfarande väldigt lågt i Slovakien. För att göra hälso- och sjukvården mer kostnadseffektiv har regeringen genomfört insatser inom både sjukhusvården och öppenvården. Arbetet med att införa en integrerad vårdmodell fortsätter. Om reformen blir framgångsrik eller inte påverkas av huruvida huvudparterna tar sitt ansvar, hur integrationen fungerar mellan vårdcentraler och sjukhus samt om det finns passande personalresurser. Trots att åtgärder är på plats som ska hindra de offentliga sjukhusens skuld från att öka ytterligare, har fortfarande flera av sjukhusens ekonomiska svårigheter. Det har ännu inte gått att helt vända på den negativa utgiftsutvecklingen – bl. a. behövs en omstrukturering av sjukhusens kapacitet, ett system med fasta återbetalningar måste införas och konkurrensen vid offentliga upphandlingar inom hälso- och sjukvård måste förbättras. Inom öppenvården har allmänläkarnas svårigheter att hindra en stor andel patienter från att söka sjukhusvård, till viss del på grund av en inte helt optimal uppdelning mellan allmänläkare och specialister som innebär att det lönar sig att vända sig till den dyrare specialistvården. Vad gäller beskattning har regeringsåtgärder för att bekämpa skattebedrägeri bidragit till bättre skatteuppbörd, särskilt i fråga om mervärdesskatt (moms). Momsgapet är dock fortfarande högt, vilket pekar på att det fortfarande krävs förbättringar inom detta område. De senaste årens fokus på uppbörd av mervärdesskatt har minskat fokus på andra viktiga beskattningsområden, t.ex. inkomstbeskattningen. Dessutom

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

har man koncentrerat sig på revisioner, vilket har inneburit att andra delar av skatteförvaltningen (t.ex. indrivningen av skatteskulder) har lämnats därhän. Det innebär att det finns utrymme att förbättra resursfördelningen inom skattesystemet. Ingen strategi har ännu tagits fram för att fastställa mål för efterlevnaden.

- (7) Trots att den goda ekonomiska återhämtningen och nyligen genomförda politiska åtgärder har lett till förbättringar på arbetsmarknaden är långtidsarbetslösheten fortfarande ett problem. Andelen långtidsarbetslösa är fortfarande en av de högsta inom unionen (7,6 % – att jämföra med 4,3 % för hela EU under det tredje kvartalet 2015). Det är framför allt romer, lågkvalificerad arbetskraft och ungdomar som berörs av långtidsarbetslöshet. Insatser har gjorts inom ramen för yrkesutbildning och i form av subventionerade arbetstillfällen och yrkesvägledning för att ta itu med arbetslösheten. För att kunna tillämpa de flesta av de här reformerna framgångsrikt krävs det dock att de offentliga arbetsförmedlingarna har tillräcklig kapacitet. Trots att den centrala arbetsförmedlingen har organiserats på ett nytt sätt och tillgången till utbildning har förbättrats, har Slovakien fortfarande svårt att erbjuda individuellt stöd till långtidsarbetslösa och extra utsatta grupper. Romerna är mycket lågrepresenterade på den slovakiska arbetsmarknaden, ett faktum som förändras mycket långsamt. Låg utbildningsnivå och kompetensnivå samt diskriminering är faktorer som påverkar deras deltagande på arbetsmarknaden negativt. Den låga sysselsättningsgraden för kvinnor i barnafödande ålder återspeglar den långa föräldradledigheten (upp till tre år), bristen på barntillsyn särskilt för barn under tre år, höga barnomsorgskostnader och begränsad möjlighet att arbeta med flexibla arbetstider. Dessutom kvarstår fortfarande regionala skillnader – arbetslösheten är fortfarande dubbelt så hög i östra Slovakien som i Bratislava. Vad gäller förvaltningen av arbetsmarknadstjänster har de senaste månadernas åtgärder inte erbjudit någon anpassad lösning för att hantera den slovakiska arbetsmarknadens strukturella utmaningar.
- (8) Utbildningssystemet saknar resurser för att hjälpa till att öka Slovakiens ekonomiska potential. Utbildningsresultaten är låga med internationella mått mätt, och har dessutom blivit sämre. Detta hänger till stor del ihop med att lärarutbildningen är otillräcklig och att läraryrket inte anses attraktivt. Trots att lärarnas löner 2016 ökades med 4 %, är låg lön och otillräcklig praktik några av de skäl som leder till att unga väljer bort yrket. Nyligen antagen lagstiftning mot diskriminering som fortfarande väntar på att tillämpas kommer förhoppningsvis att leda till positiva förändringar och till att fler romer deltar i den allmänna utbildningen, även förskolan.
- (9) Den offentliga administrationen är fortfarande ineffektiv. Samordningen fungerar inte effektivt på grund av brist på koordinering och stelbenta arbetsmetoder inom den offentliga förvaltningen. Antagandet i oktober 2015 av en strategi för personalförvaltning är dock ett steg i rätt riktning. Däremot har den nya lagen om offentlig anställning inte antagits ännu, och den är nödvändig för att personalförvaltningsstrategin ska kunna tillämpas på ett bra sätt. Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att hantera korruption, men hittills har dessa endast haft en begränsad inverkan. Slovakien har tidigare inlett straffrättsliga förfaranden och väckt åtal i endast ett fåtal korruptionsärenden, inklusive olagliga metoder vid offentliga upphandlingar. Förfarandena för att få bygglov vid storskaliga investeringar och infrastrukturprojekt har blivit kortare. Förvaltning som inte är konsoliderad, brist på evidensbaserade riktlinjer för förfarandet vid offentliga upphandlingar, bristande professionalism, intressekonflikter, skräddarsydda upphandlingsförfrågningar och ett alltför stort prispåslag har lett till att konkurrenskraften endast till en liten del handlar om kvalitet. Problemen i systemet för offentliga upphandlingar har upprepade gånger angetts leda till att offentliga medel används på ett ineffektivt sätt. Frekventa lagändringar och betungande administrativa förfaranden och krav sätter hinder i vägen för företagen i Slovakien. Företagsklimatet påverkas negativt av höga administrativa och rättsliga hinder för vissa fria yrkesutövare och nätverksindustrier, svagheter inom t.ex. avtalsefterlevnad och insolvenslösningar samt kvalitetsfrågor gällande rättssystemet som går långt tillbaka i tiden, och dessa faktorer avskräcker till investeringar. Vissa insatser har genomförts för att underlätta att göra affärer, t.ex. inrättades ett center för bättre lagstiftning i oktober 2015 samt ett nationellt företagscenter under första delen av 2016. Dock har antagandet av småföretagsakten inom utvecklingsstrategin för små och medelstora företag skjutits på framtiden.
- (10) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Slovakiens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer som Slovakien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Slovakien utan också i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida

nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.

- (11) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Slovakien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Uppnä en årlig finanspolitisk korrigerings på 0,25 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet under 2016 och på 0,5 % av BNP under 2017. Förbättra kostnadseffektiviteten i hälso- och sjukvården. Vidta åtgärder för att förbättra skattemoralen.
2. Göra ytterligare insatser för att aktivera långtidsarbetslösa och andra utsatta grupper, även genom individualiserade tjänster och riktad utbildning. Underlätta för kvinnor att komma in på arbetsmarknaden, särskilt genom att utöka bestämmelserna om ekonomiskt överkomlig barnomsorg av bra kvalitet. Förbättra utbildningsresultaten genom att göra läraryrket mer attraktivt och öka romernas deltagande i den allmänna utbildningen redan från tidig ålder.
3. Konsolidera förvaltningen, stötta övergången från en helt prisbaserad modell till kvalitetsbaserad konkurrens och i större utsträckning väcka åtal vid olagliga metoder i offentliga upphandlingar. Förbättra transparensen, kvaliteten och effektiviteten i personalförvaltningen inom den offentliga administrationen, framför allt genom att anta en ny lag om offentlig förvaltning och genom att effektivisera rättssystemet. Anta en heltäckande plan för hur de administrativa och rättsliga hinder som företag ställs inför ska hanteras.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Irlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Irlands stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/16)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där Irland konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Irland, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Irland 2016 publicerades den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Irland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Irland har makroekonomiska obalanser. Det är i synnerhet viktigt att ta itu med de stora stockarna av nettoutlandsskulder och av offentliga och privata skulder, vilka trots förbättringar fortfarande utgör sårbarheter.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 29 april 2016 lade Irland fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Efter att förfarandet vid alltför stora underskott har avslutats omfattas Irland av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldriteriet. Enligt stabilitetsprogrammet för 2016, som bygger på ett antagande om oförändrad politik, förutser regeringen en gradvis förbättring av budgetsaldot tills det når ett överskott på 0,4 % av BNP 2018. Det reviderade medelfristiga budgetmålet, dvs. ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP, beräknas uppnås 2018. Men den årliga förändringen i det omräknade⁽²⁾ strukturella saldot på 0,1 % av BNP för 2016 säkerställer inte tillräckliga framsteg mot det medelfristiga budgetmålet. Enligt stabilitetsprogrammet väntas den offentliga skuldkvoten sjunka till 88,2 % av BNP under 2016 och fortsätta att sjunka till 85,5 % 2017. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. Men de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt. På grundval av kommissionens vårprognos 2016 finns det vid oförändrad politik en risk för en viss avvikelse från den rekommenderade finanspolitiska korrigeringen 2016, medan Irland enligt prognoserna kommer att följa rekommendationen 2017. Enligt prognoserna kommer Irland att följa övergångsreglerna för skuldriteriet 2016 och 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Irland i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Ytterligare åtgärder kommer dock att krävas för att landet ska följa reglerna 2016.
- (6) Arbetet för att bredda skattebasen har varit begränsat och den senaste tidens skatteåtgärder har varit inriktade på nedskärningar och skattelättnader. Man måste därför arbeta vidare med att göra skattesystemet effektivare och mer tillväxtvänligt. De irländska myndigheterna har ett rullande översynsprogram av skatteutgifterna, vars resultat publiceras i en årsrapport. Översynen omfattar dock inte momsrelaterade skatteutgifter och det finns fortfarande utrymme att bredda skattebasen genom att höja de minst snedvridande skatterna.
- (7) Hälso- och sjukvårdssystemet står fortfarande inför stora utmaningar när det gäller kostnadseffektivitet, jämlik tillgång och hållbarhet. Specifika reformåtgärder går framåt, men läkemedelsutgifterna, i synnerhet till följd av de höga kostnaderna för läkemedel med bara en leverantör, fortsätter att påverka kostnadseffektiviteten. Ekonomistyrning och informationssystem är fortsatt bristfälliga och ojämlik tillgång till primärvård är ett ständigt problem. Cirka 40 % av befolkningen har fri tillgång till allmänläkare, medan övriga måste betala hela kostnaden själva. Det råder stor osäkerhet kring den omfattande reformen av hälso- och sjukvården, eftersom den allmänna sjukförsäkringen befinner sig i en återvändsgränd.
- (8) Man bör ta itu med infrastrukturbehoven för att främja en hållbar och balanserad tillväxt i framtiden. Efter en topp på 5,2 % av BNP under 2008 sjönk de offentliga investeringarna 2013 till sin lägsta nivå på 1,8 % av BNP innan de började återhämta sig 2014, men de låg fortfarande långt under EU-genomsnittet. Krisen verkar dessutom ha inneburit en strukturell omläggning av sammansättningen på statens utgifter, eftersom man nu anslår mer till löpande utgifter än till investeringar. Mellan 2010 och 2013 uppgick kapitalutgifterna i genomsnitt bara till 4,8 % av totalsumman, vilken är mindre än hälften av genomsnittet för perioden 1995–2008. Sju år med mycket låga offentliga investeringar har påverkat infrastrukturens kvalitet och lämplighet

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldot, omräknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i konvergensprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

och statens stöd till immateriella investeringar. Bostäder, vattentjänster, kollektivtrafik och klimatarbetet är svaga punkter. I landets större tätorter är efterfrågan på nya bostäder just nu mycket större än utbudet. Det fick till följd att bostadspriserna och hyrorna i tätorterna steg kraftigt 2014, innan tillväxten mattades av 2015. Det finns i dagsläget inga tecken på övervärdering, men begränsningar i byggsektorn och utbudet av bostäder, bland annat med koppling till offentlig infrastruktur, kan leda till risker för obalanser om man inte åtgärdar dem. Den ändrade sammansättningen på de offentliga utgifterna har också påverkat det offentliga stödet till FoU och innovation, som låg under 2007 års nivå 2014. När det gäller de offentliga FoU-utgifternas andel av BNP ligger Irland just nu på 22:e plats i EU. Detta har en negativ effekt på de små och medelstora företagens konkurrenskraft.

- (9) Arbetslösheten har sjunkit och ligger nu under EU-genomsnittet och uppgick i mars 2016 till 8,6 %. Långtidsarbetslösheten och hushållens låga arbetsintensitet är fortfarande ett orosmoment. Trots att långtidsarbetslösheten har minskat de senaste åren är andelen arbetslösa som är långtidsarbetslösa fortsatt hög och uppgick till 56,3 % det fjärde kvartalet 2015, vilket är högre än EU-genomsnittet på 48,3 %. Under 2014 (senaste jämförbara uppgifter) var andelen personer som bor i hushåll med mycket låg arbetsintensitet den högsta i EU med 21,1 % och det var särskilt vanligt i hushåll med ensamstående föräldrar. Andelen barn (i åldern 0–17) som är i farozonen för fattigdom eller social utestängning sjönk 2014 till 30,3 % men ligger fortfarande över EU-genomsnittet på 27,8 %. Motsvarande siffra för andelen hushåll med ensamstående föräldrar (62,5 % för 2014) ligger mycket högre än EU-genomsnittet (48,2 %).
- (10) Irland har börjat införa JobPath-programmet för att tillgodose de långtidsarbetslösas behov och håller på att utveckla en aktiveringsstrategi för att uppmuntra dem med potential och vilja att bli mer aktiva på arbetsmarknaden. Utmaningen är att utöka jobbstödet till dem som traditionellt sett varit utestängda från arbetsmarknaden, bland annat personer med funktionsnedsättningar och personer med omsorgsansvar. Totalt sett har välfärdssystemet fungerat väl och lyckats tygla krisens effekter på fattigdom och ojämlikhet, men hinder för inkludering tillväxt finns kvar. Vissa framsteg har gjorts när det gäller att gradvis sänka förmåner, men farhågorna kring bidragsfallor för vissa hushåll består. Som andel av lönen är nettobarnomsorgskostnaderna i Irland bland de högsta i EU, nämligen näst högst för par och högst för ensamstående föräldrar. Det finns också farhågor när det gäller kvaliteten på barnomsorgen. Till exempel låg 2014 andelen högskoleutbildade som arbetade inom förskola och barnomsorg (15 %) en bra bit under den rekommenderade nivån. Kompetensglappen finns kvar och inom vissa områden råder det brist på kvalificerad arbetskraft. Möjligheterna till kompetensutveckling och omskolning är otillräckliga, och de sjunkande utbildningsutgifterna kan få negativa effekter på utbildningsresultaten i framtiden.
- (11) Den höga skuldsättningen i den privata sektorn återspeglar de aktuella problemen med låne nedskrivningar. I slutet av juni 2015 uppgick den privata sektorns okonsoliderade skulder till 266,3 % av BNP, vilket är långt över genomsnittet i euroområdet. Trots att andelen nödlidande lån har minskat till följd av den ekonomiska återhämtningen och låneomläggningar, var den i slutet av 2015 ändå en av de högsta i euroområdet, med drygt 16 % av alla inhemska banklån. Dessutom hade 14,7 % av bostadslånen betalningseftersläpningar i slutet av 2015, där lån som släpat efter i över två år utgjorde nästan 10 % av de totala bostadslånen. Även om framsteg sker är flertalet låneomläggningar tillfälliga, vilket innebär en risk för nya betalningsinställelser, särskilt i händelse av sämre makroekonomiska förhållanden eller externa chocker. Lån till kommersiella fastigheter i inhemska banker och småföretags- och företagslån är fortfarande problemområden, där andelen nödlidande lån uppgår till 37,3 % respektive 13,8 %. Framsteg sker, men det kommer att krävas mycket mer tid och arbete för att varaktigt omstrukturera dessa lån. Man underutnyttjar också förfaranden vid personlig insolvens, konkurs, domstolskydd enligt irländsk lag för företag i svårigheter (examinership) och andra sätt att få en viss skuldavskrivning som en hjälp till hushåll och företag att komma på fötter igen. Införandet av ett centralt kreditregister har gått långsamt, trots att det är av avgörande betydelse för en ansvarsfull utlåning.
- (12) Lagen om juridiska tjänster från 2015 har antagits, men i ett sent skede i processen gjordes eftergifter till de juridiska yrkena, vilket gör reformen mycket mindre ambitiös än vad som ursprungligen avsågs. Det nya regelverket har bara börjat tillämpas och det är för tidigt att säga om det kommer att främja konkurrensen och sänka kostnaderna. Juridiska tjänster används av alla sektorer i ekonomin och kostnaderna för dem påverkar

Irlands konkurrenskraft. En faktisk minskning av kostnaderna kan bara bli verklighet om de konkurrensstärkande och kostnadssänkande bestämmelserna i det planerade regelverket verkligen blir lag efter den offentliga samrådsprocessen eller införlivas i de föreskrifter som utfärdas av Irlands tillsynsmyndighet för juridiska tjänster.

- (13) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Irlands ekonomiska politik och redogjort för den i 2016 års landsrapport. Den har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Irland fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Irland utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (14) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (15) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Irland att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Efter korrigeringen av det alltför stora underskottet åstadkomma en årlig finanspolitisk korrigerings på 0,6 % av BNP 2016 och 2017 för att närma sig det medelfristiga budgetmålet. Använda oförutsedda intäkter från goda ekonomiska och finansiella förhållanden, och från försäljningar av tillgångar, till att snabbare minska skulden. Minska sårbarheten för ekonomiska fluktuationer och chocker, bland annat genom att bredda skattebasen. Förbättra utgifternas kvalitet, främst genom att effektivisera hälso- och sjukvården och genom att prioritera statliga kapitalutgifter för FoU och för offentlig infrastruktur, särskilt transporter, vattentjänster och bostäder.
2. Bredda och snabba på genomförandet av aktiveringsåtgärder för att öka hushållens arbetsintensitet och ta itu med fattigdomsrisken för barn. Gå vidare med åtgärder för att stimulera sysselsättningen genom att fasa ut förmåner och tilläggsersättningar. Förbättra tillgången på bra barnomsorg på heltid till rimligt pris.
3. Slutföra varaktiga omstruktureringslösningar för att minska andelen nödlidande lån, för att säkerställa hållbara skulder i hushållen och uppmuntra långivarna att minska skulden för alltför högt belånade men livskraftiga företag. Snabba på införandet av ett fullt fungerande centralt kreditregister som omfattar alla kategorier av långivare och låntagare.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Litauens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Litauens stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/17)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där Litauen inte angavs som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Litauen, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Litauen offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Litauen hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 29 april 2016 lade Litauen fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) I stabilitetsprogrammet 2016 efterfrågade Litauen en tillfällig avvikelse på 0,6 % av BNP från den nödvändiga anpassningsbanan mot det medelfristiga målet 2017 för att ta hänsyn till inverkan av viktiga strukturreformer med positiv effekt på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Men i väntan på en slutlig uppgörelse kvarstår osäkerhet om reformpaketet och genomförandet. Visserligen har Litauen det finanspolitiska utrymme som krävs för att göra en tillfällig avvikelse, men landet förefaller inte uppfylla kravet knutet till genomförandet av reformen för att klausulen om strukturreformer ska kunna användas. Vidare är det för närvarande inte möjligt att bedöma regeringens uppskattning av vad reformen kommer att få för verkan. Därför har reformerna ännu inte fått påverka den nödvändiga anpassningen mot det medelfristiga budgetmålet 2017.
- (6) Litauen omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I stabilitetsprogrammet 2016 planerar regeringen en förbättring av det totala saldot från ett underskott på 0,8 % av BNP 2016 till ett överskott på 0,9 % av BNP 2019. Det (omräknade⁽²⁾) strukturella saldot förväntas stanna på en nivå över det medelfristiga budgetmålet på ett strukturellt underskott om 1 % av BNP 2016 och därefter. Anpassningsbanan inbegriper den strukturella pensionsreformen 2016 men omfattar inte den planerade strukturreformen 2017. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten falla från 39,9 % 2016 till 35,7 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt. De åtgärder som ska stödja de planerade underskotts målen från 2018 och framåt har inte beskrivits tillräckligt ännu. Enligt kommissionens vårprognos 2016 väntas det strukturella saldot ligga på -1,2 % av BNP 2016, vilket kan anses vara nära det medelfristiga budgetmålet, och på -0,8 % 2017, vilket är över det medelfristiga budgetmålet. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Litauen kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (7) Befolkningen i arbetsför ålder krymper på grund av dels stigande ålder och ohälsa, dels betydande nettoutvandring. Detta kan skada landets tillväxtpotential och ytterst dess framtida utveckling mot konvergens samt hotar hållbarheten i pensionssystemet samt systemen för långvarig vård och omsorg. Uppskattningsvis kommer den samlade förlusten av människor i arbetsför ålder att nå 35 % år 2030. Om det inte går att vända trenden kommer den att äventyra tillgången på lämplig arbetskraft, hållbarheten för långsiktig ekonomisk tillväxt och de sociala trygghetssystemen, särskilt pensionssystemet.
- (8) Den pågående befolkningsutvecklingen understryker att Litauen behöver en omfattande pensionsreform med fokus på medelfristig hållbarhet och risken för att pensionerna i det nuvarande pensionssystemet inte blir tillräckligt stora. Andelen äldre i Litauen som lever i fattigdom är bland de största i unionen. För närvarande finns det emellertid ingen indexering av offentliga pensioner, och statens kostnad för pensioner via de sociala trygghetssystemen är relativt låg. Parlamentet har ännu inte antagit det utkast till lagstiftning som regeringen har föreslagit för att införa en indexeringsmekanism, koppla pensionsåldern till förändringar i den förväntade livslängden efter 2026 och förbättra finansieringen av den grundläggande delen av socialförsäkringspensionen.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldo som räknats om av kommissionen på grundval av uppgifterna i stabilitetsprogrammet, enligt den allmänt vedertagna metoden.

- (9) Hälssituationen i Litauen hör till de sämsta i unionen. Framför allt är mortaliteten i åldrarna 20–64 år den högsta i unionen, vilket har inverkat kraftigt på den potentiellt tillgängliga arbetskraften och på arbetskraftens produktivitet. Bland bristerna i hälso- och sjukvården återfinns överdriven användning av sjukhusvård och små resurser till friskvård och folkhälsa. Det är angeläget att angripa den negativa demografiska trenden.
- (10) Det är viktigt för Litauen att stärka investeringarna i humankapitalet för att motverka vissa av de negativa effekterna av att den arbetsföra befolkningen krymper och stödja landets övergång till en ekonomi med högre förädlingsvärde. Trots stigande utbildningsnivå har en stor andel av eleverna otillräckliga baskunskaper. Arbetet på att garantera undervisning av hög kvalitet bör fortsätta. Det är avgörande för att tackla otillräckliga studieresultat och kvalifikationer. Dessutom finns det svagheter i kvaliteten på undervisningen i den högre utbildningen och dess förmåga att främja innovation. Fortsatt lågt deltagandet i vuxenutbildning undergräver arbetet med att förbättra kvaliteten på humankapitalet och öka produktiviteten. Tecken på kompetensbrist i vissa delar av ekonomin börjar synas. Kompetensbristerna förväntas bli mer akuta i framtiden. Kraftiga löneökningar och en nedgång i produktivitetstillväxten kan försvaga konkurrenskraften. Det är därför viktigt att anpassa utbildningen bättre till arbetsmarknaden, rationalisera utbildningssystemets struktur och finansiering, utveckla livslångt lärande samt göra de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna mer målinriktade och effektivare. Litauen har vidtagit åtgärder för att förbättra de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna och andra tjänster för att stödja arbetssökande, men det finns fortfarande utrymme att förbättra fokus för särskilda grupper, särskilt för dem som varit arbetslösa under mycket lång tid och dem som saknar grundläggande kompetens. Fortfarande är de resurser som går till effektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder begränsade, och de sociala skyddsnetten i Litauen är svaga. Runt 27 % av Litauens befolkning är i riskzonen för fattigdom eller socialt utanförskap, och inkomstskillnaderna är bland de högsta i unionen. Regeringen planerar att förbättra arbetslöshetsförmånernas och de sociala biståndets täckning och se till att bidragsbeloppen räcker bättre, men den relevanta lagstiftningen har ännu inte antagits.
- (11) En omfattande översyn av arbetsrätten och den sociala modellen diskuteras för närvarande i parlamentet. Syftet är att öka flexibiliteten på arbetsmarknaden och borga för bättre säkerhet, men den relevanta lagstiftningen har ännu inte antagits. Det är viktigt att arbetsmarknadens parter deltar i genomförandet av reformen och att den sociala dialogen utvecklas.
- (12) Återhämtningen när det gäller investeringar har varit långsam sedan den ekonomiska krisen, men EU:s struktur- och investeringsfonder kommer att ge stöd under de närmaste åren. Upptag och användning av ny teknik är inte något som har spridit sig i hela ekonomin och innovationsverksamheten är liten, vilket hämmar produktivitetstillväxten. Privata investeringar i forskning och innovation ligger också på en låg nivå, kanske för att det saknas incitament för företagen att satsa på forskning och innovation och offentlig-privat samarbete. Genom att förstärka de privata investeringarna kan man minska risken för att Litauen blir beroende av EU:s struktur- och investeringsfonder för offentliga investeringar i forskning och innovation. Högskolan lider av svagheter när det gäller kvalitet och innovationsresultat. Samarbetet med utländska universitet och forskningscentrum är begränsat. Forsknings- och innovationssystemen är splittrade och kännetecknas av överlappning och dubbelarbete. Detta hindrar Litauen från att nå den kritiska massa av forsknings- och utvecklingskapacitet som behövs för att öka innovationskunskap. Incitamenten för innovation och samarbetet mellan högskolor och företag behöver stärkas, bland annat genom att utveckla och investera i humankapitalet, vilket skulle kunna leda till att mer teknik överförs till den reala ekonomin. Genom att förbättra de litauiska företagens begränsade kapacitet att ta till sig kunskap utifrån och omsätta den i kommersiell verksamhet skulle man höja innovationsnivån.
- (13) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Litauens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Litauen fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Litauen utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella

beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.

- (14) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat Litauens stabilitetsprogram, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Litauen att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Se till att avvikelserna från det medelfristiga budgetmålet stannar inom det undantag som gjorts för den strukturella pensionsreformen 2016 och 2017. Minska skattetrycket på låginkomsttagare genom en skatteväxling till källor som hämmar tillväxt mindre och förbättra skattemoralen, särskilt när det gäller mervärdesskatt.
2. Öka investeringarna i humankapitalet och ta itu med kompetensbrist genom att anpassa utbildningen bättre till arbetsmarknaden och höja kvaliteten på undervisning och vuxenutbildning. Göra den aktiva arbetsmarknadspolitiken mer heltäckande och effektiv. Stärka den sociala dialogens funktion. Förbättra hälso- och sjukvårdssystemets resultat genom att stärka öppenvården, förebyggande vård och friskvård. Förbättra arbetslöshetsförmånernas och det sociala biståndets täckning och se till att bidragsbeloppen räcker bättre.
3. Vidta åtgärder för att öka produktiviteten och förbättra upptag och användning av ny teknik i hela ekonomin. Förbättra samordningen av innovationspolitiska åtgärder och främja privata investeringar, bland annat genom att utveckla alternativa finansieringssätt.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Rumäniens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Rumäniens konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/18)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Rumänien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten 2016 för Rumänien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Rumänien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Rumänien inte har några makroekonomiska obalanser.
- (3) Den 28 april 2016 lade Rumänien fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.

⁽¹⁾ EUTL 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUTL 306, 23.11.2011, s. 25).

- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Det tredje programmet för finansiellt betalningsbalansstöd (2013–2015) avslutades i september 2015 utan någon fullständigt genomförd granskning. Det tredje formella granskningsuppdraget (16–30 juni 2015) för bedömning av hur programmet hade genomförts avslutades inte. Vissa framsteg kunde visserligen konstateras på flera områden, men nuvarande och tidigare resultat av programmet hade underminerats på viktiga politikområden. Övervakningen efter programperiodens slut inleddes den 1 oktober 2015 och kommer att fortsätta till åtminstone 70 % av det lån som beviljades på grundval av det första betalningsbalansprogrammet har återbetalats, det vill säga åtminstone fram till våren 2018.
- (6) Rumänien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I konvergensprogrammet 2016 planerar regeringen en försämring av det totala saldot från -0,7 % 2015 till -2,9 % av BNP 2016 och 2017. Det strukturella saldot förväntas likaledes försämrats. Enligt programmet planeras ett avsteg från det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 1 % av BNP – vilket uppnåddes 2014 och 2015, och det finns inga planer på att återgå till målet inom programperioden. Enligt konvergensprogrammet kommer den offentliga skuldkvoten att ligga kvar under 40 % över programmets löptid. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt för 2016 och lätt optimistiskt för 2017. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns en risk för en betydande avvikelse 2016 och, om politiken förblir oförändrad, 2017. Dessutom prognostiseras i kommissionens vårprognos 2016 ett allmänt underskott i statens finanser på 3,4 % av BNP 2017, vilket ligger över fördragets referensvärde på 3 % av BNP. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Rumänien inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad 2016 och 2017.
- (7) Rumänien har ett sunt finanspolitiskt regelverk, men det tillämpas inte effektivt i praktiken. Inget av de nyligen antagna finanspolitiska beslut som lär spä på underskottet initierades och fattades inom ramen för den ordinarie budgetprocessen. Regler om att konsekvensbedömningar som har kontrollerats av finansministeriet ska åtfölja de nya förslag till lagstiftning som innebär ökade offentliga utgifter eller minskade offentliga intäkter – i avsikt att upprätthålla utgiftstaken – och att föreslå kompensierande intäktsminskningar åsidosattes 2015. I praktiken får det finanspolitiska rådet mycket lite tid att reagera på budgetförslag och dess yttranden och rekommendationer beaktas inte i tillräcklig utsträckning. Budgetlagen 2016 siktar på ett underskott i de offentliga finanserna på 2,95 % av BNP, vilket innebär en väsentlig avvikelse från det medelfristiga målet. Detta strider mot det nationella finanspolitiska regelverket.
- (8) Ett antal åtgärder håller på att genomföras för att förbättra skatteuppbörd och skattemoral. De inbegriper krav på att använda kassaapparater, stärkta regler för kontant betalning, ett nytt förfarande för registrering av mervärdesskatt, intensivare revision av skattemyndigheten och en pågående omorganisation av skattemyndigheten. Men höga siffror för undandragen skatt och låg skattemoral förblir en utmaning. Odeklarerat arbete och för lågt deklarerade inkomster påverkar fortsatt skatteintäkterna och snedvrider ekonomin. Verkan av åtgärderna – även dem som vidtagits av arbetsinspektionen – mot odeklarerat arbete förblir begränsad.
- (9) Lagen om jämställd pensionsålder för män och kvinnor väntar på behandling i parlamentet sedan 2013. Om den antogs skulle äldre kvinnors deltagandet på arbetsmarknaden öka väsentligt, pensionsskillnaderna mellan könen skulle krympa och kvinnornas risk för fattigdom senare i livet skulle minska.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (10) Förhållandena på arbetsmarknaden förbättrades under 2015. Arbetslösheten är låg och sysselsättningen har ökat. Långtidsarbetslösheten ligger under genomsnittet i unionen. Svåra utmaningar kvarstår dock, särskilt när det gäller den höga andelen unga som varken arbetar eller studerar och den begränsade uppsökande verksamhet som finns för att aktivera dem på ett verksamt sätt.
- (11) Den nationella arbetsmarknadsmyndigheten släpar efter när det gäller att erbjuda individanpassade tjänster till arbetssökande och har ett begränsat utbud av tjänster för arbetsgivare, trots obligatorisk annonsering av lediga platser hos myndigheten. Ett förfarande har antagits för att erbjuda olika kategorier av arbetslösa skräddarsytt stöd, men det har ännu inte genomförts. Samarbetet mellan arbetsförmedlingen och socialtjänsten är mycket begränsat, vilket gör det ännu svårare att aktivera socialbidragstagare.
- (12) Minimilönen, som är bland de lägsta i unionen, har ökat avsevärt sedan 2013. Det saknas dock objektiva kriterier för att bestämma dess storlek, vilket skapar osäkerhet. En trepartsarbetsgrupp har inrättats för att arbeta med en reform av hur minimilönen bestäms, men det finns fortfarande inte några klara riktlinjer eller kriterier som tar effekterna på sysselsättningen, de sociala förhållandena och konkurrenskraften med i beräkningen. På det hela taget är den sociala dialogen fortfarande svag.
- (13) Rumänien är bland de länder i unionen där risken för fattigdom eller socialt utanförskap är störst. Aktiva arbetsmarknadsåtgärder för människor på socialbidrag sätts in i mycket begränsad omfattning, särskilt på landsbygden. Det sociala referensindex, som sociala förmånsbelopp grundas på, uppdateras inte regelbundet mot bakgrund av den ekonomiska kontexten, vilket med tiden kan påverka hur väl förmånerna räcker till behoven. Lagen om minsta integrationsinkomst, som förväntas leda dels till att förmånerna riktas och räcker bättre, dels till att aktiva arbetsmarknadsåtgärder erbjuds låginkomsttagarna, har lämnats till parlamentet för antagande. Flera åtgärder i regeringens fattigdomsbekämpningspaket syftar dock till att tackla frågan med hjälp av ett helhetsgrepp (utbildning, hälsa, bostäder, social trygghet och transport).
- (14) Rumänien konfronteras fortfarande med utmaningar på utbildningsområdet. Flera strategier gäller livslångt lärande, yrkesutbildning, högre utbildning och andelen ungdomar med enbart grundskoleutbildning. Denna andel ligger fortfarande betydligt över EU-genomsnittet, bland annat till följd av betydande förseningar i genomförandet av den strategi som antogs 2015. Förebyggande program och stödundervisning förekommer sparsamt. Utsatta grupper såsom romer och barn från fattiga familjer konfronteras fortfarande med svårigheter när det gäller att få tillgång till och avsluta kvalitetsutbildning, särskilt på landsbygden. När det gäller förskoleverksamhet och barnomsorg har Rumänien vidtagit åtgärder för att hjälpa mindre gynnade barn att gå i förskola (3–6 år). Barnomsorg för barn i åldern 0–3 år förekommer fortfarande begränsat. Nyligen beslutad lagstiftning om utökad föräldraledighet i kombination med otillräckliga incitament att arbeta kan öka hindren för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Deltagande i gymnasial yrkesutbildning ligger över EU-genomsnittet, men den andel som hoppar av är fortfarande stor. Andelen personer med eftergymnasial utbildning ökar, men den högre utbildningens kvalitet och anpassning till arbetsmarknaden är begränsad. Få personer deltar i vuxenutbildning.
- (15) Hälsosituationen i Rumänien är dålig. Den förväntade livslängden ligger långt under EU-genomsnittet både för män och kvinnor. Tillgången till hälso- och sjukvård samt överanvändningen av sjukhusvård utgör fortfarande stora problem. Det utbredda systemet med betalningar under bordet inskränker utbudet av hälso- och sjukvård för låginkomsttagare. Rumänien har vidtagit åtgärder för att ge pensionärer med låga inkomster och människor i avlägsna och isolerade samhällen bättre tillgång till hälso- och sjukvård. Ett nätverk av social- och hälsoombudsmän är under uppbyggnad, och ett lagförslag om offentliga tjänster har lags fram. Att ge personer med funktionshinder alternativ till institutionsvård är fortfarande en utmaning.
- (16) Rumänien har vidtagit åtgärder för att avhjälpa problemet med att hälso- och sjukvårdssystemet är underfinansierat och använder offentliga medel ineffektivt. Reformerna inbegrep skuldsanering för hälso- och sjukvården, förbättrad hållbarhet för läkemedelskostnader, genomförande av internetlösningar för hälso- och sjukvård, bättre finansieringsmodell för hälso- och sjukvården, strategi för överföring av resurser från sjukhusvård till friskvård och primärvård samt centraliserad upphandling. Bristen på administrativ kapacitet fördröjer dock genomförandet av den nationella hälsostrategin för 2014–2020. Särskilt drabbas effektiviteten i hälso- och sjukvården av förseningar i anpassningen av sjukhusen och övergången från sjukhusvård till mer kostnadseffektiv öppenvård.

- (17) De största utvecklingskillnaderna i Rumänien finns mellan stads- och landsbygdsområden. Situationen när det gäller sysselsättning, sociala frågor, hälso- och sjukvård samt utbildning är sämre på landsbygden, och människor har mycket sämre tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård, grundläggande samhällstjänster samt offentliga tjänster på grund av att den administrativa kapaciteten på lokal nivå är liten och splittrad. Den socioekonomiska utvecklingen på landsbygden hålls vidare tillbaka av att transportinfrastrukturen är underutvecklad, offentliga och privata transporter förekommer sparsamt, kostnaderna för att pendla är höga och tillgången till bredband dålig. Det låga förädlingsvärdet i jordbruket och bristen på ekonomisk diversifiering på landsbygden hämmar vidare utvecklingen av en hållbar landsbygdsekonomi. En stor andel av arbetskraften på landsbygden arbetar i självförsörjande eller delvis självförsörjande jordbruksföretag förknippade med dold arbetslöshet eller oavlönat arbete inom familjen, låg produktivitet och fattigdom. Ett fattigdomsbekämpningspaket, som kommer att finansieras huvudsakligen med EU-medel, tar ett helhetsgrepp på fattigdomsfrågan, även på landsbygden. Det finns planer på att skapa tvärkompetenta arbetslag, som ska erbjuda mindre gynnade grupper ett integrerat utbud av tjänster, men de har ännu inte satts i verket.
- (18) En strategisk ram för reformen av den offentliga förvaltningen har varit i kraft sedan 2014, men genomförandet gick långsamt under 2015. Vissa viktiga initiativ för att öka öppenheten och effektiviteten i den offentliga förvaltningen antogs under 2016. Men förseningarna när det gäller att anta en allmän och öppen plan för förvaltning av mänskliga resurser, särskilt i fråga om rekrytering/anställning, bedömning, lönesättning, karriärutveckling för alla personalkategorier samt utbildning, skapar utrymme för godtycke vid viktiga förfaranden och beslut. Detta i kombination med instabila organisationsstrukturer inverkar negativt på den offentliga förvaltningens oberoende och professionalism samt, följdenligt, på dess ändamålsenlighet och effektivitet. Krångliga administrativa förfaranden, ett ineffektivt system för offentlig upphandling och utbredd korruption håller tillbaka utbudet av tjänster (även e-förvaltningstjänster) både till allmänheten och företagen. Sådant som strategisk planering, programbudgetering, samrådsförfaranden och evidensbaserat beslutsfattande underutnyttjas fortfarande. Problemen bromsar arbetet på viktiga reformer inom flera olika områden, inbegripet effektiv användning av tillgängliga EU-medel och annat finansieringsstöd.
- (19) Statsägda företag som dominerar viktiga ekonomiska sektorer tenderar att prestera sämre. De förekommer i synnerhet i viktiga infrastrukturbranscher, som svarar för 44 % av omsättningen och 77 % av sysselsättningen i energisektorn och 24 % respektive 28 % i transportsektorn. Regeringens undantagsförordning nr 109/2011 om styrning av statligt ägda företag gjordes om till lag den 10 maj 2016 genom ändringar som säkerställde bättre överensstämmelse med internationell bästa praxis. Rumänien har åter börjat anställa professionella företagsledare för att ersätta den tillfälliga ledningen i flera statligt ägda företag, men det har gått långsammare framåt än vad som först aviserades. Om de statsägda företagen kunde få att anta den årliga budgeten snabbare och att godkänna och offentliggöra granskade årsredovisningar, skulle detta gynna öppenhet och ansvarsskyldighet. En ny privatiseringslag är under beredning. Den kan emellertid innehålla bestämmelser som strider mot lagstiftningen om företagsstyrning. Det är i synnerhet oroväckande att den särskilda privatiseringsförvaltarens uppgifter ser ut att delvis sammanfalla med företagsledningens.
- (20) Trots de rättsliga institutionernas arbete med att angripa korruption på hög nivå förekommer korruption fortfarande i många ekonomiska sektorer och berör såväl tillsatta och förtroendevalda tjänstemän på alla förvaltningsnivåer som anställda i offentlig tjänst och i offentliga institutioner. Viktiga rättsliga reformer håller på att genomföras, men domstolarnas höga arbetsbelastning väcker fortsatt oro, liksom det finns betänkligheter inför deras förmåga att verkställa avgöranden på ett förutsägbart och korrekt sätt samt att motstå yttre påtryckningar. Inom ramen för samarbets- och kontrollmekanismen får Rumänien rekommendationer på områdena reform av rättsväsendet och kamp mot korruption. Dessa områden omfattas därför inte av de landsspecifika rekommendationerna för Rumänien.
- (21) Soliditeten i den finansiella sektorn har förbättrats. Men sektorn är fortfarande sårbar för inhemska rättsliga initiativ. Den nyligen antagna lagen om skuldavskrivning med retroaktiv tillämpning på befintliga lån, kan bli ett problem för flera kreditinstitut och leda till svagare långivning. Lagen kan innebära större risker för stabiliteten i den finansiella sektorn, med konsekvenser för hela ekonomin. Andra orosmoment som kan påverka bankerna negativt är förslaget att omvandla lån i utländsk valuta till lokal valuta och vissa domstolsbeslut om oskäliga villkor i låneavtal.
- (22) Otillräcklig eller otillförlitlig infrastruktur är bland de svåraste problemen för den som vill bedriva affärsverksamhet i Rumänien och ett hinder för handel och ekonomisk utveckling. Trots att situationen har

förbättrats något på senare tid hamnar Rumänien fortfarande på sista plats bland länderna i regionen i en rangordning efter upplevd kvalitet på infrastrukturen för transporter och kommunikationer. Väg- och motorvägsnätet är litet jämfört med grannländerna och i förhållande till landets storlek. Översiktsplanen för transportsektorn och den åtföljande järnvägsreformen har fått antagandet uppskjutet upprepade gånger.

- (23) De offentliga investeringarna har minskat sedan 2008 trots omfattande tillgång till finansiering, särskilt genom EU-medel. Denna trend bröts 2015, men de offentliga investeringarna förväntas minska från och med 2016 eftersom genomförandet av programmet för perioden 2014–2020 inte har inletts fullt ut och det inte finns tillräckligt med startklara projekt. Sedan en tid gör man i Rumänien ansträngningar för att stärka samarbetet mellan ministerierna, omorganisera de offentliga upphandlingssystemen och förbättra planeringen och genomförandet av investeringsprojekt. Detta till trots är beredningen av offentliga investeringsprojekt fortfarande otillräcklig och förblir mottaglig för yttre påverkan. Projekturvalet hämmas fortfarande av att det saknas såväl medellång och långsiktig planering som strategiska prioriteringar, av att man måste nå enighet med ett stort antal beslutsfattare, av att enheten för offentlig investeringsbedömning vid ministeriet för offentlig finansiering har begränsade verkställande befogenheter samt av att det saknas urvalskriterier i det nationella programmet för lokal utveckling.
- (24) Trots betydande framsteg när det gäller kostnadskonkurrenskraft och handelsresultat förblir Rumäniens icke kostnadsrelaterade konkurrenskraft en utmaning. Strukturella hinder hämmar övergången till en ekonomi med högre förädlingsvärde och begränsar Rumäniens förmåga att satsa på hållbar tillväxt. Krångliga administrativa förfaranden, instabila finans- och skattepolitiska åtgärder och ett svagt företagsklimat fortsätter att påverka investeringsbeslut negativt. Höga siffror för undandragen skatt och odeklarerat arbete drar ner skatteintäkterna och snedvrider ekonomin. Tillgången till finansiering för små och medelstora företag är fortfarande begränsad.
- (25) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Rumäniens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års ländrapport. Kommissionen har också bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Rumänien fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Rumänien utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–4 nedan.
- (26) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Rumänien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Begränsa avvikelserna från det medelfristiga budgetmålet för 2016 och uppnå en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på 0,5 % av BNP under 2017, såvida inte det medelfristiga budgetmålet kan uppnås med mindre ansträngning. Se till att det finanspolitiska regelverket tillämpas och ytterligare stärka skattemoral och skatteuppbörd. Se till att lagstiftningsinitiativ inte underminerar rättssäkerheten eller äventyrar den finansiella stabiliteten. Om nödvändigt, vidta åtgärder för att minska dessa risker.
2. Stärka den nationella arbetsförmedlingens tjänsteutbud till arbetsgivare och arbetssökande, särskilt genom att skräddarsy tjänster för de arbetssökandes profiler, att knyta dem bättre till socialt bistånd, bland annat socialtjänsten, och att söka upp oregistrerade ungdomar. I samråd med arbetsmarknadens parter, ange objektiva kriterier för hur minimilönen ska bestämmas. Vidta åtgärder för att motverka att elever lämnar skolan med enbart grundskoleutbildning och öka utbudet av kvalitetsutbildning, särskilt för romer. Anta lagen om jämställd pensionsålder för män och kvinnor.
3. Motverka betalningar under bordet i hälso- och sjukvården och öka tillgången på öppenvård. Stärka oberoendet och öppenheten i personalförvaltningen i den offentliga förvaltningen. Förenkla de administrativa förfarandena för företag och allmänheten. Stärka styrningen av statsägda företag.

(¹) Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

4. Förbättra tillgången till integrerade offentliga tjänster, bygga ut infrastruktur och främja ekonomisk diversifiering, särskilt på landsbygden. Anta och genomföra översiktsplanen för transportsektorn. Stärka prioritering och beredning vid offentliga investeringsprojekt.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Finlands nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Finlands stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/19)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Finland var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Finland, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Finland offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Finland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Finland har makroekonomiska obalanser. Det är särskilt viktigt att vidta åtgärder mot den försämring av den kostnadsrelaterade konkurrenskraften som skett under flera år, främst på grund av att lönerna under en längre period har ökat mer än produktiviteten, vilket ledde till en kraftig nedgång i bytesbalansen mellan 2008 och 2012. Analysen visade också att det fanns betydande risker på medellång och lång sikt för hållbarheten i de redan ansträngda offentliga finanserna.

- (3) Den 14 april 2016 lade Finland fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) I stabilitetsprogrammet för 2016 anges att den exceptionella flyktingströmmen kommer att få en betydande inverkan på budgeten och det lämnas även uppgifter som styrker dessa extra budgetkostnaders art och omfattning. Enligt kommissionen uppgick de aktuella extra utgifterna till 0,05 % av BNP 2015 och för närvarande beräknas de uppgå till 0,2 % av BNP 2016. Bestämmelserna i artiklarna 5.1 och 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97 gör det möjligt att ta hänsyn till dessa extra utgifter, eftersom flyktingströmmen är en ovanlig händelse som har stor inverkan på Finlands offentliga finanser och eftersom den finanspolitiska hållbarheten inte äventyras av att landet tillfälligt tillåts avvika från anpassningsbanan för att nå det medelfristiga budgetmålet. Den anpassningsbana som krävs för att nå det medelfristiga budgetmålet för 2015 har därför minskats med beaktande av dessa kostnader. En slutlig bedömning för 2016, även av de belopp som undantaget gäller, kommer att göras våren 2017 på grundval av de uppgifter som tillhandahålls av de finska myndigheterna.
- (6) Finland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Den 18 maj 2016 utarbetade kommissionen en rapport enligt artikel 126.3 i EUF-fördraget eftersom Finlands offentliga skuld år 2015 överskred referensvärdet 60 % av BNP. Slutsatsen av analysen var att skuldkriteriet bör anses vara uppfyllt. I stabilitetsprogrammet för 2016 förutser regeringen en förbättring av det totala budgetsaldot till -2,5 % av BNP under 2016 och till -1,3 % under 2020. Enligt regeringen kommer det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP – att nås senast 2019. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten nå en topp på 67,4 % av BNP under 2019 och därefter minska till 67,2 % av BNP under 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. De åtgärder som krävs för att det medelfristiga budgetmålet ska nås senast 2019 har inte beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det risk för en viss avvikelse från den rekommenderade anpassningen 2016. Slutsatsen för 2016 skulle inte ändras om den exceptionella flyktingströmmens inverkan på budgeten räknas bort. Om det inte görs några politiska förändringar finns det risk för en betydande avvikelse från den rekommenderade anpassningen under 2017. Den offentliga skuldkvoten beräknas fortsätta öka och nå 66,9 % under 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Finland inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnaden 2016 och 2017.
- (7) Eftersom befolkningen åldras och arbetskraften minskar beräknas utgifterna för pensioner samt vård och omsorg öka från 23,1 % 2013 till 26,9 % av BNP fram till 2030. I januari 2016 antog Finland en pensionsreform som innebär att den lagstadgade pensionsåldern knyts till förändringarna i förväntad livslängd från och med 2027.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

Social- och hälsovårdstjänsterna tillhandahålls av kommunerna och utgör 10 % av BNP. Utan en reform av systemet kommer dessa utgifter enligt prognosen att öka med 2,4 % årligen i nominella termer och deras andel av BNP kommer att bli större. Huvuddragen i en långtgående förvaltningsreform och strukturreform inom social- och hälsovården har godkänts. Ett av de viktigaste målen med reformen är att minska hållbarhetsunderskottet med 3 miljarder euro på lång sikt genom bättre kontroll av kostnaderna. Detta ska uppnås genom att tjänsterna integreras och större enheter ges ansvar för ordnandet av dem och genom digitalisering. Alla närmare detaljer återstår att diskutera och en plan för förändringsledning måste läggas fram för att reformen ska kunna genomföras från och med 2019 som planerat. Regeringen har meddelat att åtgärder för genomförande av reformen kommer att läggas fram i slutet av 2016. Reformens omfattning och den snäva tidsplanen gör att genomförandet kommer att bli en utmaning. Det är därför viktigt att lagstiftningsförslagen kan antas snabbt.

- (8) För att Finland ska återfå sin konkurrenskraft måste arbetsmarknadens funktion förbättras i flera avseenden. Sammantaget har löneökningarna varit måttliga efter en central löneuppgörelse i slutet av 2013. Till följd av avtalet gick den årliga ökningen av avtalslönerna ned från 1,3 % under det sista kvartalet 2013 till 0,5 % under det fjärde kvartalet 2015. I juni 2015 kom arbetsmarknadens parter överens om att förlänga avtalet till 2016. Arbetsproduktivitetsens tillväxt har dock inte återhämtat sig och därför beräknas de nominella enhetsarbetskostnaderna öka, om än i långsammare takt. Förhandlingar har förts för att återställa den kostnadsrelaterade konkurrenskraften. Ett konkurrenskraftsavtal ingicks av arbetsmarknadens parter den 29 februari 2016. Avtalet måste omsättas i branschvisa avtal innan det kan börja tillämpas. Konkurrenskraftsavtalet kommer att kompletteras med åtgärder som arbetsmarknadens parter enas om för att skapa större flexibilitet på arbetsmarknaden och en ny modell för löneökningar där lönerna i de branscher som utsätts för konkurrens utifrån blir riktgivande för lönerna i andra branscher. Det är viktigt att arbetsmarknadsåtgärderna genomförs på ett sätt som till fullo respekterar arbetsmarknadsparternas roll.
- (9) På grund av att befolkningen i arbetsför ålder minskar är det viktigt att öka arbetskraftsdeltagandet. Fortsatta åtgärder måste vidtas för att integrera äldre arbetstagare, unga, långtidsarbetslösa och lågutbildade på arbetsmarknaden. Sysselsättningsgraden har sjunkit med mer än två procentenheter från den topp på 70,6 % som nåddes 2008, före krisen, till 68,5 % 2015, medan arbetslösheten har ökat från 6,4 % till 9,4 %. Sysselsättningen bland äldre har successivt förbättrats, men utökade arbetslöshetsförmåner för äldre arbetstagare fram till pensionsåldern ger fortfarande vissa möjligheter till tidigt utträde från arbetsmarknaden ("arbetslöshetstunneln"), och om dessa möjligheter inte begränsas kan de eventuellt hämma de positiva effekterna av den pensionsreform som antogs 2016. Effekterna på den föregående pensionsreformen av arbetslöshetstunnelns förändrade parametrar kommer att ses över under 2019. Långtidsarbetslösheten ökade betydligt mellan 2008 och 2014, från 1,2 % till 1,9 % av den totala arbetskraften, trots att många av de långtidsarbetslösa så småningom försvinner ur arbetskraften. Ungdomsarbetslösheten ökade till 22,4 % under 2015. Nedgången på arbetsmarknaden slår hårdast mot lågutbildade personer. En nedskärning av budgeten för aktiva arbetsmarknadsåtgärder vid en tidpunkt då det finns ett allt större behov av sådana åtgärder skulle kunna skada möjligheterna för dessa grupper att återgå till arbete. När det gäller aktivering kan det komplicerade bidragssystemet med olika typer av ersättningar leda till betydande bidrags- och låglönefallor. Åtgärder för att motverka dessa fallor och skapa positiva incitament att ta ett arbete, till exempel att man utökar möjligheterna att kombinera arbete och bidrag, är särskilt viktiga med tanke på nedskärningarna i budgeten för aktiva arbetsmarknadsåtgärder. Det relativt stora antalet migranter och flyktingar som anländer till Finland 2015 kan komma att motverka effekterna av en åldrande befolkning, men detta förutsätter att de framgångsrikt integreras på arbetsmarknaden och i utbildningssystemet. Det finns problem med matchningen på arbetsmarknaden, delvis på grund av strukturella förändringar i ekonomin, eftersom nya arbetstillfällen skapas i andra geografiska områden och branscher än i dem där arbetstillfällen gått förlorade. Det behövs också åtgärder för att bygga fler bostäder till överkomligt pris i huvudstadsregionen och effektiva strategier för att hjälpa människor att uppdatera sin kompetens och hitta arbete.
- (10) Företagsklimatet i Finland är minst lika bra som i andra utvecklade ekonomier. Bristande konkurrens, särskilt när det gäller tjänster som huvudsakligen riktas till den inhemska marknaden, såsom detaljhandel och transporttjänster, påverkar dock den finska ekonomins sammanlagda konkurrenskraft. Enligt företagen utgör de alltför omfattande regelkraven ett hinder för tillväxt och konkurrens på vissa marknader. För att företagande och investeringar ska främjas måste orimliga krav avlägsnas. Inom detaljhandeln kommer reformen av plan- och byggreglerna att ge större flexibilitet i fråga om butikernas storlek och läge. En omstrukturering pågår inom den sektor som är exponerad för internationell handel och utveckling av nya marknader, produkter och tjänster, i synnerhet sådana som har ett högt mervärde, skulle gynna den. För att underlätta strukturomvandlingarna

skulle det behövas en politik som stöder företagsexpansion, internationalisering och innovation. Ändringar av lagstiftningen antogs hösten 2015, men de flesta av dem beräknas kunna genomföras först mellan 2016 och 2018. Enligt regeringen kommer ytterligare strukturreformer att genomföras för att öka konkurrensen på marknaden.

- (11) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Finlands ekonomiska politik och redogjort för denna i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Finland fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Finland utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3.
- (12) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (13) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 2 och 3 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Finland att under 2016–2017 vidta följande åtgärder:

1. Uppnå en årlig finanspolitisk korrigerings på minst 0,5 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet under 2016 och på 0,6 % av BNP under 2017. Använda eventuella oförutsedda intäkter till att minska den offentliga skuldkvoten. Se till att förvaltningsreformen antas och genomförs utan dröjsmål, för att åstadkomma mer kostnadseffektiva social- och hälsovårdstjänster.
2. Se till, med respekt för arbetsmarknadsparternas roll, att lönebildningssystemet gynnar lokala löneförhandlingar och avlägsnar stelhet, så att det bidrar till den kostnadsrelaterade konkurrenskraften och en mer exportindustristyr modell för lönebildning. Öka incitamenten att ta emot arbete och se till att det erbjuds riktade och tillräckliga aktiva arbetsmarknadsåtgärder, även för personer med invandrarbakgrund. Vidta åtgärder för att minska regionala skillnader och kompetensglapp.
3. Vidta fler åtgärder för att öka konkurrensen i tjänstesektorn, även inom detaljhandeln. Främja företagande och investeringar, bland annat genom att minska administrativa bördor och regleringsbördor, för att främja tillväxten av produktion med högt mervärde.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Lettlands nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Lettlands stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/20)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾ även rapporten om förvarningsmekanismen, där Lettland konstaterades vara en av de medlemsstater som inte skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Lettland, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Lettland offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Lettland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 14 april 2016 lade Lettland fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) I stabilitetsprogrammet 2016 efterfrågade Lettland en tillfällig avvikelse på 0,5 % av BNP från den nödvändiga anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet 2017 för att ta hänsyn till inverkan av viktiga struktur-reformer med positiv effekt på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet, särskilt den pågående hälso- och sjukvårdsreformen på grundval av hälso- och sjukvårdsstrategin för 2014–2020. Reformens innehåll beskrivs i korthet i stabilitetsprogrammet. Målsättningen är att öka den offentliga finansieringen av hälso- och sjukvårdssektorn till 4 % av BNP fram till 2020 från 3 % av BNP 2015. När reformen har genomförts helt räknar man med att sysselsättningen ska ha ökat med 0,6 % och BNP med 2,2 % 2023, något som kommer att inverka positivt på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Den positiva effekten på tillväxten och på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet bedöms vara rimliga. Lettland kan för närvarande anses uppfylla kraven för den efterfrågade tillfälliga avvikelsen 2017, på villkor att landet genomför de överenskomna reformerna på lämpligt sätt, något som kommer att följas upp under den europeiska planeringsterminen. Den tillfälliga avvikelens storlek betingas dock av hur väl man lyckas med att uppnå det lägsta riktmärket (dvs. ett strukturellt underskott på 1,7 % av BNP). Så kommissionens vårprognos 2016 tyder på att det finns rum för en extra tillfällig avvikelse på 0,1 % av BNP 2017.
- (6) Lettland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I stabilitetsprogrammet 2016 planerar regeringen en successiv förbättring av det totala saldot till 0,5 % av BNP 2019. Den planerade anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 1 % av BNP – tar hänsyn till den efterfrågade avvikelserna knuten till den strukturella pensionsreformen 2017 och 2018 och till den viktiga strukturreformen i hälso- och sjukvårdssektorn under 2017–2019. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten stiga till 40 % 2016 och därefter falla till 38 % 2018. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt. Men de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 tyder den övergripande bedömningen på en risk för viss avvikelse 2016 och, om politiken förblir oförändrad, under 2016 och 2017 betraktade tillsammans. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Lettland i stort sett kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Ytterligare åtgärder kommer dock att krävas för att säkerställa efterlevnad 2016.
- (7) Tillgången på arbetskraft krymper på grund av att befolkningen i arbetsför ålder minskar, och löneökningarna överstiger produktivitetstillväxten, vilket hotar konkurrenskraften. Åtgärder för att öka anställbarhet och förbättra humankapitalet är därför nödvändiga för att stödja konkurrenskraften.
- (8) Den andel av Lettlands befolkning som riskerar fattigdom och är i socialt utanförskap är bland de största i EU. Förberedande arbete pågår för att införa en minimiinkomst, men det är osäkert om planerna blir verklighet och den allmänna tillämpningen är på väg att kringskäras på grund av kostnaderna för staten. Vidare är det sociala biståndet inte tillräckligt stort, och situationen har inte blivit bättre sedan 2009, vilket gör det svårt att minska fattigdomen på ett verksam sätt. Minimiumkomstreformen förväntas minska den nuvarande fragmenteringen av det sociala biståndet och skapa incitament för sysselsättning.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (9) Aktiveringsinsatserna har fortfarande liten täckning, särskilt när det gäller de långtidsarbetslösa. Detta i kombination med ohälsa och otillräckligt stöd från socialtjänsten försvårar de drabbades återinträde på arbetsmarknaden. Ett större utbud av aktiveringsåtgärder skulle öka sysselsättningen.
- (10) Liten offentlig finansiering av hälso- och sjukvården, inneboende strukturella svagheter, hög egen kostnad för den vårdsökande och dålig kostnadseffektivitet innebär att en stor del av befolkningen har icke tillgodosedda vårdbehov. I hälso- och sjukvården har svåra medicinska fall prioriterats, medan ekonomisk åtstramning inneburit neddragningar för allmänvården.
- (11) Lettland har visserligen gjort framsteg när det gäller att reformera systemet för högre utbildning, t.ex. genom att ge incitament som belönar kvalitet och upprätta ett oberoende system för ackreditering, men de yrkesinriktade utbildningarna behöver bli bättre. Det behövs särskilt en reform av läroplanerna och ett regelverk för arbetsplatsförlagt lärande, så att programmen blir bättre och kan ta emot fler. Arbetsmarknadens parter kan spela en roll i utvecklingen av lärlingsprogrammen, vilket föreslås i yrkesutbildningslagen.
- (12) Investeringar hämmas av problem på innovationsområdet, brister i villkoren för företagande och den minskande arbetskraften. Bristande innovationskraft och en splittrad forskningsbas hindrar Lettland från att snabbt och effektivt gå vidare mot kunskapsintensivare verksamheter med bättre förädlingsvärde. Dåligt skydd för investerare vid konkurser i kombination med ineffektivitet i den offentliga förvaltningen håller ytterligare tillbaka investeringsviljan.
- (13) Regeringen har vidtagit åtgärder för att minska den nuvarande splittringen i offentlig forskning, förbättra kvaliteten och öka näringslivets innovationskapacitet. Trots framsteg ligger fortfarande både de offentliga och de privata investeringarna i forskning och innovation på en mycket låg nivå jämfört med EU-genomsnittet. Konsolideringen av forskningsbasen måste fortsätta och genomföras tillsammans med en ökning av antalet forskare och av kvaliteten på forskningen. Ett fullständigt genomförande av de reformer som grundar sig på strategin för smart specialisering och ett fullständigt utnyttjande av samtliga befintliga politiska instrument skulle ge privata investerare incitament att satsa på innovation.
- (14) Regelverket vid insolvens uppfattas av företagen som ett hinder för investeringar, eftersom återbetalningsgraden är låg och konkursförvaltare kontrolleras mycket lite.
- (15) Lettland har sjösatt flera framgångsrika initiativ för att förbättra rättssystemets effektivitet och kvalitet. Det system som ska förhindra tjänsteutövning när offentliga tjänstemän har intressekonflikter har fördelen att vara heltäckande, men är komplicerat och stelbent och sätter formell regeltillämpning framför individuell bedömning av enskilda fall. Vidare har byrån för bekämpande och förebyggande av korrupcion försvagats genom interna konflikter, något som bringat den ur balans och undergrävt allmänhetens förtroende för verksamheten och för dess vilja att ge prioritet åt iögonfallande ärenden.
- (16) Allmän ineffektivitet i den offentliga förvaltningen, som till relativt stor del beror på hög personalomsättning, förseningar i reformen av den offentliga förvaltningen och svag projektledning inverkar inte positivt på investeringsklimatet. Lönerna i den offentliga sektorn är inte på lämpligt sätt kopplade till arbetsuppgifterna.
- (17) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Lettlands ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Lettland fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Lettland utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.
- (18) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1.

(¹) Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Lettland att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Se till att avvikelsen från anpassningsbanan mot det medelfristiga budgetmålet 2016 och 2017 stannar inom undantaget kopplat till den strukturella pensionsreformen och den stora strukturreformen på hälso- och sjukvårdsområdet. Minska skattekillen för låginkomsttagare genom att utnyttja tillväxtvänlig skatteväxling mot miljö- och fastighetskatter och förbättra skattemoralen.
2. Se till att det sociala biståndet är tillräckligt stort och öka de insatser som hjälper mottagarna att hitta och behålla arbeten, bland annat genom att ge aktiveringsinsatser ökad täckning. Påskynda reformen av läroplanerna för yrkesutbildning, tillsammans med arbetsmarknadens parter fastställa ett regelverk för arbetsplatsförlagt lärande och öka utbudet. Förbättra tillgänglighet, kvalitet och kostnadseffektivitet i hälso- och sjukvården.
3. Fortsätta konsolideringen av forskningsinstitutionerna och ge incitament för privata investeringar i innovation. Stärka det system som förebygger intressekonflikter och inrätta ett gemensamt regelverk för alla offentliganställda. Kräva större ansvarsskyldighet för konkursförvaltare och underkasta dem hårdare offentlig kontroll.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Danmarks nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Danmarks konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/21)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾ även rapporten om förvarningsmekanismen, där Danmark konstaterades vara en av de medlemsstater som inte skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten för Danmark 2016 offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Danmark hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (3) Den 26 april 2016 lade Danmark fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306 23.11.2011, s. 25).

nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.

- (5) Danmark omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Enligt konvergensprogrammet för 2016 planerar regeringen en förbättring av budgetsaldot med målet att nå en budget i balans 2020. Det medelfristiga budgetmålet, dvs. ett underskott på 0,5 % av BNP i strukturella termer, väntas nås 2016. Enligt konvergensprogrammet väntas den offentliga skuldkvoten uppgå till 35,1 % av BNP vid 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. På grundval av kommissionens vårprognos 2016 väntas Danmark göra den rekommenderade finanspolitiska korrigeringen 2016 och 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Danmark kan väntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (6) En förutsättning för hållbar tillväxt i Danmark är att arbetskraftsutbudet kan garanteras då befolkningen åldras. På senare år har det gjorts en rad omfattande arbetsmarknadsreformer som framför allt ska öka incitamenten att arbeta och effektivisera de aktiva arbetsmarknadsåtgärderna. Dessa reformer kan bidra till att Danmark kan nå sina Europa 2020-mål för sysselsättningen och till att göra den danska välfärdsmodellen mer hållbar. Men det nationella Europa 2020-målet för social inkludering – att minska antalet människor som lever i hushåll med mycket låg arbetsintensitet – är långt ifrån uppnått. Inkludering på arbetsmarknaden och förbättrad anställbarhet i mindre gynnande grupper är fortfarande ett problem. Det gäller särskilt personer med utomeuropeisk bakgrund, även de som har bott i Danmark en lång tid, och ungdomar med låg utbildningsnivå. De åtgärder för integration på arbetsmarknaden som man 2016 enades om i trepartsförhandlingarna kan förbättra läget för nyanlända flyktingar och migranter. Men det bör ändå vidtas fler åtgärder för att effektivare inkludera andra marginaliserade grupper på arbetsmarknaden.
- (7) För att behålla den relativt sett höga nivån på den danska välfärden är det nödvändigt att produktiviteten fortsätter att öka. Men produktivitetstillväxten har varit trög de senaste två årtiondena. En av de bidragande faktorerna till detta är bristen på konkurrens i den inhemska tjänstesektorn, särskilt inom detaljhandeln och byggsektorn. Därför måste Danmark satsa mer på att öka produktiviteten i byggsektorn genom att få bort hinder och se till att de tillståndssystem som anses vara nödvändiga också är proportionerliga. Landet måste också lätta på restriktionerna för etableringar inom detaljhandeln, framför allt genom att genomföra regeringens reformplaner.
- (8) Den totala investeringsnivån i Danmark har varit låg sedan den ekonomiska krisen då de privata investeringarna föll kraftigt. Detta avspeglas till viss del i improduktivt kapital i företagssektorn och låga bostadsinvesteringar efter att bostadsbubblan sprack. Högre investeringar skulle hjälpa Danmark att stärka den ekonomiska tillväxten och förbättra produktiviteten. Hinder för investeringar har identifierats i tjänstesektorn och inom forskningen. Detaljhandeln och byggsektorn har hinder för inträde som i sin tur påverkar konkurrensen och produktivitetstillväxten. Satsningar på att omvandla universitetens forskningsresultat till företagsinnovationer kan stärkas.
- (9) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Danmarks ekonomiska politik och redogjort för den i 2016 års landsrapport. Den har bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Danmark har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Danmark utan också i vilken mån EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet av att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1 och 2 nedan.
- (10) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat Danmarks konvergensprogram, och dess yttrande⁽²⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Danmark att 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Respektera det medelfristiga budgetmålet under 2016 och åstadkomma en årlig finanspolitisk korrigerings på 0,25 % av BNP på väg mot det medelfristiga budgetmålet 2017.
2. Stärka produktiviteten och den privata sektorns investeringar genom att öka konkurrensen i den inhemska tjänstesektorn, särskilt genom att underlätta tillträdet till marknaden inom detaljhandeln och byggsektorn. Främja samarbetet mellan näringslivet och universiteten.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Sloveniens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Sloveniens stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/22)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Slovenien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Slovenien, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Slovenien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Slovenien hade lyckats genomföra de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

och uppnå sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Slovenien har makroekonomiska obalanser. Brister i banksektorn, skuldsättningen i företagssektorn, bristen på investeringar och långsiktiga finanspolitiska risker utgör sårbarheter som måste åtgärdas. Förtroendet har återvänt till Sloveniens banksektor. Kredit tillväxten är dock fortfarande negativ och andelen nödlidande lån relativt stor. Det är mycket viktigt att Slovenien tar itu med de hot mot den finanspolitiska hållbarheten som kommer från den ökade belastningen på landets hälso- och sjukvårdssystem och pensionssystem, samt att det minskar den ökade statsskulden. Dessutom krävs det att man ytterligare minskar hindren för investeringar, särskilt inom offentlig förvaltning. Arbetsmarknadens parter behöver bli mer involverade i utformningen av politiken och genomförandet av strukturreformer, särskilt när det gäller pensioner, hälso- och sjukvård, långvarig vård och omsorg samt arbetsmarknaden.

- (3) Den 15 april 2016 lade Slovenien fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning.
- (5) I Sloveniens stabilitetsprogram för 2016 konstateras det att den exceptionella flyktingströmmen kommer att få betydande inverkan på budgeten och det ges även tillräckliga belägg för dessa extra budgetkostnaders art och omfattning. Enligt kommissionen uppgick de extra stödberättigande utgifterna till 0,06 % av BNP 2015 och beräknas för närvarande uppgå till 0,07 % av BNP 2016. Bestämmelserna i artiklarna 5.1 och 6.3 i förordning (EG) nr 1466/97 gör det möjligt att ta hänsyn till dessa extra utgifter, eftersom flyktingströmmen är en ovanlig händelse som har stor inverkan på Sloveniens offentliga finanser och eftersom den finanspolitiska hållbarheten inte äventyras av att medlemsstaten tillfälligt tillåts avvika från anpassningsbanan för att nå det medelfristiga budgetmålet. Bestämmelsen var inte tillämplig för 2015 eftersom Slovenien då omfattades av förfarandet vid alltför stora underskott, men under våren 2017 kommer man att göra en slutlig bedömning av år 2016 på grundval av uppgifter som tillhandahålls av de slovenska myndigheterna.
- (6) Efter upphävandet av förfarandet vid alltför stora underskott omfattas Slovenien av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och av övergångsreglerna för skuldkriteriet. I stabilitetsprogrammet för 2016 planerar regeringen en successiv förbättring av det totala saldot från 2,2 % år 2016 till 0,4 % av BNP år 2019. Det medelfristiga budgetmålet – en balanserad budget i strukturella termer, vilket inte uppfyller kraven i stabilitets- och tillväxtpakten – beräknas uppnås 2020, efter programperiodens slut. Det omberäknade strukturella saldot⁽²⁾ tyder dock på ett strukturellt underskott på 1,2 % av BNP under 2019. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten minska till 80,2 % av BNP under 2016 och sedan fortsätta att falla till 73,8 % 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt. Men de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har inte beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas Sloveniens produktionsgap 2017 till 1,8 % av BNP, medan den potentiella tillväxten beräknas till 1,1 % och den faktiska BNP-tillväxten till 2,3 % av BNP. På denna grund bedöms Slovenien ha ”goda tider” 2017, vilket kräver en strukturell anpassning på 1 % av BNP. Det finns dock en betydande osäkerhet kring beräkningen av den potentiella tillväxten och produktionsgapet i just Sloveniens fall, på grund av den speciella situationen på arbetsmarknaden, den särskilt stora ekonomiska nedgången 2008–2013 och de strukturreformer som genomförs. Alternativa beräkningar av produktionsgapet som täcker en längre

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldot, omräknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i stabilitetsprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

tidsperiod och som avspeglar den pågående översynen av beräkningsmetoden tyder på en jämnare utveckling av produktionsgapet i Slovenien, vilket skulle betyda att det är förhastat att dra slutsatsen om goda tider för Sloveniens ekonomi 2017. I det nuvarande läget verkar det därför lämpligare att kräva en strukturanpassning 2017 som i normala tider. Det verkar finnas risk för en viss avvikelse från den rekommenderade anpassningen mot det medelfristiga målet under 2016 och, om politiken förblir oförändrad, en risk för stor avvikelse under 2017. Slutsatsen för 2016 skulle inte ändras om den exceptionella flyktingströmmens inverkan på budgeten räknas bort. Enligt prognoserna kommer Slovenien att följa övergångsreglerna för skuldkriteriet 2016 och i stort uppfylla dem 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Slovenien inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad 2016 och 2017.

- (7) Det slovenska parlamentet antog lagen om finanspolitiska regler i juli 2015. Det oberoende finanspolitiska råd som ska övervaka lagens genomförande har dock ännu inte inrättats. Man har inte heller gjort den översyn av lagen om offentliga finanser som behövs för att lagen om finanspolitiska regler ska kunna tillämpas fullt ut och som syftar till införandet av regler om flerårig budgetering.
- (8) Den stora offentliga skulden, som ligger gott och väl över 60 % av BNP, gör Slovenien sårbart vid negativa effekter på den nominella tillväxten och på räntenivåerna. Samtidigt åldras Sloveniens befolkning snabbare än befolkningen i de flesta andra medlemsstaterna. Slovenien står inför stora risker när det gäller den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna eftersom landet har den högsta indikatorn av alla medlemsstater för det långsiktiga hållbarhetsgapet, vilket beror på den förväntade ökningen av offentliga utgifter för pensioner samt utgifter för hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg. De förväntade offentliga utgifterna för pensioner är högst bland medlemsstaterna och kommer enligt beräkningarna att öka från 11,8 % år 2013 till 15,3 % av BNP år 2060. Försörjningskvoten för äldre förväntas mer än fördubblas mellan 2013 och 2060, vilket innebär stora belastningar på pensionssystemen. Förväntade implicita skuldåtaganden i samband med kostnaderna för den åldrande befolkningen avspeglar de långsiktiga utmaningarna med åldrandet. Dessutom kan man förvänta sig problem i framtiden när pensionen inte räcker till för arbetstagare med otillräcklig tid i arbetslivet, eftersom allt fler människor har ett ofullständigt eller kort yrkesliv beroende på att de gjort ett sent inträde på arbetsmarknaden, att de haft oregelbundna anställningar och att de har betalat låga avgifter. En vitbok om pensioner offentliggjordes i april 2016 och kommer att ligga till grund för ett omfattande offentligt samråd. Resultaten från samrådet ska användas vid en ny pensionsreform som ska antas under innevarande mandatperiod, och arbetet ska inledas skyndsamt med ett avtal med arbetsmarknadens parter om viktiga delar av reformen, nämligen pensionsålder, pensionernas storlek, indexreglering samt optimering av den andra pensionspelaren.
- (9) De offentliga utgifterna för långvarig vård och omsorg förväntas mer än fördubblas till 2060 på grund av den åldrande befolkningen. Det utgör en betydande finanspolitisk utmaning för Slovenien. Andelen av befolkningen som är 80 år och äldre förväntas tredubblas, från 4,6 % 2013 till 12,4 % 2060. Mellan 2003 och 2013 ökade de sammanlagda utgifterna för långvarig vård och omsorg med 85 %, och de privata utgifterna ökade snabbare än de offentliga utgifterna. Det finns inte något integrerat system för långvarig vård och omsorg i Slovenien. Sloveniens utgifter fokuseras främst på formella vårdförmåner, och största delen går till institutionsvård snarare än vård i hemmet, även om båda vårdformerna ligger under EU-genomsnittet. Det finns stora möjligheter att öka kostnadseffektiviteten i vårdsystemet genom bättre prövning av vårdbehovet i primärvården, en övergång från sjukhusvård till öppenvård, ökad effektivitet och bättre förvaltning vid sjukhusen, bättre kontrakts- och betalningsprocesser för hälso- och sjukvårdstjänster, bättre kostnadsuppgifter för anpassning av importerade diagnosrelaterade grupper samt ytterligare utveckling av ett kvalitetsövervakningssystem. Andelen gemensam upphandling är låg och det viktigaste tilldelningskriteriet är låg kostnad. En omfattande översyn av hälso- och sjukvårdssystemet har gjorts och resolutionen om den nationella hälso- och sjukvårdsplanen 2016–2025 antogs av regeringen i slutet av 2015 och av parlamentet i mars 2016. Resolutionen utgör en strategisk plan för utvecklingen av hälso- och sjukvårdssystemet. Vissa åtgärder genomförs redan, medan förslag till andra centrala bindande genomförandeåtgärder håller på att utarbetas och har ännu inte lagts fram. Det är inte heller klart om reformen kommer att omfatta centrala frågor som system för inbyggda automatiska stabilisatorer som skulle dämpa inkomstfluktuationer över konjunkturcykeln eller tillgång till och kvaliteten hos de tjänster som tillhandahålls. Antagandet av lagen om långvarig vård och omsorg och sjukförsäkringslagen har skjutits upp gång på gång, och enligt de nuvarande planerna verkar det optimistiskt att lagarna ska antas under andra hälften av 2016.
- (10) Arbetsmarknaden förbättras undan för undan och de sociala förhållandena har stabiliserats. Betydligt fler arbetstillfällen skapas och arbetslösheten sjunker. Äldre och lågutbildade arbetstagaras deltagande på arbetsmarknaden är dock fortfarande en utmaning. Långtidsarbetslösheten utgör fortfarande mer än hälften av all arbetslöshet, och de flesta långtidsarbetslösa är lågutbildade eller äldre än 50 år. Riktlinjerna för aktiva arbetsmarknadsåtgärder 2016–2020 utgör en fortsättning på den strategi som använts hittills, medan utgifterna

på området fortfarande är låga. Tillfälliga undantag från arbetsgivaravgifterna för nyanställda äldre än 55 år antogs i november 2015. Ytterligare åtgärder för att förlänga arbetslivet, inklusive för att anpassa arbetsmiljön, vilket är relevant också för pensionssystemets hållbarhet, ska enligt planerna läggas fram 2016. Löneökningarna höll jämn takt med produktivitetsökningarna och fortsatte att gynna den externa konkurrenskraften. I november 2015 antog parlamentet ett lagförslag som lagts fram av fackföreningarna som innebar att vissa typer av bonusar inte längre ingår när man beräknar minimilönen. Detta ledde till att arbetsgivarorganisationerna drog sig ur överenskommelsen mellan arbetsmarknadens parter, vilket försvagade den sociala dialogen betydligt.

- (11) Framsteg har gjorts för att sanera nödlidande lån, även om de fortfarande ligger på en hög nivå jämfört med före krisen. Slovenien har genomfört flera åtgärder för att förbättra banksektorns hållbarhet. Där ingår att stärka bankernas kapacitet att sanera lån och att införa specifika mål för minskningen av nödlidande lån. Slovenien har också vidtagit flera åtgärder för att hantera kreditrisker. Positiva resultat förväntas till mitten av 2016. Avveckling av nödlidande lån och hantering av kreditrisker är dock fortfarande prioriterat på kort sikt. Den driftsmässiga och finansiella omstruktureringen av större företag har avslutats och övergripande omstrukturingsavtal övervakas kontinuerligt. Verksamheten i förvaltningsbolaget för banktillgångar (Bank Asset Management Company, BAMC) är i full gång och dess strategi för 2017–2022 har fastställts. BAMC har gjort framsteg när det gäller att sanera sin låneportfölj, men en betydande risk kvarstår för de offentliga finansernas hållbarhet. År 2015 var dess bidrag till BNP en procentenhet av det offentliga underskottet på 2,9 %. Tillsynen över BAMC:s verksamhet verkar vara otillräcklig eftersom myndigheterna gjorde en grov underskattning av BAMC:s underskott 2015 med 0,7 % av BNP, och dessutom inte verkade medvetna om omfattningen av BAMC:s avskrivningar. Det finns också ytterligare skuldsaneringsverktyg. Efter att ha gjort betydande framsteg med omstruktureringen av storföretagen har Slovenien inlett en omstrukturering av flera små och medelstora företag. Bankerna håller för närvarande på att genomföra riktlinjerna för omstrukturering av små och medelstora företag. Framsteg har gjorts för att förbättra tillgången till finansiering för små och medelstora företag och mikroföretag. Tillgången till alternativa finansieringskällor, t.ex. riskkapital, är dock fortfarande begränsad. Småföretagen är fortfarande alltför beroende av bankernas utlåning trots den ökade tillgången till skuld- och aktieinstrument på marknaden. Det segmentet är därför väldigt sårbart för utvecklingen på kreditmarknaden.
- (12) Investeringsstillväxten har dämpats på senare år, vilket begränsar Sloveniens ekonomiska resultat och framtida tillväxt. De privata investeringarna minskade kraftigt under den ekonomiska krisen och sedan dess har deras andel av BNP fortsatt att minska. De offentliga investeringarna är starkt beroende av dynamiken i EU-fonderna, och det behövs därför mer produktiva investeringar för att stimulera och främja den ekonomiska tillväxten. De utländska direktinvesteringarna i Slovenien har ökat betydligt det två senaste åren, huvudsakligen beroende på ökade privatiseringssträvanden. Sloveniens företagsklimat påverkas dock fortfarande negativt av den pågående skuldminskningen och en stor administrativ börda, särskilt när det gäller byggande, fysisk planering och efterlevnad av skattelagstiftningen, men också av stränga bestämmelser när det gäller tillträde till och utövande av reglerade yrken, vilket hindrar inflödet av investeringar. För att det ska bli lättare att göra affärer i Slovenien behöver man öka företagets förtroende och ytterligare effektivisera den offentliga förvaltningen och minska den byråkrati som kommer från ett stort antal lagar och föreskrifter, och många ändringar av lagarna. Ungefär hälften av de åtgärder för att minska byråkratin som anges i regeringens samlade dokument har redan genomförts, men några viktiga åtgärder, särskilt vad gäller bygglov och fysisk planering, har blivit försenade.
- (13) Den strategi för att utveckla den offentliga förvaltningen 2015–2020, som antogs som en del av Sloveniens åtgärder för att uppfylla förhandskraven för att få tillgång till EU:s struktur- och investeringsfonder 2014–2020, omfattar flera olika politikområden vilket gör det viktigt med samordning mellan olika ministerier om strategin ska kunna genomföras korrekt och i tid. I februari 2016 antog regeringen sin andra interimrapport om genomförandet av programmet för nolltolerans mot korruption. Vissa framsteg har gjorts i genomförandet, men vissa av åtgärderna inom programmet (gemensam offentlig upphandling inom hälso- och sjukvård, granskning av brottslighet inom banksektorn och antagandet av lagen om integritet och förebyggande av korruption) har försenats. Den planerade ändringen av lagen om integritet och förebyggande av korruption kommer att ge tillfälle att förbättra verksamheten i kommissionen för förebyggande av korruption, genom att man åtgärdar vissa problem vad gäller trovärdigheten och effektiviteten i dess arbete. I rättssystemet har man lyckats minska rättegångarnas längd ytterligare och antalet pågående mål har kunnat minskas från en mycket hög nivå, delvis beroende på att färre nya mål har tillkommit. Minskningen beror också till viss del på ändringar i förfaranden och statistik i fråga om verkställighetsärenden. Den högsta domstolen fortsätter att förnya domstolarnas

processmodeller och att reformera ärendehanteringssystemen. Trots att insolvensreglerna förbättrats, vilket gett företag ökade möjligheter till omorganisation, är likvidationsförfarandet fortfarande tidskrävande och omständligt.

- (14) Staten är fortfarande i hög grad involverad i ekonomin. Staten är den största arbetsgivaren, kapitalförvaltaren och innehavaren av företagskulder i Slovenien. Som en reaktion på rekommendationerna till Slovenien mellan 2012 och 2015 i den frågan har landet tagit fram ett nytt regelverk för Slovenian Sovereign Holding. Där ingår en strategi för att hantera statligt ägande, en uppsättning kriterier för tillgångsförvaltningen och en förvaltningsplan för 2016. Systemet kompletterar det nya regelverket för styrning av statsägda företag som antogs i slutet av 2014. Strategin bekräftar omfattningen av statens nuvarande involvering i ekonomin och riktar fokus mot förbättrade resultat vid de statsägda företagen. Det är därför än viktigare att Slovenian Sovereign Holding genomför det nya regelverket, för att man ska kunna skilja statens ägande och tillsynsfunktion från den professionella förvaltningen av statsägda företag. Detta, tillsammans med ytterligare privatiseringar av utvalda tillgångar, borde minska åtagandena för budgeten på området. Privatiseringen av Nova Ljubljanska Banka (NLB) ska inledas under 2016 i enlighet med förvaltningsplanen för Slovenian Sovereign Holding.
- (15) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Sloveniens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Slovenien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Slovenien utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–4 nedan.
- (16) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (17) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1, 3 och 4 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Slovenien att under perioden 2016–2017 vidta följande åtgärder:

1. Efter korrigeringen av det alltför höga underskottet, uppnå en årlig finanspolitisk korrigerig på 0,6 % av BNP i riktning mot det medelfristiga budgetmålet både 2016 och 2017. Fastställa ett medelfristigt budgetmål som uppfyller kraven i stabilitets- och tillväxtpakten. Stärka det finanspolitiska regelverket genom att utnämna ett oberoende finanspolitiskt råd och ändra lagen om offentliga finanser. Slutföra och genomföra reformen av systemet för långvarig vård och omsorg samt hälso- och sjukvårdssystemet för att göra dem mer kostnadseffektiva och på så sätt uppnå en långsiktigt hållbar tillgång till vård av hög kvalitet. Anta de åtgärder som krävs för att säkerställa långsiktig hållbarhet och tillräcklighet i pensionssystemet till slutet av 2017.
2. I samråd med arbetsmarknadens parter, öka anställbarheten hos lågutbildade och äldre arbetstagare, även genom riktat livslångt lärande och aktiveringsåtgärder.
3. Förbättra finansieringsvillkoren för kreditvärdiga företag, även genom att underlätta en hållbar avveckling av nödlidande lån och tillgång till alternativa finansieringskällor. Säkerställa att strategin för förvaltningsbolaget för banktillgångar (Bank Asset Management Company) genomförs korrekt.

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

-
4. Vidta åtgärder för att modernisera den offentliga förvaltningen och minska den administrativa bördan för företagen.
Förbättra styrningen och resultaten för de statsägda företagen.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Kroatiens nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Kroatiens konvergensprogram 2016**

(2016/C 299/23)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 9.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Kroatien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning.
- (2) Landsrapporten 2016 för Kroatien offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Kroatien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskningen i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Kroatien har alltför stora makroekonomiska obalanser. Framför allt är det viktigt att ta itu med de svagheter som är kopplade till hög skuldsättning för staten, för företagen och gentemot utlandet i ett sammanhang som präglas av hög arbetslöshet. Andra svaga punkter där det krävs särskilda politiska insatser är den finanspolitiska styrningen, förvaltningen av de statsägda företagen, den offentliga förvaltningens effektivitet och avvecklingen av nödlidande lån.

- (3) Den 28 april 2016 lade Kroatien fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande. Det nationella reformprogrammet är ganska ambitiöst. Om det genomförs helt inom de angivna tidsfristerna skulle det bidra till att de makroekonomiska obalanserna avhjälpas. Det innehåller relevanta åtgärder för att förbättra förvaltningen av de offentliga finanserna, hälso- och sjukvården och företagsklimatet samt utfästelser om att genomföra ambitiösa reformer i den offentliga förvaltningen, pensionssystemet och socialförsäkringen och att förbättra styrningen av statsägda företag. Mot bakgrund av åtagandena i Kroatiens program finns det nu ingen anledning att skärpa förslaget vid makroekonomiska obalanser.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Kroatien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del. I konvergensprogrammet 2016 förutspår regeringen att det totala underskottet kommer att ligga under 3 % av BNP – närmare bestämt på 2,6 % av BNP – under 2016, och det kommer att minska ytterligare till 1,0 % av BNP 2019. Vidare är regeringen inställd på att nå det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 1,75 % av BNP – under programperioden. Den offentliga skuldkvoten nådde en topp på 86,7 % 2015 men förväntas enligt konvergensprogrammet successivt minska till 80,0 % under 2019. Prognoserna för skuldkvoten i programmet är i linje med riktvärdet för skuldminskning. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är visserligen rimligt i reala termer, men den nominella BNP-tillväxten är högre än vad kommissionen förutspår i sin prognos, särskilt för 2016. Den förväntade minskningen av skuldkvoten är därmed avhängig av att tillväxten utvecklas så gynnsamt som förutspås, och den förutsätter väsentliga skuldminskande stock-/flödesjusteringar genom avyttring av finansiella tillgångar, vilka dock inte specificeras tillräckligt. Vidare är de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt mestadels ospecificerade. Enligt kommissionens vårprognos 2016 förväntas det offentliga underskottet nå 2,7 % av BNP 2016, vilket är i linje med det totala underskottsmålet i rådets rekommendation av den 21 januari 2014 enligt artikel 126.7 i EUF-fördraget. Den rekommenderade finanspolitiska insatsen i enlighet med förslaget vid alltför stora underskott kommer man enligt prognosen att klara. Däremot tyder kommissionens prognos inte på att det framåtsyftande riktmärket för skuldminskning kommer att uppfyllas. En strukturell anpassning på 0,2 % av BNP 2017 skulle visserligen räcka för att nå det medelfristiga budgetmålet, men en större strukturell anpassning krävs för att klara riktmärket för skuldminskning. I synnerhet förefaller det lämpligt med en större anpassning än 0,5 % av BNP mot bakgrund av Kroatiens höga skuldsättning och landets nuvarande konjunkturförhållanden. För närvarande förväntas det strukturella saldot försämrats med 0,2 % av BNP under 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av konvergensprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Kroatien inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Ytterligare åtgärder kommer därmed att krävas för att säkerställa efterlevnad 2017.
- (6) Kroatiens budgetplanering lider fortfarande av betydande svagheter trots vissa förbättringar genom 2015 års ändring av budgetlagen. Kopplingen mellan den fleråriga budgetramen och den årliga budgeten är fortfarande svag och det finns inga tydliga regler för ändringar av budgetplanerna som infaller under året. Enskilda budgetenheters strategiska planering granskas inte systematiskt och stöttar inte i tillräcklig grad samordningen av politiska prioriteringar och medelfristiga finanspolitiska mål. Budgetprocessen lägger liten vikt vid de betydande transaktioner utanför budgeten och korrigeringar i räkenskaper som påverkar det offentliga underskottet och

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

den offentliga skulden. De numeriska finanspolitiska reglerna är för närvarande under översyn. En av de viktigaste utmaningarna är att göra dem mer funktionsdugliga och förenliga med stabilitets- och tillväxtpakten. Ansträngningar krävs också för att förbättra det statistiska underlaget för budgetplaneringen.

- (7) Den finanspolitiska kommittén, som har i uppdrag att övervaka efterlevnaden av de finanspolitiska reglerna på nationell nivå, är nära knuten till de nationella skattemyndigheterna och underbemannad. Detta är förhållanden som inte säkerställer kommitténs politiska och funktionella oberoende. En översyn av det institutionella upplägget för den finanspolitiska kommittén och dess uppdragsbeskrivning har tillkännagivits för tredje kvartalet 2016.
- (8) Kroatien har påbörjat en reform av systemet för kommunala avgifter, vilken beskrivs som ett led i en större reform av fastighetsbeskattningen. Den sammanlagda intäkten från periodiskt återkommande fastighetsskatter och kommunala avgifter är relativt låg betraktad som andel av BNP.
- (9) Höga siffror när det gäller skatteskulder, momsbedrägerier och storleken på den svarta ekonomin är viktiga utmaningar. Åtgärder är på gång för att höja skattemoralen, bland annat utvecklas ett system för hantering av riskerna med låg skattemoral. Men indikationer på att de vidtagna åtgärderna ger resultat är ännu små.
- (10) Statsskulden är stor och fortsätter att växa, vilket gör det nödvändigt att anta en framåtsyftande, proaktiv strategi för statsskuld förvaltning. Det finns planer på att anta en skuldförvaltningsstrategi för 2016–2018 inom kort. Kroatien saknar dock fortfarande en övergripande strategi för skuldförvaltning inbegripandes bland annat årliga lägesbedömningar som tar hänsyn till marknadsutvecklingen, en lämplig riskhanteringsstrategi och en förstärkning av uppdragsfunktionen.
- (11) En stor andel av befolkningen i arbetsför ålder är inte förvärvsaktiv. En viktig orsak är tidig pensionering, även bland män i sina bästa år. Det är möjligt att gå i förtida pension hela fem år före den lagstadgade pensionsåldern och ekonomiska incitament att arbeta fram till (och efter) den åldern är svaga. Dessutom präglas pensionssystemet av ett antal särskilda bestämmelser för särskilda grupper av arbetstagare och generösa möjligheter till förtida pension för vissa yrken. Den lagstadgade pensionsåldern för män och kvinnor håller på att jämsställas och höjas till 67, men långsamt. Både nu och framgent finns en risk för att pensionerna inte räcker till, vilket innebär en hög risk för fattigdom under ålderdomen, särskilt för personer med kort tid av förvärvsverksamhet.
- (12) Problemet med liten förvärvsaktivitet förvärras av hög arbetslöshet. Liten användning av arbetskraftspotentialen hämmar tillväxten. Ungdomsarbetslösheten fortsätter att vara ett allvarligt bekymmer, som framhäver svagheter i utbildningssystemet, och det finns fortfarande utrymme för en effektivare ungdomsgaranti med bättre övervakning och utvärdering. Långtidsarbetslösheten har minskat på senare tid, men är fortfarande ungefär dubbelt så stor som EU-genomsnittet. Deltagandet i livslångt lärande är fortfarande mycket lågt på grund av ett underutvecklat vuxenutbildningssystem.
- (13) Det finns regionala skillnader i socialskyddsutgifter per capita och olikheter i behörighetskraven för allmänna sociala trygghetssystem och för system inriktade på särskilda kategorier. Vidare används bara en liten andel av den sammanlagda budgeten för social trygghet till det nationella minimiinkomstsystemet. Detta leder till ineffektivitet och ger otillräckligt skydd för de fattigaste. Arbetet på reformen av de sociala trygghetssystemen försenades när det gäller att konsolidera olika förmåner och inrätta gemensamma kontaktpunkter som enda tjänsteleverantör för social trygghet.
- (14) Fördelningen av uppgifter och befogenheter i den offentliga förvaltningen mellan centrala och lokala nivåer är komplicerad och fragmenterad. De decentraliserade administrativa uppgifterna står inte i proportion till de skattemedel de ansvariga, lokala enheterna har till sitt förfogande. Detta gör att de lokala enheterna blir starkt beroende av överföringar från statsförvaltningen och skapar betydande regionala skillnader i utbud av offentliga tjänster. Fragmenteringen av den offentliga förvaltningen inverkar negativt på tjänsteutbudet, företagsklimatet och de offentliga utgifternas effektivitet. Reformen av den offentliga förvaltningen har inte gjort några nämnvärda framsteg. En rättslig ram för frivillig sammanslagning av lokala myndigheter infördes, men något incitament att utnyttja möjligheten gavs inte. Rationaliseringen av systemet med statliga organ går långsamt.

- (15) Lönerna i den offentliga sektorn regleras genom inkonsekventa bestämmelser för alla de offentliga institutionerna i en beskrivning av arbetets komplexitet, förmåner och lönetillägg. Detta begränsar statens möjlighet att styra löneutgifterna och hämmar effektiviteten i den offentliga sektorn. Eftersom den offentliga sektorn svarar för en relativt stor andel av den totala sysselsättningen, har löneutvecklingen i den offentliga sektorn också betydelse för ekonomin i stort.
- (16) Statligt ägda företag är en mycket vanlig företeelse i Kroatien. Bristfällig företagsledning, vari ingår att det saknas lämplig resultatuppföljning, leder fortfarande till att de statsägda företagen har betydligt lägre lönsamhet än jämförbara privata bolag, och detta inverkar negativt på de offentliga finanserna. Börsnotering av de statsägda företagen kan leda till bättre styrning av dem, särskilt genom att redovisning och intern kontroll stärks. Under det senaste året gjordes långsamma framsteg mot att öppna upp statsägda företag för privat ägande.
- (17) Den nationella utvecklingsbanken, kroatiska banken för återuppbyggnad och utveckling (HBOR), en statsägd enhet, skulle kunna spela en central roll i Kroatiens återhämtning. Utlåningsverksamheten skulle kunna främja investeringar och angripa marknadsmisslyckanden på ett betydelsefullt sätt. Ett lämpligt regelverk och sund företagsstyrning behövs dock för att begränsa den risk som är förenad med dess verksamhet, särskilt eftersom HBOR i allt större utsträckning ägnar sig åt direkta lån.
- (18) Den oberoende översyn av kvaliteten på tillgångarna i HBOR:s kreditportfölj som myndigheterna planerar för 2017 är ett steg i riktning mot att bemästra de ovannämnda utmaningarna. Under tiden är det nödvändigt att förstärka de mekanismer för övervakning och ansvarsskyldighet som gäller för HBOR.
- (19) De europeiska struktur- och investeringsfonderna har hitintills utnyttjats i liten utsträckning på grund av exempelvis otillräcklig administrativ kapacitet, betugande förfarandena och ett begränsat antal startklara projekt.
- (20) Företagsklimatet i Kroatien lider fortfarande av allvarliga brister som inverkar negativt på investeringsviljan. Många skattelikhande avgifter på företag håller fortfarande tillbaka näringslivet. Regelverket för tjänsteleverantörer och reglerade yrken är fortfarande restriktivt. Det finns restriktioner för tillträde till och utövandet av vissa reglerade yrken, t.ex. jurister och skatterådgivare. Kroatien har undersökt behovet av restriktionerna och om de är proportionerliga, men åtgärderna har blivit fördröjda. Dessutom drabbas reglerade yrken och företag av stora administrativa bördor.
- (21) Rättslig instabilitet och upplevd låg kvalitet på lagstiftningen inverkar också negativt på företagsklimatet. Långdragna förfaranden, stora eftersläpningar och inkonsekvent rättspraxis innebär att kvaliteten och effektiviteten hos rättsväsendet, särskilt handelsdomstolarna, står inför utmaningar. IKT-systemen är underutvecklade särskilt när det gäller kommunikationen med parterna i rättsliga förfaranden och elektronisk leverans av domstolshandlingar.
- (22) Avvecklingen av nödlidande lån är av avgörande betydelse när det gäller att ta itu med skuldsättningen i ekonomin. I detta avseende har viktiga steg tagits genom att man har stärkt regelverket för företag före och vid insolvens och antagit ett insolvensförfarande för enskilda. Verkan av de nya regelverken behöver följas upp noggrant. Rättslig osäkerhet när det gäller hur avskrivningar ska behandlas skattemässigt hindrar dock fortfarande bankerna från att avveckla sina nödlidande lån snabbt.
- (23) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Kroatiens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt konvergensprogrammet och det nationella reformprogrammet och hur Kroatien hörsammat de rekommendationer man fått under tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Kroatien utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.
- (24) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat konvergensprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

(¹) Enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

- (25) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och konvergensprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Kroatien att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Se till att det alltför stora underskottet korrigeras på ett varaktigt sätt senast 2016. Därefter uppnå en årlig korrigerings av de offentliga finanserna på minst 0,6 % av BNP 2017. Använda alla oförutsedda intäkter till att driva på minskningen av den offentliga skuldkvoten. Senast i september 2016 stärka de numeriska finanspolitiska reglerna och förbättra den finanspolitiska kommitténs oberoende och uppdragsbeskrivning. Senast i slutet av 2016 förbättra budgetplaneringen och stärka den fleråriga finanspolitiska ramen. Senast i slutet av 2016 inleda en reform av den periodiskt återkommande fastighetsskatten. Stärka regelverket för förvaltningen av statskulden. Anta och börja genomföra en skuldförvaltningsstrategi för 2016–2018.
2. Senast i slutet av 2016 vidta åtgärder för att motverka förtida pensionering, påskynda övergången till den högre lagstadgade pensionsåldern och anpassa pensionssystemen för särskilda grupper till det allmänna systemet. Erbjud lämpliga möjligheter till kompetenshöjning och omskolning för att förbättra anställbarheten hos befolkningen i arbetsför ålder med fokus på lågutbildade och långtidsarbetslösa. Konsolidera sociala förmåner, däribland de särskilda ordningarna, genom att likrikta behörighetskraven och integrera administrationen samt koncentrera stödet på de mest behövande.
3. Senast i slutet av 2016 börja minska fragmenteringen och förbättra fördelningen av uppgifter och befogenheter inom den offentliga förvaltningen i syfte att förbättra effektiviteten och minska regionala skillnader i utbudet av offentliga tjänster. I samråd med arbetsmarknadens parter, harmonisera regelverket för lönesättningen i den offentliga sektorn. Påskynda avyttringen av statliga tillgångar och stärka övervakningen av statsägda företags resultat och ansvarsskyldigheten för deras styrelser, inbegripet genom att påskynda börsnoteringen av statsägda företag.
4. Väsentligt minska skatteliknande avgifter. Avlägsna obefogade rättsliga restriktioner som gör det svårt att tillträda och utöva reglerade yrken. Minska den administrativa bördan för företag.
5. Vidta åtgärder för att förbättra kvaliteten och effektiviteten inom rättsväsendet i handels- och förvaltningsdomstolar. Underlätta avvecklingen av nödlidande lån, särskilt genom att förbättra beskattningen vid avveckling av nödlidande lån.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Luxemburgs nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Luxemburgs stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/24)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik,

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, även rapporten om förvarningsmekanismen, i vilken Luxemburg angavs som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Luxemburg, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Luxemburg offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Luxemburg hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 29 april 2016 lade Luxemburg fram sitt nationella reformprogram 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Relevanta landsspecifika rekommendationer har beaktats i europeiska struktur- och investeringsfondernas planering för perioden 2014–2020. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Luxemburg omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. Enligt 2016 års stabilitetsprogram planerar regeringen att nå en budget i balans 2017 och sedan gå med ett litet överskott som kommer upp i 0,4 % av BNP 2020. Det medelfristiga budgetmålet kommer att fortsätta att vara uppfyllt under hela programperioden. Luxemburg anger dock i stabilitetsprogrammet att det medelfristiga budgetmålet kommer att ändras från ett strukturellt överskott på 0,5 % av BNP fram till 2016 och ersättas med ett strukturellt underskott på 0,5 % av BNP från och med 2017. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten öka successivt till 23,5 % av BNP senast 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är rimligt, utom för 2017 och 2018 då det är optimistiskt. På grundval av kommissionens vårprognos 2016 väntas det strukturella överskottet minska till 1,4 % av BNP under 2016 och till 0,3 % av BNP under 2017, så att det fortsätter att ligga över det medelfristiga budgetmålet. Eventuella ytterligare avvikelser kommer att bedömas mot bakgrund av kravet på att hålla det strukturella saldot i nivå med det medelfristiga budgetmålet, eftersom de offentliga finanserna måste hållas långsiktigt hållbara, framför allt på pensionsområdet. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och kommissionens vårprognos 2016, att Luxemburg kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler.
- (6) De luxemburgska myndigheterna har tillkännagivit huvudlinjerna i den omfattande skattereform som ska träda i kraft under 2017. Reformen består av ändringar i framför allt den direkta beskattningen, av både privatpersoner och bolag. Detta syftar till en successiv minskning av bolagsskatten (för ökad konkurrenskraft) och mer progressiv inkomstskatt (för större rättvisa). Samtidigt medför ökningen av vissa skatteutgifter, särskilt när det gäller bostäder, en risk för att skatteunderlaget minskar. Viss utveckling internationellt kan komma att påverka utformningen av det luxemburgska skattesystemet och visar att åtminstone en del av skatteintäkterna är osäkra. Det finns utrymme för att bredda skatteunderlaget ytterligare för att få mer förutsägbara intäkter, särskilt genom att se över den för närvarande låga fastighetsskatten på bostäder och i större omfattning utnyttja alternativa källor, till exempel miljöskatter. Att skatteförmåner för inkomster av immateriella tillgångar avskaffas medför att bolagsskatteunderlaget breddas något. Antagandet och genomförandet av skattereformerna kommer att övervakas noggrant inom ramen för den europeiska planeringsterminen.
- (7) De luxemburgska myndigheterna har insett risken med att vara alltför beroende av finanssektorn och försökt diversifiera ekonomin. Eftersom arbetskraftskostnaderna är höga i landet, är det verksamheter med högre förädlingsvärde som kan utgöra alternativa tillväxtkällor. Om Luxemburgs ekonomi ska kunna diversifieras beror således i stor utsträckning på de branscher som är mindre känsliga för kostnadsnivån för arbetskraft. Dessa branscher bygger på forskning och innovation som tenderar vara teknik- och kunskapsintensiv. Om den redan nu framgångsrika delen av tjänstesektorn som ligger utanför finansbranschen byggs ut ytterligare, bidrar även detta till att diversifiera ekonomin. Att minska eller undanröja befintliga hinder för investeringar och innovation som begränsar den ekonomiska utvecklingen kan frigöra innovationspotential och bidra till diversifiering. De offentliga investeringarna ligger över genomsnittet i euroområdet medan de privata investeringarna ligger under. Att hålla en hög investeringsnivå är avgörande för tillväxtutsikterna. Analysen i landsrapporten visar att Luxemburg är det land i unionen som har de strängaste reglerna för företagstjänster och etableringar inom detaljhandeln. De viktigaste restriktionerna rör aktieägarkrav, rösträtt och branschbegränsningar för företagstjänster samt krav för etablering och verksamhet inom detaljhandeln.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (8) De kommande åren väntas befolkningen och sysselsättningen öka kraftigt. Dock har bostadspriserna fortsatt att öka de senaste årtiondena, vilket kan bli ett hinder för den väntade befolknings- och arbetskraftsökningen. Sannolikheten för detta är särskilt stor då ekonomin i hög grad är beroende av högkvalificerade arbetstagare från grannländerna, som utgör ungefär en tredjedel av den totala arbetskraften. De stigande bostadspriserna drivs på av obalansen mellan utbud och efterfrågan, särskilt bristen på bostäder till rimliga priser. Bristen på tillgängliga tomter för nybyggnad och mindre välfungerande administrativa förfaranden för beviljande av bygglov hindrar ett flexibelt bostadsutbud. På grund av det begränsade utbudet kommer troligen en stor del av de skattesubventioner som finns för närvarande att kapitaliseras i bostadspriserna. Större insatser skulle kunna göras för att tillhandahålla subventionerade bostäder till rimliga priser. Dagens bostadsmarknad avskräcker inte bara hushållen från att bosätta sig i Luxemburg utan förvärrar även problemen med trafikstockningar och föroreningar. Den nya befolkningsprognosen i 2015 års rapport om åldrande understryker behovet av att få bort de flaskhalsar som hindrar investeringar på transport- och bostadsområdet, och bör beaktas i de fyra kommande planerna för bostäder, transporter, industriområden och grönområden.
- (9) Löneutvecklingen i vissa branscher följer inte alltid produktivitetens utvecklingen, vilket kan utgöra ett hinder för diversifieringen av ekonomin. Detta begränsar ytterligare branschurvalet, huvudsakligen till branscher med högt förädlingsvärde. Det senaste årtiondet har enhetsarbetskostnaderna i Luxemburg ökat snabbare än i de flesta andra länder i euroområdet. Den automatiska löneindexeringen, som omfattar hela ekonomin, bidrar till att begränsa lönevariationen mellan branscher och kan hindra en anpassning till skillnader i arbetsproduktivitet. Emellertid har den låga inflationen länge fördröjt den automatiska lönejusteringen och bidragit till en återhållsam löneutveckling. Den svaga löneutvecklingen har tillsammans med ökad produktion dämpat förlusterna i konkurrenskraft. I det sammanhanget är det viktigt att övervaka löneutvecklingen.
- (10) De åldersrelaterade utgifterna utgör fortfarande en risk på lång sikt, vilket särskilt gäller pensionskostnaderna. Luxemburg har gjort begränsade framsteg när det gäller att minska skillnaden mellan lagstadgad och faktisk pensionsålder genom att begränsa förtida pensionering. I juli 2015 lades ett lagförslag fram i parlamentet om att ändra reglerna för förtida pensionering. Visserligen kommer ett av systemen för förtida pensionering att avskaffas, men villkoren för förtida pensionering i de andra systemen kommer delvis att mjukas upp. Vidare antogs i juli 2015 en lag om återgång i arbete för arbetstagare med nedsatt arbetsförmåga, som trädde i kraft den 1 januari 2016. Lagen gör ökade möjligheter för arbetstagare med nedsatt arbetsförmåga att stanna kvar på arbetsmarknaden, vilket följaktligen medför en minskning av antalet förtida pensioneringar. Förtida pensionering fortsätter att vara vanligt och incitamenten att arbeta längre är få. Det saknas fortfarande en fullständig åldersstrategi för att få människor att stanna kvar längre på arbetsmarknaden och erbjuda incitament och kompetens för att få dem tillbaka i arbete. Förslaget om att gynna företag med över 150 anställda som behåller äldre arbetstagare (pacte de l'âge) diskuteras fortfarande i parlamentet.
- (11) Enligt 2012 års pensionsreform ska pensionssystemets hållbarhet bevakas och utvärderas vart femte år efter det att reformen antagits. Regeringen har bekräftat att den avser att tidigarelägga utvärderingen till 2016, i stället för 2017 som ursprungligen planerats, och inrättat en pensionsarbetsgrupp som fått i uppgift att göra utvärderingen. Inga framsteg har gjorts när det gäller att koppla den lagstadgade pensionsåldern till förväntad livslängd, enligt rådets tidigare rekommendation. Luxemburg är det enda EU-land som inte har beslutat att höja den lagstadgade pensionsåldern under perioden 2013–2060. I 2015 års åldersrapport skrivs den väntade ökningen av åldersrelaterade utgifter ned, men detta beror nästan enbart på mer fördelaktiga befolkningsprognoser eftersom man inte fattat beslut om några nya reformer. Även efter detta är den väntade ökningen av pensionskostnader den högsta i unionen. Dessutom står Luxemburg inför risker kopplade till den väntade ökningen av kostnader för långvarig vård och omsorg som är en av den högsta i unionen räknat som andel av BNP. Detta verkar i sin tur bero på att Luxemburg 2060 väntas vara det land i unionen som har den största andelen invånare som inte är i arbetsför ålder. Man har förberett en reform som ska säkerställa att försäkringarna för långvarig vård och omsorg är hållbara.
- (12) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Luxemburgs ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Luxemburg fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Luxemburg utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen

genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1 och 2 nedan.

- (13) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och anser i ett yttrande ⁽¹⁾ att Luxemburg kan förväntas följa stabilitets- och tillväxtpakten.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Luxemburg att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa att det offentliga pensionssystemet är långsiktigt hållbart genom att höja den faktiska pensionsåldern genom att begränsa förtida pensionering och öka incitamenten till att arbeta längre, och genom att anpassa den lagstadgade pensionsåldern till förändringarna i förväntad livslängd.
2. Undanröja hinder för investeringar och innovation som begränsar den ekonomiska utvecklingen inom branschen för företagstjänster. Ta itu med flaskhalsar som hindrar investeringar i bostäder.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar
P. KAŽIMÍR
Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Maltas nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Maltas stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/25)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november antog kommissionen, på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 ⁽²⁾, rapporten om förvarningsmekanismen, i vilken Malta inte angavs som en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Malta, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Malta 2016 offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Malta hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med sina nationella Europa 2020-mål.

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

- (3) Den 15 april 2016 lade Malta fram sitt nationella reformprogram 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Relevanta landsspecifika rekommendationer har beaktats i planeringen för 2014–2020 av de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Malta omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del och skuldregeln. Regeringen förutsätter i sitt stabilitetsprogram 2016 att det totala saldot förbättras och når ett överskott på 0,1 % av BNP senast 2019. Det strukturella saldot förbättras gradvis, så att Maltas medelfristiga budgetmål, en strukturellt balanserad budget, nås under 2019. Enligt stabilitetsprogrammet spås den offentliga sektorns skuld som andel av BNP minska till 62,6 % under 2016 och sjunka ytterligare till 55,5 % senast 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna är rimligt för 2016 och försiktigt för 2017–2019. De åtgärder som krävs för att nå de planerade underskottsmålen från och med 2017 har dock inte beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 finns det stor risk för allvarliga avvikelser från den rekommenderade justeringen i riktning mot det medelfristiga budgetmålet under 2015 och 2016 sammantaget, främst på grund av bristerna 2015 som behöver åtgärdas under 2016 och med antagandet att politiken inte ändras 2017. Bristerna under 2015 kan delvis förklaras med ökande investeringar främst på grund av ovanligt hög absorption av EU-medel i och med att programperioden 2007–2013 höll på att avslutas. För att minska avvikelserna under tvåårsperioden 2015–2016 inbegriper stabilitetsprogrammet för 2016 ytterligare åtgärder för 2016 som inte hann beaktas i kommissionens vårprognos 2016. Åtgärderna är inriktade på att minska primära utgifter (med 0,16 % av BNP) inom framför allt ersättning till anställda, insatsförbrukning och kapitalöverföringar. Dessutom har skattningarna av vissa intäktsåtgärder för 2016–2019 ändrats i enlighet med mer aktuell information och den faktiska inverkan av åtgärderna för 2015. Sammantaget minskar dessa åtgärder underskottet med 0,2 % av BNP netto. Jämfört med kommissionens prognos innebär dessa åtgärder förbättrade strukturella insatser, och det strukturella saldot skulle kunna uppvisa vissa avvikelser under 2015 och 2016 som medelvärde, medan en risk för allvarliga avvikelser kvarstår 2017. Malta förutspås uppfylla skuldminskningsmålet både under 2016 och 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk att Malta inte kommer att uppfylla stabilitets- och tillväxtpaktens bestämmelser. Därför kommer ytterligare åtgärder att krävas för att säkerställa efterlevnaden 2016 och 2017.
- (6) De offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet fortsätter att vara en utmaning för Malta. Detta beror på de åldersrelaterade kostnaderna, till exempel hälso- och sjukvård, långvarig vård och omsorg och pensioner, som påverkar budgeten. Pensionssystemet står inför två svåra uppgifter: att upprätthålla hållbarheten och att garantera tillräckliga pensioner. Utgifterna för pensioner var med 9,6 % av BNP lägre än EU-genomsnittet 2013, men de väntas stiga till 12,8 % till 2060, vilket är en av de högsta siffrorna i unionen. I mars 2016 beslutade regeringen om en rad åtgärder för att förbättra hållbarheten och garantera tillräckliga pensioner, men någon bedömning av budgetkonsekvenserna har inte gjorts ännu. För att pensionssystemet ska kunna garantera tillräckliga pensioner höjs den avgiftsfinansierade minimipensionen ytterligare under 2016 – målet är att den 2027 ska uppgå till 60 % av medianinkomsten – och utvidgas till att omfatta fler personer. Om reformen kommer att fungera beror på om de äldre arbetstagarna förblir anställbara. Utöver pensionerna väntas de offentliga utgifterna för hälso- och sjukvård samt långvarig vård och omsorg stiga snabbare än EU-genomsnittet, nämligen till 2,1 % och 1,2 % av BNP. Myndigheterna har antagit en nationell strategi för hälso- och sjukvården, och genomför en översyn av hälso- och sjukvårdsutgifterna i syfte att förbättra effektiviteten. Efter detta måste emellertid besparingarna också göras. Den långsiktiga hållbarheten skulle gynnas om eventuella besparingar används för väntade utgiftsökningar.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (7) Avsevärda investeringar har gjorts, men skol- och yrkesutbildningsresultaten når fortfarande inte upp till målet. Detta påverkar kvaliteten på arbetskraftsutbudet och arbetskraftsdeltagandet. Arbetskraftens utbildningsnivå i Malta är fortfarande en av de lägsta i unionen. Malta genomför en bred strategi för livslångt lärande, men deltagandet i programmen för livslångt lärande är fortfarande lågt, särskilt bland lågutbildade. Här handlar det om att nå ut till målgrupperna, bättre tillgång till yrkesutbildning och samarbeten mellan anordnare av yrkesutbildning och arbetsgivare. Under 2015 fattade man beslut om att inrätta ett institut för fortbildning för lärare (Institute for Education). Institutet ska i) erbjuda lärare den kompetens de behöver för sin dagliga verksamhet, ii) fungera som en mötesplats där lärare kan dela med sig av erfarenheter och iii) främja ledarskap i skolan. Institutet har inlett sin verksamhet och väntas bli drivande för att tillgodose lärarnas fortbildningsbehov. Framstegen på området måste följas upp.
- (8) Med undantag för några enstaka storskaliga projekt 2014–2015 har investeringsnivån i Malta varit låg, vilket beror på strukturella förändringar och flaskhalsar i ekonomin. Det hänger i huvudsak samman med att mindre kapitalintensiva tjänstesektorer växer, vilket minskar ekonomins investeringsbehov i framtiden. Det finns dock vissa kvarstående problem som påverkar investeringarna i landet, till exempel den otillräckliga innovationskapaciteten, kompetensbrister, ineffektivitet i den offentliga förvaltningen och rättsväsendet, betungande reglering och avsevärda trafikstockningar.
- (9) Bristande infrastruktur för transport och logistik är ett av de viktigaste hindren för utländska investeringar. De externa kostnaderna för transport som belastar Maltas ekonomi är betydande. De beror huvudsakligen på att landets transportnät används på ett ineffektivt sätt och att det inte finns några verkliga alternativ till privatbilismen. Dessutom medför det stora antalet privatbilar, föroreningarna och trafikstockningarna stora hållbarhetsproblem för den statliga transportsektorn. Någon övergripande transportstrategi har inte genomförts ännu, trots att en nationell transportstrategi och en översiktsplan är en förutsättning för att få tillgång till de europeiska struktur- och investeringsfonderna (2014–2020), som kommer att användas för att samfinansiera transportinvesteringar.
- (10) Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att förbättra tillgången till finansiering för små och medelstora företag. Åtgärderna var inriktade på att erbjuda aktie- och riskkapital som visat sig vara en flaskhals de senaste åren. Bland framtida åtgärder återfinns inrättandet av ett centralt kreditregister och en utvecklingsbank. Vidare kommer Maltabörsen att starta en plattform som ska hjälpa små och medelstora företag att få kapital från kapitalmarknaden. Det finns fortfarande svårigheter när det gäller tillgången till andra instrument än bankinstrument, men de små och medelstora företagen i Malta drar fördel av bättre finansieringsförhållanden än i många andra EU-länder.
- (11) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Maltas ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Malta fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Malta utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1 och 2 nedan.
- (12) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Malta att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Med tanke på den höga risken för en betydande avvikelse uppnå en årlig finanspolitisk korrigeringsgrad på 0,6 % av BNP mot det medelfristiga budgetmålet under 2016 och 2017 genom att vidta nödvändiga strukturåtgärder. Intensifiera åtgärderna för att garantera de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet.

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

2. Vidta åtgärder för att stärka arbetskraftsutbudet, särskilt genom att öka lågutbildades deltagande i åtgärder för livslångt lärande.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Portugals nationella reformprogram 2016, med avgivande av rådets yttrande om Portugals stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/26)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Portugal var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Portugal, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten 2016 för Portugal offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Portugal hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och med

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Portugal har alltför stora makroekonomiska obalanser. Särskilt de stora stockarna av nettoutlandsskulder, den privata och offentliga skuldsättningen och en hög andel nödlidande lån utgör sårbara punkter mot bakgrund av hög arbetslöshet. Det finns fortfarande brister i politiken vad gäller varu- och tjänstemarknaderna, omstruktureringen av företagens skulder, finanspolitiska frågor och vissa delar av arbetsmarknaden.

- (3) Den 29 april 2016 lade Sverige fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt konvergensprogram för samma år. De båda programmen bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande. Portugals nationella reformprogram är tillräckligt ambitiöst för att hantera de alltför stora obalanserna, innehåller riktlinjer för förbättrad konkurrenskraft och minskade skulder hos företagen samt hänvisar till utmaningarna i landsrapporten för 2016 och rekommendationerna för euroområdet, som framför allt underströk behovet att få igång investeringar igen och säkerställa de offentliga finansernas hållbarhet. Om dessa riktlinjer tillämpas effektivt och fullt ut, kan de hjälpa till att minska Portugals makroekonomiska obalanser. Utvärderingen av Portugals politiska åtaganden visar att det för tillfället inte finns något behov av att ta vidare förfarandet vid makroekonomiska obalanser till nästa steg.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ser över och föreslår ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Portugal omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del. Portugal korrigerade inte det alltför stora underskottet inom tidsfristen för 2015 och genomförde inte rådets rekommenderade finanspolitiska ändringar. I sitt stabilitetsprogram för 2016 planerar regeringen att korrigera det alltför stora underskottet och nå ett totalt underskott på 2,2 % av BNP under 2016. Så snart en varaktig korrigerande av underskottet har uppnåtts kommer Portugal att omfattas av den förebyggande delen och övergångsreglerna för skuldriteriet. Det (omberäknade⁽²⁾) strukturella saldot beräknas förbättras med endast 0,35 % av BNP per år under 2016–2020, vilket ligger under det nödvändiga beloppet på 0,6 % av BNP. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt överskott på 0,25 % av BNP – förväntas inte uppnås under programmets löptid. Enligt stabilitetsprogrammet väntas den offentliga skuldkvoten sjunka till 124,8 % av BNP under 2016 och fortsätta att sjunka till 110,3 % 2020. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är relativt optimistiskt. Dessutom har inte de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas det offentliga underskottet nå 2,7 % av BNP 2016, under det fördragsfästa referensvärdet på 3 % av BNP, och 2,3 % av BNP 2017. I och med att det strukturella underskottet förväntas öka något under 2016 och 2017 ligger de finanspolitiska åtgärderna inte i linje med kraven i stabilitets- och tillväxtpakten. Portugal förväntas dessutom inte följa övergångsreglerna för skuldriteriet under 2017. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det finns en risk för att Portugal inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnaden 2016 och 2017.
- (6) Enligt artikel 10.1 i förordning (EG) nr 1467/97 kommer kommissionen att regelbundet övervaka genomförandet av de åtgärder som Portugal har vidtagit som svar på rådets rekommendation av den 21 juni 2013 i enlighet med artikel 126.7 i EUF-fördraget. Kommissionen kommer därför att lämna en rekommendation till rådet om vilka åtgärder som bör genomföras inom ramen för förfarandet vid alltför stora underskott.
- (7) Ett disciplinerat genomförande inom angivna tidsramar av den reviderade budgetramlagen, lagen om kontroll av åtaganden och ytterligare förbättringar av skatteuppbörden och utgiftskontrollerna skulle kunna bidra i stor

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det strukturella saldot, omberäknat av kommissionen på grundval av uppgifterna i stabilitetsprogrammet enligt den allmänt vedertagna metoden.

utsträckning till den nödvändiga finanspolitiska anpassningen. Portugal står inför den dubbla utmaningen att uppnå en långsiktig finanspolitisk hållbarhet inom hälso- och sjukvårdssystemet, samtidigt som systemet behöver effektiviseras för att upprätthålla den nuvarande tillgången till hälso- och sjukvård. Trots att Portugal för närvarande har en av unionens lägsta andelar offentliga utgifter av totalkostnaden för hälso- och sjukvård, är den förväntade ökningen av detta belopp (2,5 % av BNP fram till år 2060) den högsta. För att hitta en lösning på långsiktiga hållbarhetsutmaningar inom hälso- och sjukvården har det ännu inte genomförts några heltäckande åtgärder i syfte att uppmuntra till förebyggande av sjukdomar eller tillämpningen av folkhälsopolitiska riktlinjer, och det har heller inte vidtagits några åtgärder för att primärvårdstjänster ska utnyttjas i ett tidigare, och mindre kostsamt, skede. Kortsiktigt är det fortfarande en utmaning att lägga fungerande budgetar för sjukhusen som sedan inte överskrids, för att få bukt med eftersläpande betalningar. Pensionssystemets långsiktiga hållbarhet sågs över vid de nyligen genomförda reformerna, men fortfarande behöver man ta itu med utmaningarna på kort och medellång sikt. Det offentliga pensionssystemet är i stor utsträckning beroende av budgetöverföringar och ojämlikheter mellan generationerna. Den finanspolitiska hållbarheten hos offentligt ägda företag, särskilt inom transportsektorn, hämmas fortfarande av försenade genomföranden och politiska luckor. För att lyckas med budgetbesparingar måste effektiviserande insatser stöttas genom omstruktureringsplanerna.

- (8) Portugal har gjort stora insatser för att minska skatteundandragande genom att effektivisera skatteförvaltningen ytterligare. Åtgärder har vidtagits för att bekämpa skattebedrägeri, förbättra informationsutbytet mellan finansiella institutioner och stärka regelverket för att förhindra penningtvätt. Även om det har skett framsteg, kan skattemoralen fortfarande förbättras. En reform i syfte att effektivisera skatteförvaltningen skulle uppmuntra till investering.
- (9) Den övergripande löneutvecklingen har varit blygsam, vilket ligger i linje med den höga arbetslösheten och behovet att främja en extern ombalansering, och följer den medelfristiga produktivitetsökningen. Denna utveckling har förstärkts av kollektivförhandlingar på sektorsnivå, även om systemet för kollektivförhandlingar fortfarande begränsar möjligheten till justeringar på företagsnivå. Mot bakgrund av en låg inflation och hög arbetslöshet höjdes minimilönen i januari 2016 från 505 euro till 530 euro per månad, och det finns planerna på att 2019 öka den ytterligare, till 600 euro per månad (med fjorton utbetalningar per år). Portugal ligger i mitten av EU:s rangordning av minimilöner som andel av genomsnittslönen, men i toppen när det gäller den högsta minimilönen som andel av medianlönen. Detta antyder att lönefördelningen i Portugal är snedvriden till förmån för lägre löner, och att en ytterligare ökning av minimilönen kan leda till att ännu fler arbetstagare hamnar i denna kategori. Nästan en fjärdedel av alla arbetstagare hade minimilön 2016. Samtidigt som en höjd minimilön kan hjälpa till att minska fattigdomen bland förvärvsarbetare, ger det även ett högre tryck på lönestrukturen genom att pressa lönesättningen uppåt. Om detta inte matchas av en ökande produktivitet, riskerar det att skada sysselsättningen och konkurrenskraften, särskilt inom arbetsintensiva industrier. Det kan även leda till ett minskat intresse för att investera i kompetens.
- (10) Återhämtningen på den portugisiska arbetsmarknaden fortsatte 2014 och 2015, och det har gjorts stora insatser för att justera aktiveringspolitiken, modernisera den offentliga arbetsförmedlingen och nå ut till fler unga som inte är registrerade som arbetssökande. Det återstår dock en del åtgärder att genomföra. I ljuset av den senare tidens försämrade sociala situation, särskilt den allt mer utbredda barnfattigdomen, har det gjorts betydande insatser för att förbättra det sociala stödet, särskilt inom systemet för minimiinkomst, barnbidrag och låga pensioner. Det behövs en utredning för att se vilken effekt de här åtgärderna har haft på fattigdomen. Det finns fortfarande ett stort antal arbetslösa i behov av arbete, vilket har en negativ inverkan på den ekonomiska tillväxten och den sociala situationen. Fler långtidsarbetslösa skulle kunna aktiveras med hjälp av riktade arbetsmarknadspolitiska åtgärder och bättre samordning mellan arbetsförmedling och sociala tjänster. Trots att den ekonomiska återhämtningen har fört med sig många nya tillsvidareanställningar, är arbetsmarknaden fortfarande väldigt segmenterad. Andelen visstidsanställda är fortfarande en av de högsta i EU, och det är ovanligt att en visstidsanställning övergår i en tillsvidareanställning.
- (11) Höga skulder i den privata sektorn är fortfarande en sårbar punkt för den portugisiska ekonomin, och små och medelstora företag har svårt att få finansiering. Arbetet har gått framåt med att minska de alltför höga skulderna hos företagen och låta den privata sektorn skuldsanera, men Portugals privata sektor är fortfarande en av de mest skuldsatta i unionen. Det är ett allvarligt hinder för investeringar och potentiell produktionstillväxt. De icke-finansiella företagen justerar sina balansräkningar, men i mindre utsträckning än hushållen. Den höga, och alltjämt växande, andelen nödlidande lån inom företagssektorn orsakar problem i balansräkningarna för både den icke-finansiella och finansiella sektorn, och de är ett stort hinder för investeringar. Det har genomförts insatser på olika nivåer för att åtgärda företagens höga skuldsättning, men resultaten dröjer. Bolagsskatten gynnar fortfarande

lånefinansiering starkt. Under de senaste åren har regeringen försökt hantera detta genom att inrätta regler för underkapitalisering och skattelättnad för bolagskapital. Dock var skillnaden 2015 i kapitalkostnaden (före och efter beskattning) mellan låne- och kapitalfinansiering fortfarande en av de högsta inom unionen. Det är fortsatt svårt och kostsamt för företagen att få kapital, särskilt för små och medelstora företag och uppstarts företag. Alternativa källor till finansiering, t.ex. privatkapital, riskkapital, gräsrotsfinansiering och affärsänglar, är underutvecklade och står fortfarande för endast en marginell andel.

- (12) Trots framsteg står fortfarande rättsliga hinder och svag institutionell kapacitet i vägen för företagets tillväxt, konkurrenskraft och investeringar. Portugals rättsliga system är fortfarande ineffektivt, särskilt i fråga om skattemål. Transparensen är mestadels god vid offentliga upphandlingar i Portugal. Uppgifter från nätplattformen "Base", särskilt tillägnad detta område, visar dock att upphandlande portugisiska myndigheter ofta använder sig av ett förfarande genom direkt tilldelning, vilket under 2013–2015 utgjorde i genomsnitt 87,3 % av alla offentliga avtal. Det motsvarar 47 % av de totala avtalade beloppen. Vid koncessionskontrakt och offentlig-privata partnerskap är transparensen fortfarande en svag punkt, särskilt på lokal och regional nivå. Portugals finansdepartements arbetsgrupp för offentlig-privata partnerskap (UTAP) ser över vissa offentlig-privata partnerskap som hanteras av den centrala administrationen, men där ingår inte koncessioner eller regionala och lokala offentlig-privata partnerskap. Reformerna inom hamnsektorn är fortfarande försenade och nya aktörer som vill in på marknaden hindras. Det har blivit enklare att registrera ett företag, men det är fortfarande opraktiskt och komplicerat att ansöka om licensiering och de oförutsägbara administrativa förfarandena har en negativ inverkan på investerarnas förtroende. Det kvarstår utmaningar i förfarandena för att komma in på byggmarknaden och få ett bygglov samt om effektiv tillämpning av rationaliserade miljöbestämmelser. Rättsliga hinder inom vissa sektorer för företagstjänster gör det svårare att fördela tillgångarna på ett effektivt sätt, särskilt inom juridiska tjänster. Regler om yrkessammanslutningars verksamhet – särskilt sådan som gäller deras stadgar och interna regler – är begränsande och kan förhindra både fysiska och juridiska personer från att få tillgång till de relevanta yrkena. Detta påverkar framför allt juridiska yrken, som normalt har restriktioner i fråga om bl.a. marknadsföring och multidisciplinära aktiviteter.
- (13) Portugal saknar ett bra samarbete mellan den akademiska världen och näringslivet och behöver förbättra kommersialiseringen av kunskap. Eventuella samarbeten mellan universitet och näringslivet försvåras ordentligt av både regelhinder och byråkratiska hinder, i kombination med en brist på samarbetsinitiativ inom det akademiska systemet. Detta har en negativ inverkan på anställbarheten hos nyutexaminerade personer och på innovationskraften. På det tekniska området har man introducerat nya korta program inom högre utbildning, vilket har lett till fler samarbetsmöjligheter mellan högskolor och regionala ekonomiska aktörer. Universitetsprogrammen står dock fortfarande utanför den pågående moderniseringen.
- (14) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Portugals ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Portugal har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Portugal, utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Rekommendationerna inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.
- (15) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (16) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.

(¹) Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Portugal att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa att det alltför stora underskottet korrigeras på ett varaktigt sätt, i enlighet med relevanta beslut enligt förfarandet vid alltför stora underskott, genom att vidta nödvändiga strukturåtgärder och utnyttja eventuella oförutsedda intäkter till att minska underskottet och skulderna. Därefter åstadkomma en årlig finanspolitisk anpassning på minst 0,6 % av BNP. Senast i februari 2017 utföra en övergripande kontroll av utgifter och arbeta för bättre utgiftskontroll, kostnadseffektivitet och fungerande budgetering på alla nivåer i den offentliga förvaltningen. Säkerställa långsiktighet inom hälso- och sjukvårdssektorn utan att försämra tillgången till primärvård. Göra pensionssystemet mindre beroende av budgetöverföringar. Ändra fokus för den pågående omstruktureringen av offentligt ägda företag innan utgången av 2016.
2. I samråd med arbetsmarknadens parter se till att utvecklingen av minimilönen är förenlig med målen att främja sysselsättningen och konkurrenskraften inom olika sektorer.
3. Säkerställa att långtidsarbetslösa aktiveras på ett effektivt sätt och förbättra samordningen mellan arbetsförmedlingar och socialtjänster. Stärka incitamenten för företag att erbjuda tillsvidareanställningar.
4. Senast i oktober 2016 genomföra åtgärder för att underlätta upprepningen av kreditinstitutens balansräkningar och ta itu med det stora antalet nödlidande lån. Se till att bolagsskattelagstiftningen inte gynnar lånefinansiering lika mycket och göra det enklare för uppstarts företag samt små och medelstora företag att få tillgång till kapital via kapitalmarknaden.
5. Förbättra transparensen och effektiviteten vid offentliga upphandlingar, särskilt för offentlig-privata partnerskap och koncessioner. Förbättra och påskynda administrativa förfaranden och licensförfaranden, påskynda skattemål och minska rättsliga hinder, särskilt inom företagstjänster innan utgången av 2016. Uppmuntra till samarbete mellan den akademiska världen och näringslivet.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

RÅDETS REKOMMENDATION**av den 12 juli 2016****om Frankrikes nationella reformprogram 2016 med avgivande av rådets yttrande om Frankrikes stabilitetsprogram 2016**

(2016/C 299/27)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 26 november 2015 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2016 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 17–18 mars 2016. Den 26 november 2015 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen, där det angavs att Frankrike var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 18–19 februari 2016 och antogs av rådet den 8 mars 2016 ⁽³⁾. Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Frankrike, i egenskap av ett land som har euron som valuta, se till att dessa rekommendationer genomförs fullständigt och i tid.
- (2) Landsrapporten för Frankrike 2016 offentliggjordes den 26 februari 2016. Den innehöll en bedömning av hur väl Frankrike hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som antogs av rådet den 14 juli 2015 och

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ EUT C 96, 11.3.2016, s. 1.

med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också den fördjupade granskning som föreskrivs i artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011. Den 8 mars 2016 lade kommissionen fram resultaten av den fördjupade granskningen. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Frankrike har alltför stora makroekonomiska obalanser. Med både måttlig tillväxt och låg inflation har Frankrike en hög och växande statsskuld och försämrad konkurrenskraft. Det är särskilt viktigt att det vidtas åtgärder för att minska risken för negativa effekter på den franska ekonomin och med tanke på landets storlek även för negativa spridningseffekter till den ekonomiska och monetära unionen.

- (3) Den 29 april 2016 lade Frankrike fram sitt nationella reformprogram för 2016 och sitt stabilitetsprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes samband ska kunna tas i beaktande.
- (4) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ska se över och föreslå ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva europeiska struktur- och investeringsfonder med sund ekonomisk styrning beskrivit närmare hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (5) Frankrike omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del. Enligt 2016 års stabilitetsprogram planerar regeringen att korrigera det alltför stora underskottet till 2017, i enlighet med rådets rekommendation av den 10 mars 2015. Det totala underskottet förväntas minska ytterligare till 1,2 % av BNP fram till 2019. Det medelfristiga budgetmålet – ett strukturellt underskott på 0,4 % av BNP – är tänkt att uppnås senast 2018. Enligt stabilitetsprogrammet förväntas den offentliga skuldkvoten nå en topp på 96,5 % av BNP under 2017 och därefter minska till 93,3 % av BNP under 2019. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna är i allt väsentligt rimligt. De åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen från 2017 och framåt har dock inte beskrivits tillräckligt. Enligt kommissionens vårprognos 2016 beräknas det totala underskottet ligga på 3,4 % av BNP 2016, i nivå med det underskott som rekommenderades av rådet 2015. För 2017 väntas det totala underskottet, med oförändrad politik, nå 3,2 % av BNP, vilket medför en risk för att tidsfristen för att korrigera det alltför stora underskottet inte kan hållas. De rekommenderade finanspolitiska insatserna väntas inte bli genomförda under 2016 och 2017, då Frankrikes konsolideringsstrategi huvudsakligen bygger på bättre konjunkturförutsättningar och fortsatt låg ränta, något som ligger utanför myndigheternas kontroll och således medför risker för att kraven inte kan uppfyllas. Rådet anser, på grundval av sin bedömning av stabilitetsprogrammet och med beaktande av kommissionens vårprognos 2016, att det, fastän Frankrike för närvarande beräknas uppnå sitt överordnade mål under 2016, finns en risk för att landet inte kommer att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler. Det kommer därför att krävas ytterligare åtgärder för att varaktigt korrigera det alltför stora underskottet senast 2017.
- (6) Den offentliga utgiftskvoten i förhållande till BNP i Frankrike är en av de högsta i unionen som, trots en liten minskning 2015, fortfarande avsevärt överstiger genomsnittet i euroområdet. Frankrike genomför en plan för att minska de offentliga utgifterna med 50 miljarder euro jämfört med tillväxttenden mellan 2015 och 2017 på alla nivåer i den offentliga sektorn, men detta åstadkommer inte säkert en avsevärd minskning av de offentliga utgifterna. Planen skulle bli mer effektiv om de åtgärder som ska leda till minskade utgifter specificeras och sparåtgärderna vidtas med beaktande av att inflationstakten ligger nära noll.
- (7) Vissa problem kvarstår när det gäller att som planerat ytterligare minska den offentliga sektorns utgifter i relation till BNP, eftersom arbetet med att hitta stora områden med sparmöjligheter inte har gett tillräckliga resultat och översynerna av utgifterna hittills har gett begränsat utfall. På bostadsområdet har Frankrike nästan dubbelt så stora utgifter som övriga EU-länder utan att märkbart bättre resultat kan ses på bostadsmarknaden. De lokala myndigheternas investeringskapacitet kan bevaras genom den planerade minskningen av statsbidrag till lokala myndigheter i kombination med den skärpta kontrollen av deras utgifter, där man särskilt hindrar ökade administrativa kostnaderna. Översyner av utgifter kan vara ett lämpligt sätt att identifiera sådana besparingar. Dessutom kan den nyligen genomförda reformen av den lokala förvaltningen göra systemet mer effektivt på medellång till lång sikt.

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

- (8) Stora besparingar på kort sikt kan inte genomföras utan att ökningstakten av utgifterna för social trygghet minskar avsevärt. Dessa utgör över hälften av den offentliga sektorns utgifter. Hållbarheten i pensionssystemet har förbättrats genom överenskommelsen om kompletterande pensionssystem 2015, men kan på kort till medellång sikt drabbas av underskott, särskilt om de makroekonomiska förhållandena är negativa. Vidare väntas de tidigare pensionsreformerna minska den nuvarande höga nivån på de offentliga pensionsutgifterna först efter 2025. Frankrike har satt upp ambitiösa mål för 2016 och 2017 för att begränsa ökningen av kostnaderna för hälso- och sjukvård. Dessa mål kan kompletteras med ytterligare insatser för att hitta effektivitetsvinster på medellång till lång sikt.
- (9) Politiska åtgärder för att minska arbetskostnaderna och förbättra företagens vinstmarginaler har vidtagits i form av 20 miljarder euro i skattelättnader för att gynna konkurrenskraften och sysselsättningen och ytterligare sänkningar av arbetsgivaravgifterna med 10 miljarder euro (paketet kallas *pacte de responsabilité et de solidarité*). Dessa åtgärder, som står för 1,5 % av BNP och bidrar till att minska skillnaden mellan arbetskostnaden i Frankrike och arbetskostnaden i euroområdet, är dock utformade på ett sätt som gör att de kan bli mindre verkningsfulla. Resultaten från planerade utvärderingar av dessa kostnadsminskningsåtgärder kan ligga till grund för åtgärdernas framtida utformning så att de blir effektiva och målen uppfylls. Vid utvärderingarna är deras påverkan på lönebildning och sysselsättning särskilt intressant.
- (10) Med dagens höga arbetslöshet finns det risker för att arbetskostnaden vid minimilön minskar möjligheterna för sysselsättning för lågutbildade personer. Minimilönen är hög i jämförelse med medianlönen, medan arbetskostnaden vid minimilön har sänkts genom undantag från socialförsäkringsavgifter. Höjd minimilön leder till löneökningar för de flesta kategorier av arbetstagare och till risk för lönetryck uppåt. Indexeringen av minimilönen är konstruerad så att höjda genomsnittslöner och ändrad minimilön påverkar varandra, vilket fördröjer den lönejustering som krävs när ekonomin är svag.
- (11) Reformen har på senare tid endast gett begränsat utrymme för arbetsgivarna att avvika från branschavtalen. Detta gäller alla aspekter av anställningsvillkoren, inklusive löner, arbetstid, anställnings- och arbetsförhållanden, och begränsar möjligheterna för företag att anpassa arbetsstyrkan till sina behov. För närvarande kan företagen i en bransch hindras från att i enskilda fall fastställa undantag från arbetstidsbestämmelserna i de branschomfattande avtalen efter förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter. Avvikelse från branschavtal och allmänna rättsliga bestämmelser när det gäller anställningsvillkor, i form av avtal på företagsnivå skulle kunna underlättas i samråd med arbetsmarknadens parter.
- (12) Under 2015 ökade arbetslösheten till 10,4 %. Arbetslösheten är högre bland unga, människor från länder utanför EU och lågutbildade arbetstagare. Arbetsmarknaden blir alltmer polariserad, med tillsvidareanställda högutbildade arbetstagare och en konstant andel lågkvalificerade arbeten med allt mer osäkra anställningsvillkor. Andelen visstidsanställningar som sammanlagt är kortare än en månad steg under 2015 till 70 %. Regelverket för anställningsavtal, särskilt lagstiftningen om uppsägning från tillsvidareanställningar, kan bidra till den starka segmenteringen av arbetsmarknaden. Försämringarna på arbetsmarknaden, som har pågått länge, har satt hållbarheten i systemet för arbetslöshetsersättning under press. I februari 2016 uppskattades att underskottet skulle vara 4,5 miljarder euro 2015, 4,2 miljarder euro 2016 och 3,6 miljarder euro 2017. Detta skulle öka skulden i systemet från 25,8 miljarder euro 2015 till 30,0 miljarder euro 2016 och 33,6 miljarder euro 2017. Arbetslöshetsersättningen beräknas på ett sätt som gynnar kortvariga heltidsarbeten framför långvariga deltidsarbeten, och ger arbetsgivarna incitament att erbjuda kortvariga anställningar som kompletteras med arbetsrelaterade förmåner. Dessutom är arbetslöshetsersättningen utformad så att den kan minska motivationen att komma tillbaka i arbete. Detta gäller särskilt villkoren för rätten till ersättning och det faktum att ersättningen minskar med tiden.
- (13) Övergången från skola till arbete är fortfarande problematisk och det är ungdomarna med den lägsta utbildningen som drabbas värst. Lärlingsutbildning blir mindre vanligt bland lågutbildade i en situation där varje region har sin egen strategi och systemets förmåga att anpassa sig till nya ekonomiska behov är begränsad. Utbudet av yrkesutbildning för arbetslösa, lågutbildade och anställda i små och medelstora företag är fortfarande otillräckligt. Den pågående reformen av yrkesutbildningen, som även omfattar styrning, incitament och rådgivning, och den nya riktade utbildningsplanen för arbetslösa har ännu inte genomförts fullt ut och bör förstärkas. Det bristande

samarbetet mellan olika aktörer som är engagerade i kontinuerlig yrkesutbildning hindrar en effektiv resursfördelning. Det kommande systemet med personliga aktivitetskonton kan bidra till att förbättra tillgången till utbildning.

- (14) Det franska företagsklimatet fortsätter att vara medelmåttigt, särskilt vad gäller statliga regleringar där Frankrike ligger dåligt till vid internationella jämförelser. Förenklingsprogrammet fullföljs som planerat men genomförandet framskrider ojämnt, särskilt vad gäller åtgärder som är inriktade på företag, och problem kvarstår på en rad områden.
- (15) Den franska ekonomin har en oproportionerligt hög andel småföretag jämfört med andra EU-länder, något som begränsar deras produktivetsnivå. Den senaste tidens initiativ för att dämpa effekterna av storleksrelaterade krav väntas inte påverka företagets tillväxt i någon större utsträckning, särskilt eftersom det handlar om tillfälliga åtgärder och, i vissa fall, åtgärder av begränsad omfattning. Följaktligen kommer tröskeeffekterna att fortsätta begränsa de franska företagens tillväxt.
- (16) Konkurrensen har förbättrats i vissa sektorer, medan hinder finns kvar i andra. Detta gäller särskilt företagstjänster, då en betydande andel av dessa inte omfattats av den senaste tidens reformer, och nätverksindustrierna. En rad etableringshinder och regleringar, bland annat prisregleringar, hämmar den ekonomiska verksamheten i reglerade yrken och påverkar produktiviteten i andra sektorer som använder de reglerade tjänsterna. Antagandet av Macron-lagen 2015 har lett till något färre hinder, men ytterligare insatser behövs. Ytterligare problem orsakas den restriktiva tillämpningen av tillståndskraven.
- (17) Frankrike fortsätter att släpa efter EU:s ledande innovationsländer, trots generösa offentliga anslag på området. Det har gått inflation i offentliga program för innovationsstöd under de senaste femton åren, vilket skapat instabilitet och problem med övergripande samordning, enhetlighet och effektivitet. Detta påverkar i synnerhet de små och medelstora företagen.
- (18) Skatteuttaget som andel av BNP är ett av de högsta i unionen. Dess sammansättning är inte gynnsam för den ekonomiska tillväxten, eftersom den avsevärt påverkar produktionsfaktorerna medan konsumtionen påverkas relativt lite. Bolagsskatterna började sjunka en aning under 2014 och Frankrike har nu börjat närma sig EU-genomsnittet när det gäller miljöskatterna, men inkomsterna från mervärdesskatten är fortsatt låga både räknat som andel av BNP och i procent av de totala skatterna, på grund av låga skattesatser, utbredd tillämpning av nedsatta skattesatser och den höga förekomsten av undantag jämfört med EU-genomsnittet. Utöver den pågående utfasningen av den solidaritetsavgift som pålagts bolagen och upphävandet av den exceptionella bolagsskatten, måste konkreta åtgärder för att uppnå det uppsatta målet om att minska skattesatsen för bolagens inkomster till 28 % 2020 beskrivas i detalj.
- (19) Skattesystemet är mycket komplext. Det finns fortfarande många ineffektiva skatter som ger få eller inga inkomster. Inkomstskattesystemet är särskilt komplicerat vilket skapar administrativa kostnader. Trots att man i lagen för planering av de offentliga finanserna 2014–2019 infört ett krav på regelbunden översyn av skatteutgifterna, är den väntade minskningen av skatteutgifter 2016 låg efter flera år av ökning.
- (20) Sammantaget är hindren för privata investeringar måttliga; betungande reglering och höga bolagsskatter är de huvudsakliga hindren. Investeringsklimatet kommer att förbättras om företagsklimatet förbättras, skatterna på produktion och bolagsskatten sänks och skattesystemet förenklas. Alla åtgärder för att förbättra franska företags kostnadsrelaterade och icke kostnadsrelaterade konkurrenskraft kan höja investeringsnivåerna och ge företagen incitament att investera i fysiskt och mänskligt kapital, i syfte att förbättra produktiviteten. Den långsiktiga potentiella tillväxten begränsas också av låga investeringar i innovation.
- (21) Inom ramen för den europeiska planeringsterminen har kommissionen gjort en omfattande analys av Frankrikes ekonomiska politik och offentliggjort den i 2016 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen till de rekommendationer Frankrike fått

tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Frankrike utan även i vilken utsträckning EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå. Dess rekommendationer inom ramen för den europeiska planeringsterminen återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.

- (22) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet, och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1.
- (23) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet och stabilitetsprogrammet. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–5 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Frankrike att under 2016 och 2017 vidta följande åtgärder:

1. Se till att det alltför stora underskottet korrigeras på ett varaktigt sätt under 2017 genom att vidta nödvändiga strukturåtgärder och använda eventuella oförutsedda intäkter till att minska underskottet och skulden. Senast i slutet av 2016 specificera vilka utgiftsnedskärningar som planeras för de kommande åren och satsa mer på större besparingar vid översynerna av utgifterna, inklusive de lokala myndigheternas utgifter. Låta utföra fler oberoende utvärderingar av politiska åtgärder för att identifiera effektivitetsvinster i den offentliga sektorns alla delsektorer.
2. Sörja för att minskningarna i arbetskostnader är varaktiga och att minimilönens utveckling är förenlig med målen om att främja sysselsättning och konkurrenskraft. Reformera arbetsrätten för att erbjuda bättre incitament för tillsvidareanställningar.
3. Förbättra kontakterna mellan utbildningssystemet och arbetsmarknaden, särskilt genom en reform av lärlingssystemet och yrkesutbildningen, med fokus på lågutbildade. Reformera systemet för arbetslöshetsersättning fram till 2016 för att göra det budgetmässigt hållbart igen och ge arbetstagarna fler incitament att komma tillbaka i arbete.
4. Undanröja hinder för verksamhet i tjänstesektorn, särskilt för företagstjänster och reglerade yrken. Vidta åtgärder för att förenkla innovationsåtgärderna och göra dem mer effektiva. Senast i slutet av 2016 ytterligare reformera de storleksrelaterade kraven i regleringar som hindrar företagets tillväxt och fortsätta förenkla bestämmelserna om företagets administration, beskattning och redovisning inom ramen för förenklingsprogrammet.
5. Vidta åtgärder för att sänka skatten på produktion och skattesatsen för bolagens inkomster och samtidigt bredda skattebasen för konsumtion, särskilt vad gäller mervärdesskatt. Avskaffa ineffektiva skatteutgifter, avskaffa skatter som inbringar få eller inga inkomster och besluta om en källskattereform för inkomstskatt senast i slutet av 2016.

Utfärdad i Bryssel den 12 juli 2016.

På rådets vägnar

P. KAŽIMÍR

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.

ISSN 1977-1061 (elektronisk utgåva)
ISSN 1725-2504 (pappersutgåva)

Europeiska unionens publikationsbyrå
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

SV